

Jaarverslag 2006

CDA en Gelieerde Organen en Organisaties

Jaarverslag 2006

CDA en Gelieerde Organen en Organisaties

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Inhoudsopgave	pagina
I. POLITIEK BESTUUR	5
<u>Binnenland:</u>	
Partijbestuur, Dagelijks Bestuur,	5
Toetsingscommissie, Royementscommissie	6
Commissie van Beroep, Juridische Commissie	6
Werkgroep Nieuw Kiesstelsel, Financiële Commissie	7
Fonds WI, Prof. Steenkampfonds	8
<u>Werkgroepen en Activiteiten</u>	9
Partijcongressen	9
Landelijk Ouderen Platform	9
Intercultureel Beraad	10
Stuurgroep Grote Steden	11
Duurzaamheid/rentmeestersprijs	11
Kenniseconomie, arbeidsmarkt en onderwijs	12
Gesprekken met maatschappelijke organisaties	13
Ondernemersnetwerk	13
CDA sportnetwerk	14
Christelijk-sociaal Congres	14
Rondje CDA	15
Verkiezingen	15
<u>Buitenland:</u>	17
Eduardo Frei Stichting	19
Voorwoord	19
De Eduardo Frei Stichting	20
Projecten in Midden- en Oost Europa	23
Programma's IMD	37
EFS en ontwikkelingssamenwerking	41

II. COMMUNICATIE	43
Campagnes	43
Redactie	44
Ledenwerving en ledenzorg	46
Pers en Publieksvoorlichting	50
Evenementen	54
 III. STEENKAMPINSTITUUT/ HRM/PARTIJONTWIKKELING	 64
Inleiding en bureau-organisatie	64
Landelijk aanbod	65
Regionaal aanbod	70
HRM-activiteiten	75
Beleidsuitvoering	79
 IV. FINANCIËN EN INTERNE ORGANISATIE	 81
Huishoudelijke dienst/huisvesting	81
Systeembeheer	81
Ledenadministratie	83
Receptie/telefonie	84
Financiële administratie	84
 V. GELIEËRDE ORGANISATIES	 85
1. Wetenschappelijk Instituut	85
2. Bestuurdersvereniging	89
3. CDAV	95
4. CDJA	101

I. Sector Politiek & Bestuur

1. Binnenland

1.1 Partijbestuur

De belangrijkste taken van het Partijbestuur zijn, conform artikel 33 van de Statuten:

- de voorbereiding en organisatie van de verkiezing van de leden van Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en van het Europees Parlement;
- het opstellen van ontwerp (model)-programma's ten behoeve van verkiezingen van vertegenwoordigende lichamen;
- de zorg voor het beheer van geldmiddelen en eigendommen van het CDA.

Samenvattend gaat het om: Het leiding geven aan alle politieke en organisatorische activiteiten van en binnen het CDA. Hieronder valt onder meer de voorbereiding van de Partijcongressen, de kandidaatstellingen en de jaarrekeningen en begrotingen.

Het Partijbestuur kwam in het jaar 2006 negen maal in een reguliere vergadering bijeen. In beginsel zijn ook altijd de voorzitters van de fracties in de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en de delegatie in het Europees Parlement bij de vergaderingen van het Partijbestuur aanwezig. Meermalen is uitvoerig van gedachten gewisseld over de standpunten en de positie van onze partij. Een belangrijke rol daarbij spelen de signalen uit het land die de leden van het Partijbestuur onder andere vanuit de afdelingen ontvangen en die tijdens de vergaderingen naar voren worden gebracht. Vanzelfsprekend vormden de gemeenteraadsverkiezingen (maart 2006) en de Tweede Kamerverkiezingen (november 2006), waaronder de kandidaatstelling Tweede Kamer, de totstandkoming van het verkiezingsprogramma en de campagne, belangrijke agendapunten.

1.2 Dagelijks Bestuur

Krachtens artikel 35 van de partijstatuten heeft het Dagelijks Bestuur vooral tot taak:

- de dagelijkse leiding van alle politieke en organisatorische activiteiten van en binnen het CDA;
- de voorbereiding van de besluitvorming en uitvoering van de besluiten van het Partijbestuur;
- het nemen van beslissingen in spoedeisende gevallen, waarbij het Dagelijks Bestuur namens het Partijbestuur optreedt;
- het bijeenroepen van het Partijcongres, hetzij schriftelijk, hetzij door oproep door middel van een partijorgaan.

Vaste onderdelen op de agenda van het Dagelijks Bestuur zijn de voorbereiding van de Partijbestuursvergaderingen en de politieke actualiteit. Daarnaast houdt het Dagelijks Bestuur zich bezig met de partijfinanciën, de ledenontwikkeling en het personeelsbeleid. Het Dagelijks Bestuur kende in 2006 de volgende samenstelling:

Mw. J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart, partijvoorzitter

Ir. J.L.M. Mandos, 1° vice-voorzitter († 13102006)

Mw. drs. C.J. Dekker, 2° vice-voorzitter

Dr. H. Bleker, bestuurlijk secretaris

Mr.drs. J.C. de Jager, penningmeester

R.P.A. Migo

Mw. drs. S.C. van Haften-Harkema

Op vrijdag 13 oktober 2006 is eerste vice-voorzitter Jan-Bart Mandos na een ziekbed ons overleden. Het CDA verliest in hem een gepassioneerd bestuurder en CDA-er in hart en ziel. De ontstane vacature zal door de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen in november 2006 ingevuld worden in het voorjaar van 2007. De taken van de eerste vice-voorzitter zijn overgenomen door de voorzitter en de tweede vice-voorzitter.

Naast de reguliere werkzaamheden is het Dagelijks Bestuur verder gegaan met het intensiveren van het debat binnen de partij en heeft daarbij vooral de inbreng van onderop willen versterken. Daarnaast heeft het stappen gezet die kunnen bijdragen aan het vitaliseren van de afdelingen. De permanente campagne is in het afgelopen jaar verder doorgevoerd. In dit drukke verkiezingsjaar bleek het resultaten, verbeteringen en leermomenten op te leveren. De debatten in de partij zijn in dit jaar voornamelijk gewijd aan het toetsen en verfijnen van het verkiezingsprogramma 2006-2011.

1.3 Toetsingscommissie

Zie jaarverslag sector SI/HRM

1.4 Royementscommissie

De Royementscommissie is belast met de beslissing over het in behandeling nemen van een voordracht tot ontzetting uit het lidmaatschap, oordeelsvorming ter zake van die voordracht en kennisgeving van haar uitspraak ter flatering aan het Partijbestuur.

In 2006 zijn er drie voordrachten tot ontzetting uit het lidmaatschap ingediend bij de Royementscommissie. Doordat de voor royement voorgedragen leden lopende de procedure het lidmaatschap van het CDA hebben opgezegd is het in deze zaken niet tot een uitspraak gekomen.

De voorzitter van de Royementscommissie was ir. D.H.A. van Hemmen. Overige leden waren mevrouw mr. P.C. Ladders-Elfferich en H. Visser. Het secretariaat was in handen van mevrouw mr. M. Kip.

1.5 Commissie van Beroep

De Commissie van Beroep beslist bij wege van arbitrage op ingestelde beroepen tegen beslissingen van partijorganen en/of verbanden, waartegen krachtens de statuten van het CDA en de daaruit voortvloeiende reglementen, beroep ingesteld kan worden. Een uitspraak van de Commissie van Beroep is bindend voor alle betrokken partijen. In 2006 is er geen enkele maal beroep ingesteld bij de Commissie van Beroep.

Tijdens het Partijcongres van 29/30 september 2006 is besloten de tussenstap van het Partijcongres te laten vervallen, waardoor het mogelijk werd direct beroep in te stellen tegen de gepubliceerde kandidatenlijst Tweede Kamer op grond van vermeende onregelmatigheden bij de Commissie van Beroep. Van deze mogelijkheid is door geen van de gemeentelijke afdelingen gebruik gemaakt.

De Commissie van Beroep stond onder leiding van mr. dr. A.J.E. Havermans. De leden waren: mr. F.J.M. Houben, mevrouw mr. V.N.M. Korte-van Hemel, mevrouw mr. J.J.M.S. Leyten-de Wijckerslooth de Weerdesteyn, mevrouw G.W. van Montfrans-Hartman en mr. W.F.C. Stevens. De griffier was mevrouw mr. M.A.C. Prins.

1.6 Juridische Commissie

De Juridische Commissie onderwerpt op verzoek van het Partijbestuur voorstellen op reglementair gebied of voorstellen met een juridische component aan een juridische toets alvorens deze voorstellen aan het Partijbestuur worden voorgelegd dan wel werkt op verzoek van het Partijbestuur een bepaald juridisch vraagstuk nader uit. Daarnaast kan deze commissie geraadpleegd worden indien er onduidelijkheid dan wel nadere uitleg gewenst is aangaande statutaire en/of reglementaire bepaling(en).

In 2005 heeft de Juridische Commissie de wijzigingsvoorstellen met betrekking tot het Gravamenreglement aan een juridische toets onderworpen. De besluitvorming over dit wijzigingsvoorstel heeft plaatsgevonden tijdens het Partijbestuur van eind januari 2006. In 2006 heeft de Juridische Commissie de wijzigingsvoorstellen ten aanzien van het Reglement van Orde Partijcongres en het Reglement voor de vaststelling van programma's aan een juridische toets onderworpen. De besluitvorming over dit wijzigingsvoorstel heeft plaatsgevonden tijdens het Partijcongres van 20 mei 2006.

De Juridische Commissie stond onder leiding van dr. H. Bleker. De leden waren: G. van den Berg, mevrouw mr. W.N. Kip, mr. L.J. Klaassen, H.J. Mes en D. van der Staaij. Het secretariaat van de commissie was in handen van mevrouw mr. M. Kip.

1.7 Werkgroep Nieuw Kiesstelsel

Medio 2005 heeft het Partijbestuur een technische stuk van de werkgroep Nieuw Kiesstelsel besproken en op basis daarvan is de werkgroep een aantal vervolgoopdrachten verleend. De werkgroep is gevraagd te komen met voorstellen op het terrein van de werving & selectie van kandidaten, omtrent het opstellen van kandidatenlijsten (waaronder voorstellen omtrent het al dan niet werken met staartlijsten), aangaande het voeren van voorkeursacties en in het kader van de campagnefinanciering (waaronder evt. voorstellen tot aanpassing van het giftenreglement). De werkgroep heeft deze vervolgoopdrachten in het najaar van 2005 uitgewerkt. Besluitvorming hierover heeft plaatsgevonden in het Partijbestuur 30 januari 2006 en 9 juni 2006.

De Werkgroep Nieuw Kiesstelsel stond onder leiding van: H.J. Mes. De leden van de werkgroep waren: P.J.M.M. van den Biggelaar, drs. M.B. de Haas, mevrouw M.C.M. Meewis-van der Rijt, mevrouw A.G.J. van den Nieuwboer, mevrouw A.G. van de Velde, H. Visser, dr. H. Bleker (namens DB), mr. ing. W.G.J.M. vd Camp (namens fractie TK). Het secretariaat van de commissie was in handen van mevrouw mr. M. Kip.

1.8 Financiële Commissie

De Financiële Commissie is volgens de statuten belast met het jaarlijks onderzoek van de balans en de rekening van baten en lasten van de partij, van de bijzondere organen en van de bijzondere organisaties en brengt daarvan verslag uit aan het Partijcongres. De commissie adviseert het Partijbestuur over financiële aangelegenheden. De Commissie kwam in 2006 tweemaal bijeen ter bespreking van de jaarrekening 2005 en de begroting 2007. De heer M. Stolk is per juli vertrokken. Zijn opvolger is mw. H.A.M. Nauta-van Moorsel. De samenstelling van de commissie was vanaf dat moment als volgt:

Mr. J.C.A.M. Gielen, voorzitter

Mr. W.C. Zwanenburg

Drs. M.B. de Haas

Mr.drs. J.C. de Jager, adviseur (partijpenningmeester)

Drs. M. Stolk, adviseur (directeur partijbureau, tot 1 juli 2006)

1.9 Fonds Wetenschappelijk Instituut

Het Fonds Wetenschappelijk Instituut heeft als doelstelling financiële ondersteuning te verlenen aan wetenschappelijke activiteiten ten dienste van de Christen-democratie. Op grond van die doelstelling levert het fonds een belangrijke bijdrage aan de werkzaamheden van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA.

Het bestuur van het fonds vergaderde in 2006 tweemaal, eenmaal in het voorjaar over de jaarrekening 2005 van het fonds en van het WI en eenmaal in het najaar over de begrotingen en de jaarplannen voor 2007.

De samenstelling van het bestuur is als volgt:

Mr. H.M. Krans, voorzitter

Mr. P.C.M. Mullink, penningmeester

Drs. B. Beumer

Dr. G.J. Fleers

R.C. Robbertsen

Dr. A. Klink, adviseur (directeur Wetenschappelijk Instituut)

S.A. Trommel, adviseur (penningmeester Wetenschappelijk Instituut)

Mr.drs. J.C. de Jager, adviseur (partijpenningmeester)

Drs. M. Stolk, adviseur (directeur partijbureau, tot 1 juli 2006)

Mw. Drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel, adviseur (directeur partijbureau, per 1 juli 2006)

1.10 Professor Steenkampfonds

Het Steenkampfonds heeft als doelstelling ondersteuning te verlenen aan scholings- en vormingsactiviteiten. Op grond van die doelstelling levert het fonds een belangrijke bijdrage aan de werkzaamheden van het Steenkampinstituut.

Het fondsbestuur vergaderde in 2006 tweemaal; eenmaal voor de bespreking van de jaarrekening 2005 en eenmaal voor de bespreking van de begroting en de jaarplannen van 2007. In 2006 was de samenstelling van het fondsbestuur als volgt:

Dr. H.O.C.R. Ruding, voorzitter

Mw.mr. H.G.M. Giezeman, secretaris

Mw. M.M. Nelisse RC, penningmeester

Drs. E.A. Horlings RA

Drs. H. Borstlap

Drs. C. Laenen, adviseur (hoofd van de sector HRM/SI)

Mr.drs. J.C. de Jager, adviseur (partijpenningmeester)

Drs. M. Stolk, adviseur (directeur partijbureau, tot 1 juli 2006)

Mw. Drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel, adviseur (directeur partijbureau, per 1 juli 2006)

2 Werkgroepen en activiteiten

2.1 Partijcongressen

Zie jaarverslag sector communicatie, afdeling evenementen

2.2 Landelijk Ouderen Platform

Algemeen

Het CDA Landelijk Ouderen Platform (LOP) is in 2006 viermaal bijeen geweest. Het LOP heeft in de periode 2005 diverse vergaderingen belegd waar de afgevaardigden van de Provinciale Ouderen Platforms met elkaar konden overleggen en in discussie konden gaan met de diverse politici. Een Stuurgroep van het LOP bestaande uit vijf personen bereidde de LOP-vergaderingen voor en heeft in het jaar 2006 verschillende malen vergaderd. Voor 2006 heeft het LOP een duidelijke doelstelling opgesteld waarbij het opzoeken van het debat een belangrijk uitgangspunt is geweest. Het betrekken van ouderen bij alle discussies die in het CDA plaatsvinden is één van de primaire doelstellingen. Het LOP nam deel aan het regulier overleg met leden van de Tweede Kamerfractie en de verschillende ouderenbonden.

Verkiezingen

Het LOP heeft zich in 2006 intensief bezig gehouden met de voorbereidingen op het verkiezingsprogramma. Een speciale werkgroep Verkiezingsprogramma heeft een notitie geschreven, 'Aanbevelingen van het CDA LOP betreffende ouderen. In september bespreekt het LOP samen met mw G. Dolsma (lid programcommissie) het concept verkiezingsprogramma. Het LOP constateert dat er goede punten ten aanzien van ouderen in het programma staan.

CDA Senioren in gesprek met...

Europarlementariër de heer drs. L.J.J. van Nistelrooij komt de leden van het LOP informeren over zijn notitie: "Vergrijzing, kans en uitdaging; aanzet tot actie", een Europa Dichtbij Speciaal nr 5 december 2005. De heer A. Mosterd, CDA Tweede Kamerlid, informeerde de leden van het LOP regelmatig over de vele veranderingen in het zorgstelsel, hij gaf de laatste stand van zaken aan betreffende de nieuwe zorgverzekeringswet en de nieuwe wet op de zorgtoeslag. Daarnaast voerde een aantal afgevaardigden van het LOP gesprekken met de heer Mosterd over de WMO en de heer Mosterd deed regelmatig verslag van de behandeling in de Kamer binnen het platform. Dhr. A. Mosterd heeft ook nog een inleiding gehouden over het concept nieuwe pensioenwet. Tenslotte verwelkomde het LOP mevrouw H. van Leeuwen, lid Eerste Kamer, zij kwam praten over de eerste effecten van het nieuwe zorgstelsel.

De 50+ Beurs

Traditiegetrouw is het CDA, evenals de overige politieke partijen, reeds een aantal jaren met een informatiestand vertegenwoordigd op de 50+ Beurs eind september in de Jaarbeurs in Utrecht. Deze beurs wordt jaarlijks georganiseerd door de organisatie Plus Producties. Het CDA heeft hier ieder jaar een informatiestand in de vorm van een "keukensetting" waar bezoekers aan de keukentafel met kamerleden onder genot van een kopje koffie van gedachten kunnen wisselen over maatschappelijke thema's. Naast het feit dat er een aantal CDA-vertegenwoordigers aanwezig zijn in de vorm van bewindspersonen, leden van de Eerste en Tweede Kamerfractie, de Nederlandse EVP-delegatie in het Europees Parlement, het Partijbestuur en medewerkers van het Partijbureau zijn uiteraard de leden van ons Landelijk Ouderen Platform betrokken. Het LOP is dit jaar zeer actief betrokken geweest bij de voorbereiding van de 50+ Beurs, deze groots opgezette Ouderenbeurs vraagt zowel inhoudelijk als organisatorisch grote inzet van velen. Naast de informatiestands van de

politieke partijen is er eer: gemeenschappelijk maatschappelijk plein waar iedere politieke organisatie een dagdeel toegewezen krijgt om een inhoudelijk debat te organiseren. Het CDA leverde op woensdag 20 september spreekster Els Aarts (wethouder in Tilburg) over wonen en woonomgeving en op zondag 25 september debatteerde Gerda Verburg met andere politici over welzijn en ouderen.

Naast de inhoudelijke debatten op het maatschappelijk plein verzorgen de politieke partijen ook het "koffiedrinken met politici" op het terras bij het plein waar bezoekers tijdens een kopje koffie van gedachten kunnen wisselen met aanwezige politici. De informatiestand op de 50+ Beurs kwam tot stand door samenwerking tussen het Landelijk Ouderen Platform en een aantal medewerkers van het Partijbureau. Daarnaast gaven verschillende kamerleden acte de présence om inhoudelijke vragen van bezoekers te kunnen beantwoorden. De samenwerking is in 2006 prima verlopen. De beurs in het algemeen en de CDA-informatiestand in het bijzonder trokken veel bezoekers.

De LOP stuurgroep is als volgt samengesteld: Mevrouw A.A. Willemse- van der Ploeg (voorzitter), Mevrouw M.C. Greweldinger-Beudeker (vice-voorzitter), Mevrouw L.T. Holtkamp-van Es (secretaris), dhr. J.N. Zuurbier (penningmeester) en dhr. H. de Jong. Het secretariaat is in handen van een vertegenwoordiger van het Partijbureau mevrouw C.H.J. Heemels.

2.3 Intercultureel Beraad

Het Intercultureel Beraad (ICB) is een door het Partijbestuur ingestelde werkgroep die de partij gevraagd en ongevraagd adviseert over alle zaken op het terrein van het integratiebeleid en haar werkzaamheden verricht onder verantwoordelijkheid van het Partijbestuur.

Doel van het ICB is het geven van handreikingen aan het CDA om die pluriforme samenleving te bevorderen, in het bijzonder de integratie van culturele minderheden binnen het CDA en in de samenleving.

Het ICB heeft een signaleringsfunctie richting Partijbestuur en fracties. De voorzitter van het ICB maakt als adviseur deel uit van het Partijbestuur.

De stuurgroep is in 2006 zes keer bijeen geweest. De politieke actualiteit is een vast onderwerp op de agenda. Vanuit de Tweede Kamerfractie was woordvoerder Mirjam Sterk (piv Wim van de Camp), intensief betrokken bij de werkzaamheden van het ICB. Onderwerpen die hierbij o.m. aan de orde zijn geweest: inburgering in land van herkomst, radicalisering moslimjongeren, discriminatie op de arbeidsmarkt, inkomenspositie allochtone ouderen, huisvesting migrantenkerken.

Het ICB heeft in 2006 een actieve bijdrage geleverd aan de verkiezingen. Voor de gemeenteraadsverkiezingen maart 2006 hebben stuurgroep leden van het ICB meegewerkt aan lokale campagne activiteiten. Tijdens het verkiezingscongres op 28 en 29 september werd het onder meer het verkiezingsprogramma vastgesteld. Een aantal amendementen van het ICB is door het congres overgenomen.

De stuurgroep is momenteel als volgt samengesteld: Lionel Martijn (voorzitter), Nico van Jaarsveld (vice-voorzitter), Osman Elmaci, Jan Bart Mandos (adv. DB, † 13102006), Henk Bleker (adv DB) John Letsoin, Ton Lutter, Said Mokadim, Rajen Ramnath, Saliha Sahin, Mirjam Sterk (adv. TK), Amalia Bendriss (CDJA), Paul The, Kyra van der Veen (CDAV) en Henk Woldring (adv. EK). De stuurgroep wordt ondersteund door Peter Spierings (tot 310406) en Nicolette Bos (010506-311206).

2.4 Stuurgroep Grote Steden

De stuurgroep Grote steden presenteerde op 31 mei het rapport "De stad spreekt- Een verkenning van de positie van het CDA in de grote steden."

Het rapport werd aangeboden aan partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt en Tweede Kamerlid Liesbeth Spies (voorzitter van de CDA-fractiecommissie Binnenlandse Zaken).

Het rapport gaat in op een aantal actuele onderwerpen die in de steden een grote rol spelen zoals onder meer armoede, onderwijs en de positie van bijzonder en met name islamitisch onderwijs, lokaal bestuur en dualisering, huisvesting, innovatie en startende ondernemers. Het rapport bevatte concrete beleidsaanbevelingen op deze terreinen.

Aan de basis van De stad spreekt liggen expertmeetings die de stuurgroep in 2005 en 2006 organiseerde. Er waren in totaal vier meetings waarbij steeds een onderwerp centraal stond: Amsterdam (onderwijs), Utrecht (integratie), Tilburg (stadseconomie) en Enschede (cultuur en sport)

Tijdens deze meetings spraken uitvoeringsdeskundigen, burgers, beleidsmaker, burgers en politici met elkaar.

De stuurgroep Grote Steden bestaat uit de volgende volksvertegenwoordigers en bestuurders: mw C.J.M. Aarts- Engbers, wethouder en loco-burgemeester Tilburg, de heer H.M.F. Bruls, burgemeester Venlo, de heer L.K. Geluk, wethouder Rotterdam, de heer W.G. Faber, oud- wethouder Almere, mw M.L.F.M. Kolhorn- Blijleven, gemeenteraadslid Den-Helder, namens CDAV, dhr R.P.A. Migo, lid dagelijks bestuur CDA, mw W.H. Majj, wethouder Amsterdam, dhr W.J. Stolte, wethouder Den Haag (voorzitter), dhr C. Bethlehem, wethouder Helmond, dh G. Veldhuijzen, wethouder Dordrecht, dhr G.A.T.H. Weber, wethouder Hengelo, mw W.R.C. Sterk, Tweede- Kamerlid CDA, woordvoerder Grote Steden Beleid, dhr D.C. van Keulen, beleidsmedewerker CDA Den Haag, mw D.W. Hasselaar- Vreugdenhil, ambtelijk secretarissen (vervangen door mw. N. Bos van 02 tot 08 2006).

2.5 Duurzaamheid/rentmeesterprijs

In 2006 werd de Rentmeesterwedstrijd afgerond.

De Rentmeesterwedstrijd werd ingesteld bij het partijbrede debat over duurzame ontwikkeling. Drie categorieën –studenten, ondernemers en consumenten- werden uitgedaagd om concrete projecten en plannen op het gebied van duurzame ontwikkeling in te zenden. Een jury onder leiding van staatssecretaris Pieter van Geel van Milieu beoordeelde de inzendingen.

De wedstrijd werd georganiseerd in samenwerking met de Vrije Universiteit, Fair Food, Fair Ventures, Goede Waar en Co en MKB-Nederland.

In de categorie studenten ging de prijs naar de studenten Bashar Al Bradi, Wouter van den Ham en Jesper Bekke voor hun project Business E-pack. De prijs hield in dat de studenten een startkapitaal van 10.000 euro kregen om hun project bij de Vrije Universiteit uit te werken.

Jeroom Remmers won de consumenten-rentmeesterprijs. Zijn prijs was 5 minuten gratis winkelen in een natuurwinkel.

In de categorie ondernemers ging de prijs naar Douwe de Jong met zijn project Energie Egg Farm.

Zijn prijs bestond uit een businessconsult lunch met staatssecretaris Karien van Gennip van Economische Zaken.

De prijzen werden tijdens de opening van Wereldvoedsel dag op 15 oktober door staatssecretaris Van Geel uitgereikt.

2.6 Kenniseconomie, arbeidsmarkt en onderwijs.

In 2006 voerde de partij een uitvoerig debat over kenniseconomie in relatie tot onderwijs en arbeidsmarkt. Dit was een direct gevolg van de Fonteinavonden die de partij eerder organiseerde. Tijdens deze ledenraadpleging kwam het onderwerp kenniseconomie in relatie tot onderwijs en arbeidsmarkt op de tweede plaats op de politieke agenda van het CDA, direct na duurzame ontwikkeling.

Een partijcommissie onder leiding van Jan Kees de Jager (lid van het Dagelijks Bestuur, in het dagelijks leven ondernemer en lid van het Innovatieplatform) presenteerde eind 2005 de discussienotitie Investeren in kenniseconomie –een discussienotitie over innovatie, onderwijs en arbeidsmarkt.

Er werd op verschillende manieren gedebatteerd over dit onderwerp:

- * via twee regionale manifestaties
- * via internet
- * via schriftelijke reacties.

De regionale manifestaties vonden plaats in Eindhoven op 28 januari en op 21 februari in Groningen. Tijdens de regionale manifestaties stond telkens een thema centraal.

Op 28 januari stond in het TNO-gebouw te Eindhoven het onderwerp innovatie en onderwijs centraal. Er waren werkbezoeken aan TNO, de High Tech Campus en Philips Medical Systems.

's Middags was er een debat met Jan Kees de Jager, Egbert-Jan Sol (directeur TNO) en Lambert van Nistelrooy (woordvoerder kenniseconomie van de CDA-delegatie in het Europees Parlement)

Minister Van der Hoeven van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen sloot de bijeenkomst af met een toespraak.

Op 21 februari stond in het gebouw van de Gasunie te Groningen het thema innovatie en arbeidsmarkt centraal. Er waren werkbezoeken aan het Chemiepark in Delfzijl, de Hanzehogeschool te Groningen en de Gasunie zelf.

's Middags was er een debat met CNV-voorzitter Paas en een vertegenwoordiger van de Gasunie.

Minister De Geus van Sociale Zaken en Werkgelegenheid sloot de bijeenkomst af met een toespraak.

Voor het vervolg van de discussie werd gekozen voor een geheel nieuwe, innovatieve werkwijze.

Drie groepen van 11 ervaringsdeskundigen/geïnteresseerde leden kregen de opdracht op tien onderdelen concrete beleidsaanbevelingen c.q. stellingen op te stellen. Deze aanbevelingen werden vervolgens voorgelegd aan het partijcongres dat op 20 mei kon stemmen over de aanbevelingen c.q. stellingen

De gekozen stellingen c.q. beleidsaanbevelingen werden opgenomen in een tienpuntenplan dat werd meegegeven aan de programcommissie als input voor het nieuwe verkiezingsprogramma.

Het debat werd officieel afgesloten met een manifestatie in de gebouw van de Technische Universiteit in Delft.

Ook hier waren er 's ochtends werkbezoeken: aan TNO Delft, het bedrijf Festo en het Techniekmuseum.

's Middags waren er toespraken en debat. Vice fractievoorzitter Gerda Verburg, Rein Willems (president-directeur van Shell) en minister-president Jan Peter Balkenende hielden toespraken en daarna was er debat.

Alle manifestaties werden steeds bezocht door circa 200 belangstellenden.

2.7 Gesprekken met maatschappelijke organisaties

Ook in 2006 voerde het Dagelijks Bestuur een aantal gesprekken met maatschappelijke organisaties en kerken. Op 24 mei sprak een delegatie van dagelijks bestuur en Tweede Kamerfractie onder leiding van partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt en fractievoorzitter Maxime Verhagen met een delegatie van de Nederlandse bisschoppen onder leiding van kardinaal Simonis. Onderwerpen van gesprek waren asielbeleid, toekomst van het publieke omroepbestel, identiteit van het bijzonder onderwijs en de betekenis van christelijke uitgangspunten in de politiek.

Op 2 juni sprak het Dagelijks Bestuur onder leiding van partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt en een delegatie van de Tweede Kamerfractie onder leiding van fractievoorzitter Gerda Verburg met een delegatie van de Protestantse Kerk in Nederland (KPN) onder leiding van preases ds. Jan Gerd Heetderks en scriba Bas Plaisier. Gesproken werd over de kloof tussen burger en bestuur, het integratievraagstuk en de rol van kerken en maatschappelijke organisaties bij de nieuwe WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning)

In de zomerperiode sprak de Programcommissie onder leiding van Rene Smit met tientallen maatschappelijke organisaties over een reeks van beleidsterreinen. Deze gesprekken waren bedoeld om input te leveren voor het nieuwe verkiezingsprogramma. De gesprekken waren waardevol en leverden veel bruikbare resultaten op. Zij werden door de organisaties zeer op prijs gesteld.

2.8 Ondernemersnetwerk

Het CDA-ondernemersnetwerk organiseerde in 2006 een aantal bijeenkomsten over onderwerpen die ondernemers raken in het dagelijks leven.

Op 13 juni spraken honderden ondernemers en betrokkenen met minister Peijs van Verkeer en Waterstaat over vervoersbeleid en bereikbaarheid.

Het Ondernemersnetwerk komt sinds medio 2004 bijeen. CDA-bewindspersonen, -kamerleden, ondernemers en vertegenwoordigers van branche- en brancheorganisaties komen regelmatig bijeen om met elkaar van gedachten te wisselen over onderwerpen die ondernemers aangaan.

Het netwerk past binnen het beleid van het CDA om netwerken en kennisontwikkeling in de partij te versterken.

2.9 CDA sportnetwerk

Op dinsdagavond 26 september heeft in Utrecht de eerste sportnetwerkbijeenkomst plaatsgevonden. Minister van Onderwijs Maria van der Hoeven kreeg uit handen van CDA vice-voorzitter Lianne Dekker het eerste exemplaar van *Blik op Sport* uitgereikt.

Voor het CDA is het van het grootste belang dat mensen mee kunnen doen en ook daadwerkelijk meedoen aan de samenleving. Sport biedt mensen daartoe de gelegenheid, niet alleen als sporter, maar binnen sportverenigingen ook als vrijwilliger (Van alle vrijwilligers in Nederland is het grootste percentage vrijwillig actief in de sport). Daarom hecht het CDA groot belang aan sport en de rol en functie van sportverenigingen.

Het CDA wil daarom een platform bieden voor CDA-wethouders, -gemeenteraadsleden, - Statenleden, -Gedeputeerden met sport in de portefeuille, CDA-ers werkzaam voor maatschappelijke (sport)organisaties en andere geïnteresseerden die zich met ziel en zaligheid met het thema sport bezighouden om met elkaar van gedachten te wisselen, van elkaars ervaringen te leren en sportonderwerpen te bediscussiëren.

Minister van Onderwijs Maria van der Hoeven, CDA Tweede Kamerlid Joop Atsma en CDA wethouder Sport in Utrecht Harm Janssen spraken de ruim 50 aanwezigen toe over het belang van sport. Na het aanbieden van de eerste editie van *Blik op Sport* verzorgden de Nederlandse Katholieke Sportfederatie (NKS) en CDA-ers Harrie Postma en Cees Wijnen van het Jeugdsportfonds inspirerende workshops over de maatschappelijke waarde en betekenis van sport.

In 2007 zal het sportnetwerk verder vorm krijgen door middel van regionale bijeenkomsten georganiseerd voor wethouders en gemeenteraadsleden. Actuele lokale sportthema's zullen worden besproken en kennis zal worden uitgewisseld.

2.10 Christelijk-sociaal Congres

Op 7 juni organiseerde het CDA in samenwerking met het Christelijk-sociaal Congres een gezamenlijke conferentie over positie en taakuitoefening van het maatschappelijk middenveld binnen de driehoek staat-markt-samenleving en de rol van de christendemocratie.

In drie verschillende deelsessies werd met elkaar gediscussieerd over

1. inspiratie, identiteit en maatschappelijk middenveld, met inleidingen van Hein Pieper (voorzitter VMKO), senator Jos van Gennip en Bas Plaisier, scriba van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN),
2. Sociale cohesie, maatschappelijk middenveld en christendemocratie, met inleidingen van CNV-voorzitter Rene Paas en CDA Tweede Kamerlid, tevens hoogleraar christelijk-sociaal denken Jan Jacob van Dijk
3. maatschappelijk middenveld, vraagsturing en maatschappelijke ondernemingen met inleidingen van Wim van Leeuwen (voorzitter Aedes, de overkoepelende organisatie van woningcorporaties) en Ab Klink, directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA.

Partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt, Herman Kaiser (voorzitter van het Christelijk-sociaal Congres) en WI-directeur Ab Klink hielden toespraken.

Minister Piet Hein Donner van Justitie hield de slottoespraak.

De inleidingen van het congres zijn gebundeld in een boekwerkje.

2.11 Rondje CDA

In 2006 vonden er vier bijeenkomsten plaats in het kader van Rondje CDA.

Spreekers waren achtereenvolgens minister Piet Hein Donner (over veiligheid), de Haagse CDA lijsttrekker Michel Santbergen (over de gemeenteraadsverkiezingen), Tweede Kamerlid en financieel woordvoerder Frans de Neree tot Babberich (over financieel-economisch beleid) en vice-fractievoorzitter Gerda Verburg (over actuele politieke kwesties)

Rondje CDA was een initiatief van het landelijk CDA en het CDA Den Haag. De afgelopen jaren was er op elke laatste donderdag van de maand een bijeenkomst waarin een prominente CDA-er inging op actuele thema's.

Medio 2006 werd besloten te stoppen met het Rondje CDA, en te zoeken naar een nieuwe formule.

2.12 Verkiezingen

2.121 Programcommissie program 2006-2011

Bij de samenstelling van de Programcommissie in december 2005 is bewust gekozen voor een breed samengestelde commissie die geworteld is in de samenleving. De commissie bestond uit mensen die actief zijn in onder meer Europa, het (internationaal) onderwijs, het bedrijfsleven, multiculturele organisaties, gemeente en provincie. Ook jongeren en ouderen waren in de commissie vertegenwoordigd. De commissie bestond achtereenvolgens uit: R. Smit (voorzitter), mw. E. Aarts (vicevoorzitter), P. Altmaier, mw. A. Bakker, mw. L. van Beek, P. Boekhoud, A. Brandenburg, mw. G. Dolsma (mede-auteur), H. Esmeijer, mw. D. van Gorp, T. Rietkerk, P. Swinkels en A. Tonca. Mw. M. van Bijsterveldt (partijvoorzitter), C. Eurlings (delegatieleider CDA in Europees Parlement), M. Verhagen (voorzitter CDA Tweede Kamerfractie), mw G. Verburg (vicevoorzitter CDA Tweede Kamerfractie), J. Werner (voorzitter CDA Eerste Kamerfractie) en J. de Vries (campagneleider) waren adviseurs van de Programcommissie. A. Klink was auteur en C. Heemels was politiek medewerker. De commissie werd in januari 2006 gepresenteerd. De programcommissie is in totaal 2 weekenden en 4 vergaderingen bijeengewees. De redactiecommissie is 5 vergaderingen en de begeleidingscommissie is 4 vergaderingen bijeen geweest.

Doel verkiezingsprogramma

Het verkiezingsprogramma werd op het verkiezingscongres van 29 en 30 september 2006 vastgesteld. Een verkiezingsprogramma dient in ieder geval 2 doelen:

1. Het werven van kiezers;
 2. Het programma is de basis voor het politiek handelen van de Tweede Kamerfractie; het dient tevens als basis voor de onderhandelingen bij de kabinetsformatie.
- Om de eerste doelstelling te realiseren is er folder van het programma gemaakt die tevens diende als verkiezingsposter.

Meedenken, meepraten kiezer en leden bij totstandkoming nieuwe program

- Drie regionale manifestaties: betreffende 'Mee te denken en Mee te praten'. Op deze bijeenkomsten konden leden hun mening geven over de hoofdthema's en uitdagingen uit het Jubileumrapport 'Vertrouwen in Mensen': sociaal-economisch beleid, rechtstaat en veiligheid, en maatschappelijke middenveld. Op deze bijeenkomsten werd ook het manifest over de toekomst van Europa besproken. Bijeenkomsten vonden plaats in Tilburg, Hoogeveen en Utrecht.

- Raadpleging in de 10 verschillende klankbordgroepen (bestaande uit professionals uit het beroepsveld, afgevaardigden van maatschappelijke organisaties en woordvoerders van beide fracties).

- Op de speciale website www.HetDebat.com vond het debat over het CDA programma plaats. Het beeld stond centraal op deze discussiesite. Aan de hand van korte filmpjes over maatschappelijke thema's werd het debat gevoerd. Leden en kiezers werden opgeroepen te reageren op de geponeerde stelling(en). Elke week werd er een nieuw themafilmpje aan de site toegevoegd. Themafilmpjes over de maatschappelijke participatie en zelfstandigheid van ouderen, kinderopvang, de situatie op de woningmarkt met name voor starters, 0,8 % BNP ontwikkelings samenwerking, waarden en normen op de televisie etc. De site paste binnen het motto "Meedenken, meepraten over het nieuwe verkiezingsprogramma". De inbrengen op de site werden nauwlettend in de gaten gehouden door de 10 secretarissen. Met het WK werden er voetbalkaartjes gemaakt waar op de achterzijde de site werd gepromoot. Deze kaartjes hadden een gretige aftrek.

- Talloze schriftelijke inbrengen naar secretariaat Programcommissie
- Deelsessie op Partijcongres zaterdag 20 mei. Wederom onder het motto 'Meedenken, meepraten' met de Programcommissie
- Congres met de Christelijke maatschappelijke organisaties, in samenwerking met de leden van het Christelijk Sociaal Congres.
- De raadpleging van de maatschappelijke organisaties
- 12 Provinciale debatbijeenkomsten over de hoofdlijnen van het conceptprogramma. De afgelopen jaren is gebleken hoe belangrijk het is dat de hoofdlijnen van het programma worden gedragen door de eigen achterban. De bijeenkomsten zijn door de Provincies zelf georganiseerd. Vanuit het partijbureau is er in financieel opzicht en in sprekers tegemoetgekomen.

Vaststellen verkiezingsprogram

Op vrijdag 29 september en zaterdag 30 september vond het verkiezingscongres plaats. Vrijdagmiddag en -avond stonden volledig in het teken van de behandeling van de amendementen op het verkiezingsprogramma. De amendementen werden in 5 deelsessies behandeld. Vrijdagochtend werd gestart met een briefing over de procedure aan de voorzitters (DB-leden), programleden en secretarissen. Na afloop van deze middag en avond werd een overzicht gemaakt van de door de leden aangenomen en afgewezen amendementen en dit overzicht werd opgenomen in de spelregels voor zaterdag. Amendementen zonder 2/3^e meerderheid werden doorgeleid en kwamen plenair terug op zaterdag. Uiteindelijk werden er maar 5 amendementen doorgeleid. Daarna werd het verkiezingsprogram vastgesteld.

2.122Campagne

Zie jaarverslag sector Communicatie

2.123Kandidaatstelling Tweede Kamer

Zie jaarverslag sector SI/HRM

2.124Kandidaatstelling Eerste Kamer

Zie jaarverslag sector SI/HRM

3. Buitenland

Commissie Buitenland

Commissie Buitenland is in 2006 vijfmaal bijeengekomen. Belangrijkste onderwerpen van gesprek was de stand van zaken in het debat binnen de partij over Europa en de NAVO. In het drukke verkiezingsjaar 2006 zijn naast de projectgroep Europa geen andere onderwerpen ter hand genomen. Wel is er vooruitgekeken en gedacht over onderwerpen die in de toekomst op de agenda van de Commissie Buitenland behoren te komen. Er is een nieuwe Internationaal Secretaris aangesteld. De EFS en het NIMD hebben de leden van de Commissie Buitenland op de hoogte gehouden van hun activiteiten.

Weer een Europa jaar

Een aparte projectgroep Europa heeft in 2006 het Europa-manifest opgesteld, dat op het congres op 20 mei 2006 is aangenomen. Het Manifest gaat in op de visie van het CDA over de toekomstige Europese samenwerking. Het Manifest is een bouwsteen geworden voor het verkiezingsprogramma 2007-2011.

Tot 1 mei 2006 hebben de provinciale en gemeentelijke afdelingen, evenals het CDJA, CDAV, De Dertigers, De Boetfortgroep, de Commissie Buitenland en groepen van tenminste 25 leden amendementen kunnen indienen op het concept manifest dat werd opgesteld door de Werkgroep Europa. Er werden 177 amendementen ingediend, door zowel provinciale als gemeentelijke afdelingen, door groepen leden en door het CDAV en het CDJA.

Tijdens drie regionale manifestaties in maart en april 2006 is de opzet voor het Europa-manifest eveneens intensief besproken. Samen met vertegenwoordigers van een aantal maatschappelijke organisaties, die zich richten op de Europese samenwerking, heeft een aparte discussiebijeenkomst plaatsgevonden. Daarin werden ook zij de gelegenheid gesteld om hun mening te geven op het Manifest.

Op 20 mei werden alle ingediende amendementen besproken tijdens een deelsessie op het Partijcongres. In deze goedbezochte deelsessie werd gestemd over de voorstellen. Als resultaat is een finale versie van het Europa-Manifest opgesteld, die is gepubliceerd op de CDA website.

De Werkgroep heeft onder leiding van Lianne Dekker (destijds vice-voorzitter met de portefeuille buitenland) gewerkt aan de publicatie en dit proces. Van de werkgroep maakten verder deel uit: Adriaan Bastiaansen, Piet Bukman, Nicolette Bos, Jan Jacob van Dijk, Camiel Eurlings, Peter Fasol, Peter van Grinsven, Alex Krijger, Ester de Lange, René van der Linden, Jean Penders, Bronne Pot, Winand Quadvlieg, Huibert van Rossum, Bert de Wilde, Marlijn Winkelman. Adviserende leden waren: Frans Andriessen, Hanja Maij-Weggen, Onno Ruding, Wim van Velzen. Ellen Nauta-van Moorsel trad op als rapporteur, voordat zij in de zomer directeur werd van het CDA Partijbureau.

Schmelzer-lezing

Op 19 april 2006 werd de jaarlijkse Schmelzer-lezing georganiseerd met als sprekers Prof. Drs. R.F.M. Lubbers en Mgr. Ph. Bär O.S.B.. In deze lezing gaven beide heren hun visie op de toekomst van Europa en gingen speciaal in op de link naar duurzaamheid.

De EVP

De contacten met de zusterpartijen in het buitenland werden in 2006 verder geïntensiveerd. Dit gebeurde zowel in het verband van de EVP (Europese Volkspartij) als bilateraal. Binnen de EVP slaagde het CDA erin, de delegatieleider in het Europees Parlement Camiel Eurlings, verkozen te krijgen als vice-voorzitter van het EVP. Dit gebeurde tijdens het EVP Congres van maart 2006, waar een CDA delegatie aan deelnam. Camiel Eurlings is eveneens benoemd tot voorzitter van de EVP werkgroep Uitbreiding, welke debatteert en beslissingen neemt over welke partijen in aanmerking komen voor EVP lidmaatschap of een gelieerde positie.

Bilaterale contacten

Bilaterale contacten tussen het CDA in de zusterpartijen in Europa konden opnieuw worden uitgebreid. De meest veelvuldige contacten vinden echter plaats met Duitsland (CDU), België, Luxemburg en Frankrijk. Samen met de CDU werd verder gegaan met regelmatige ronde tafel conferenties over onderwerpen die zowel in Duitsland als Nederland actueel zijn. De wetenschappelijke instituten van beide partijen zijn daar nauw bij betrokken. De goede relaties met de Konrad Adenauer Stiftung in Brussel konden worden voortgezet.

4. Eduardo Frei Stichting

I VOORWOORD

Dr. Jan P.R.M. van Laarhoven, voorzitter Eduardo Frei Stichting

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de activiteiten van de Eduardo Frei Stichting (EFS), de stichting voor internationale solidariteit van het CDA. De EFS heeft drie doelen:

- promotie van het christen-democratisch gedachtegoed en de kennis hierover in internationaal verband in het algemeen en op de terreinen van internationale samenwerking en mensenrechten in het bijzonder
- stimuleren van de permanente betrokkenheid van CDA-leden en aan de CDA gelieerde organisaties op bovengenoemde terreinen;
- projecten initiëren en ondersteunen, die gericht zijn op promotie van de christen-democratische uitgangspunten, met name in Midden- en Oost-Europa en in de Derde Wereld.

Vanwege de deelname aan het MATRA Politieke Partijen Programma van het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de EFS in 2006 wederom diverse activiteiten met zusterpartijen in Midden en Oost Europa kunnen uitvoeren.

Sinds 2005 is het nieuwe strategisch jaarplan 2005-2008 van toepassing. Zoals ook het geval in het 'Beleidsplan Eduardo Frei Stichting 2001-2004' wordt er voor de periode 2005-2008 van uit gegaan dat bij het formuleren en uitwerken van beleid verbreding en verdieping als uitgangspunten moeten worden genomen voor het succesvol nastreven en/of verbeteren van de doelstellingen van de EFS.

De EFS streeft ernaar om activiteiten te ontplooiën die voornamelijk thematisch, beleidsinhoudelijk of ideologisch van aard zijn. Dit geldt vooral voor activiteiten in landen waar de EFS al enige jaren actief is en waar al veel vaardigheidstrainingen hebben plaatsgevonden. De inhoud van de aanvragen van de EFS partners in Midden en Oost Europa heeft zich de afgelopen jaren ook ontwikkeld van vaardigheidstrainingen naar thematische, beleidsinhoudelijke of ideologische aanvragen. Echter, te verwachten is dat door de verschuiving van aandacht naar de kandidaat lidstaten en de (nieuwe) buurlanden van de EU de vraag naar vaardigheidstrainingen weer zal toenemen. De EFS ziet dit als een aanloopfase van samenwerking, er blijft echter wel gestreefd worden naar inhoudsrijke aanvragen ook van de (nieuwe) buurlanden van de EU.

Het overgrote merendeel van de doelen zoals geformuleerd in het jaarplan 2006 zijn gerealiseerd. In de Oekraïne en op de Balkan heeft de EFS meer activiteiten ontplooid. De grootste oppositiepartij in Belarus heeft veel steun van de EFS ontvangen voor het organiseren van activiteiten. In maart 2006 hebben in Belarus verkiezingen plaatsgevonden. Ook heeft de EFS in 2006 weer intensief samengewerkt met het Robert Schuman Instituut. In 2005 is de EFS gestart met het 'Land in de schijnwerpersprogramma'. Gedurende dat jaar heeft Bulgarije in de spotlights van de EFS gestaan. In 2006 was het de beurt aan de Oekraïne. Een groot aantal activiteiten werden georganiseerd waaronder twee regionale bijeenkomsten waarbij o.a. Oekraïense politici, de Oekraïense ambassadeur in Nederland en

CDA Tweede Kamerleden deelnamen. Het 'Land in de schijnwerpersprogramma 2006' werd afgesloten met een bezoek van 10 Oekraïense jongeren aan Nederland. In 2006 is opnieuw samen met de internationale stichtingen van de VVD en de PvdA een leiderschapstraining georganiseerd voor 40 jongeren van de zes grootste partijen in Georgië. Het Instituut voor Meerpartijen democratie (NIMD) is de tweede hoofdactiviteit van de EFS. Het CDA heeft de leiding over de IMD activiteiten in Mali, Indonesië, Bolivia, Zuid-Afrika en Zambia.

Het bestuur van de EFS is dank verschuldigd aan de volgende CDA gremia voor hun inzet en betrokkenheid: Wetenschappelijk Instituut, het Steenkamp Instituut, CDAV, CDJA en de commissie Buitenland van het CDA.

Een groot compliment moet worden gemaakt aan de trainers van EFS, zij hebben zich ook in 2006 weer op een geweldige, en altijd op een vrijwillige, manier ingezet voor de bevordering van de democratie en het Christen-democratisch gedachtegoed in Midden en Oost Europa. Zonder hun steun en inzet kan de EFS niet bestaan.

II DE EDUARDO FREI STICHTING

Inleiding

Voor de CDA-stichting voor Internationale Solidariteit 'Eduardo Frei' (EFS) was 2006 een productief jaar. Net als in voorgaande jaren kon de EFS in 2006 projecten uitvoeren ten behoeve van de ontwikkeling van de christen-democratie in Midden- en Oost-Europa. Dit gebeurt op grond van de Subsidieregeling 'Algemene Vorming en Scholing Politiek Kader in Midden- en Oost-Europa' van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Deze regeling is onderdeel van het programma Maatschappelijke Transformatie (MaTra) van het Ministerie van Buitenlandse Zaken ter ondersteuning en stimulering van de opbouw van democratieën in Midden- en Oost-Europa. De Nederlandse politieke partijen ontvangen op grond van deze subsidieregeling een bedrag voor het ondersteunen van zusterpartijen. Dit bedrag is gerelateerd aan het aantal zetels van de partijen in de Tweede Kamer en bedroeg voor de EFS in 2006 € 553.980.

Daarnaast is het programma van het Nederlands Instituut voor Meerpartijen Democratie (NIMD) waaraan het CDA deelneemt, in 2006 gegroeid.

Tot slot heeft de EFS met NCDO gelden drie regionale bijeenkomsten over de rol van het bedrijfsleven binnen ontwikkelingssamenwerking en een conferentie over sport en ontwikkelingssamenwerking georganiseerd. Bij twee van de drie bijeenkomsten was de minister voor ontwikkelingssamenwerking aanwezig. Hieronder volgt een korte introductie op de werkwijze van de EFS binnen deze verschillende takken, waarna in de volgende hoofdstukken nader verslag wordt gedaan over de activiteiten en resultaten van het afgelopen jaar.

Midden en Oost Europa: Werkwijze

Het bestuur van de EFS treedt voor het CDA op als ontvanger en beheerder van de ontvangen gelden. De EFS heeft zowel een strategisch meerjaren beleidsplan als een jaarplan voor 2006 waarin prioriteiten en beleid uitgewerkt zijn. In het bestuur zitten vertegenwoordigers van alle aan het CDA gelieerde organisaties (het Steenkamp Instituut, het Wetenschappelijk Instituut, de CDA-Bestuurdersvereniging, het CDA Vrouwenberaad, het CDJA), alsmede leden van de CDA-delegatie in de EVP-fractie in het Europees Parlement. Daarnaast laat de EFS zich leiden door het buitenlandbeleid zoals dat wordt geadviseerd door de Commissie Buitenland van het CDA

en vastgesteld door het Partij Bestuur. Het EFS bestuur kwam in 2006 acht maal in vergadering bijeen.

Overeenkomstig de voorwaarden van de subsidieregeling komen politieke partijen uit de volgende landen voor subsidiëring van scholingsactiviteiten in aanmerking: Albanië, Armenië, Azerbeidjan, Bulgarije, Bosnië-Herzegovina, Georgië, Jordanië, Kroatië, Macedonië, Marokko, Moldavië, Oekraïne, Roemenië, Rusland, Servië en Montenegro, Turkije en Wit-Rusland. Het secretariaat van de EFS ontvangt projectvoorstellen van zusterpartijen in Midden en Oost Europa. Per project dient een doelomschrijving, een conceptprogramma en een projectbegroting te worden voorgelegd. De voorstellen worden door het bestuur en afhankelijk van de inhoud, de doelstellingen en de begroting goed- of afgekeurd. De accountantsdienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken vraagt vervolgens om een uitgebreide financiële onderbouwing.

Minimaal één keer per jaar vindt afstemmingsoverleg plaats tussen medewerkers van de zogenaamde Oost-Europa-stichtingen, die verbonden zijn aan Nederlandse politieke partijen (waaronder de EFS) en medewerkers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Verder heeft de EFS contact met stichtingen voor internationale solidariteit die verbonden zijn aan lidpartijen van de EVP. Dit contact wordt gecoördineerd door de EVP werkgroep voor Midden en Oost Europa. Waar mogelijk werken de stichtingen samen, en in bepaalde situaties kan zelfs een toespitsend beleid worden ontwikkeld.

Projecten in Midden- en Oost-Europa

Het bestuur van de EFS heeft ten behoeve van de samenwerking met christen-democratische partijen in landen van Midden- en Oost-Europa zes categorieën vastgesteld waarin de projecten kunnen worden ingedeeld.

1. Vormings- en scholingscursussen

De categorie vormings- en scholingscursussen is in de optiek van het EFS-bestuur de belangrijkste. Het betreft hier trainingen (zowel ideologisch als beleidsinhoudelijk en communicatief) die door CDA-deskundigen in de Midden- en Oost-Europese landen worden uitgevoerd. De trainers worden van tevoren uitgebreid ingelicht over de specifieke situatie ter plaatse.

2. Conferenties / Congressen

Conferenties en congressen zijn bedoeld om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het christen-democratisch gedachtegoed in Midden- en Oost-Europa. Het betreft hier activiteiten, die in samenwerking met solidariteitsstichtingen van zusterpartijen worden georganiseerd.

3. Regionale projecten

Regionale projecten dragen een grensoverschrijdend regionaal karakter. Hieronder valt bijvoorbeeld de jaarlijkse bijdrage van de EFS (financieel en door middel van EFS-trainers) aan het Robert Schuman Institute in Boedapest.

4. Technische hulp

Technische hulp bestaat enerzijds uit directe en gerichte advisering van een zusterpartij in een bepaald land en anderzijds uit de ontwikkeling of vertaling van documenten die voor de zusterpartij van belang kunnen zijn. Directe financiële of andere vormen van materiële steun worden niet verstrekt.

5. Uitwisselingen

Voor individuele personen of groepen kan de EFS een studiebezoek aan Nederland organiseren. Tijdens een dergelijk bezoek wordt op directe wijze kennis genomen van de hier bestaande structuur, het functioneren van de samenleving en de christen-democratische inbreng daarbij.

6. Oriëntatiebezoeken

Oriëntatiebezoeken door de EFS zijn bedoeld om inzicht te verkrijgen in de politieke situatie in een land en de betekenis van christen-democratie in dat land. Een dergelijk bezoek vindt veelal plaats als voorbereiding op nieuwe samenwerking of projecten.

Instituut voor Meerpartijen Democratie (IMD): Werkwijze

Het NIMD is in april 2001 opgericht door het Ministerie van Buitenlandse Zaken met het doel wereldwijd het democratieproces in jonge democratieën te ondersteunen. Het NIMD werkt vanuit de gedachte dat door versterking en ontwikkeling van politieke partijen wordt bijgedragen aan het democratiseringsproces in ontwikkelingslanden.

De stichting wordt gedragen door alle politieke partijen in Nederland zodat er neutraal samengewerkt kan worden met politieke partijen in ontwikkelingslanden en zodat kennis en ervaringen uitgewisseld kunnen worden over het functioneren in een meerpartijen democratie.

Het NIMD programma valt bij het CDA onder de Eduardo Frei Stichting, als de aan het CDA gelieerde stichting voor Internationale Samenwerking. De landen die NIMD ondersteund komen echter niet overeen met de landen die in aanmerking komen voor ondersteuning vanuit het MATRA (Oost Europa) programma. NIMD richt zich vooral op Afrika, Latijns Amerika en Azië. Elke partij heeft een aantal landen toegewezen gekregen om daar het NIMD programma aan te sturen. Voor het CDA zijn dat Mali, Bolivia, Zambia, Zuid Afrika en Indonesië. Twee partijcoördinatoren treden op als uitvoerder en contactpersoon voor de projecten van NIMD.

Bestuurssamenstelling

- dr. J.P.R.M. van Laarhoven, voorzitter
- mr. S. van Oostrom, penningmeester
- mr. W. Smid, secretaris
- drs. P. Bukman
- mw. drs. C.J. Dekker
- mr. J.J.A.M. van Gennip
- drs. B.P.J. van Winsen
- drs. R.J. Hebben
- drs. J.J.M. Penders
- mw. drs. M.J.Th. Martens
- drs. A.N.J. Strijbis
- mw. drs. H.J. van de Streek

III PROJECTEN IN MIDDEN- EN OOST-EUROPA

Vormings- en scholingscursussen

Belarus / BPF Partij

Project: 'campagnettraining voor oppositie Belarus' – seminar voor campagnemedewerkers oppositie (januari 2006)

In maart 2006 hebben in Belarus presidentsverkiezingen plaatsgevonden. In de aanloop naar deze verkiezingen heeft de EFS een grote campagnettraining voor de campagnemedewerkers van de twee grootste oppositiepartijen georganiseerd. Deze training is in samenwerking met onze zusterpartij uit Litouwen georganiseerd. De training vond uit veiligheidsoverwegingen plaats in Vilnius.

Project: 'conferentie over de toekomst van de oppositie in Belarus' – conferentie voor de partijtop van de oppositiepartijen in Belarus (mei 2006)

Naar aanleiding van de presidentsverkiezingen in Belarus van maart 2006 heeft de EFS, in samenwerking met onze Litouwse zusterpartij, een conferentie georganiseerd over de toekomst van de oppositiepartijen in Belarus. Van de oppositiepartijen waren de meeste leiders aanwezig. Een enkele was door de politie gearresteerd en kon het land niet verlaten. Naar aanleiding van de uitkomsten is besloten om intensiever samen te werken en is een strategie opgezet om meer eenheid te creëren tussen de oppositiepartijen.

Bosnië-Herzegovina / Konrad Adenauer Stichting

Project: 'politieke academie' – seminars voor jongeren van de aan de EVP gelieerde partijen in Bosnië-Herzegovina (maart-november 2006)

Tien jaar na de oorlog maakt Bosnië-Herzegovina nog steeds een moeilijk proces door van hervormingen. Hervormingen die nodig zijn om de Europese standaarden te halen en om eventuele onderhandelingen met de EU over toetreding te kunnen doen laten beginnen. Jongeren spelen een cruciale rol in het hervormingsproces. Echter jonge politici hebben weinig mogelijkheden om trainingen te ondergaan in Bosnië-Herzegovina. Mede vanwege dit feit hebben de KAS en de EFS in 2006 een politieke academie opgezet voor jongeren van de aan de EVP gelieerde partijen. Dit is voor de vierde achtereenvolgende keer.

Bulgarije / BANU

Project: 'conferentie over Bulgaarse sociale zekerheid en gezondheidszorg' – conferentie voor parlementsleden en beleidsmedewerkers van de Bulgaarse BANU partij (maart 2006)

Met het oog op de naderende toetreding van Bulgarije tot de Europese Unie heeft de BANU partij, de zusterpartij van het CDA, een aantal conferenties georganiseerd om te praten over

een aantal voor Bulgarije belangrijk thema's. Bulgars en Europees landbouwbeleid staan hoog op de Bulgaarse agenda. Tijdens de conferentie is gesproken over de drempels die nog genomen moeten worden op weg naar het EU lidmaatschap en welke rol politieke partijen hierin kunnen spelen.

Project: 'seminar jongerenparticipatie binnen een politieke partij' – seminar voor de jongerenorganisatie van de Bulgaarse BANU partij (juni 2006)

De BANU partij is een van de oudste politieke partijen in Bulgarije. De jongerenorganisatie is levendig maar groeit nauwelijks. Het seminar was bedoeld om met de lokale afdelingen van de BANU jongerenpartij te spreken over een gezamenlijke strategie om meer jongeren te interesseren voor en betrekken bij de politiek in het algemeen en in de BANU in het bijzonder.

Project: 'conferentie over Bulgars en Europees landbouwbeleid' – conferentie voor parlementsleden, ambtenaren en leden van de Bulgaarse BANU partij (oktober 2006)

Met het oog op de naderende toetreding van Bulgarije tot de Europese Unie heeft de BANU partij, de zusterpartij van het CDA, een aantal conferenties georganiseerd om te praten over een aantal voor Bulgarije belangrijk thema's. Bulgars en Europees landbouwbeleid staan hoog op de Bulgaarse agenda. Tijdens de conferentie is gesproken over de drempels die nog genomen moeten worden op weg naar het EU lidmaatschap en welke rol politieke partijen hierin kunnen spelen.

Georgië / Leiderschapstraining samen met VVD en PvdA / SAQDA (jongerenorganisatie van CDUG)

Project: 'multipartijentraining met de internationale stichting van de PvdA en de VVD' – interactieve training voor 30 jongeren van de zes grootste Georgische partijen (september 2006)

De internationale stichtingen van het CDA, de VVD en de PvdA hebben een trainingsweek verzorgd voor 30 politiek actieve jongeren van de zeven grootste Georgische partijen; National Movement & Unified Democrats, New Rights & Enterprise will save Georgia, Republican Party, Georgian Traditionalists Union, Labor Party, The Christian-Democratic Union of Georgia en de Socialists Party. Onder de jongeren is veel behoefte kennis op te doen over onderwerpen als partijopbouw, partijideologie en leiderschapsvaardigheden. De Nederlandse stichtingen vaardigden allemaal één trainer af. De volgende trainersonderdelen kwamen aan bod; persoonlijke SWOT-analyse en persoonlijke boodschap, strategie en organisatie, partijorganisatie en partijfinanciering, het houden van een speech, radio-interview en pers conferentie.

Het was voor de derde keer dat een dergelijke training werd georganiseerd door de drie Nederlandse politieke stichtingen. Ook drie Duitse politieke stichtingen hebben zich aangesloten bij het project. De jongeren hebben de training als zeer nuttig en leerzaam ervaren. Getracht wordt op de één of andere manier een structureel platform voor jongeren van verschillende partijen in het leven te roepen waar men elkaar kan ontmoeten en van gedachten kan wisselen. De Nederlandse stichtingen hebben de intentie om gezamenlijk door te gaan met het organiseren van activiteiten voor jongeren in Georgië.

Project: '16 debatavonden over verscheidene thema's' – 16 debatavonden voor de jongeren van SAQDA, de jongerenorganisatie van de Christian Democratic Union of Georgia (februari-november 2006)

Gedurende het gehele jaar hebben de EFS en de SAQDA 16 debatavonden georganiseerd over verscheidene actuele thema's. Niet alleen SAQDA leden participeerde in deze avonden, ook studenten werden uitgenodigd. Ongeveer 80 jongeren bezochten elke individuele avond.

Project: 'seminar over EU en veiligheid: de NAVO en OVSE' – seminar voor de jongeren van SAQDA, de jongerenorganisatie van de Christian Democratic Union of Georgia (juli 2006)

Georgië kampt met regio's waar de spanningen zo nu en dan hoog oplopen. Deze spanningen kunnen niet los worden gezien met de relatie van Georgië met Rusland. De provincies Zuid-Ossetie en Abkhazia grenzen aan Rusland. Het doel van het seminar was om de aanwezige jongeren te onderwijzen over o.a. thema's als mensenrechten en conflictbeslechting en de rol van jongeren in dit proces. Onderwerpen die werden behandeld tijdens dit seminar waren o.a.: Conflict escalatie en de-escalatie, onderwijs voor minderheden, nationaal en internationaal crisis management, Crisis Management in relatie tot de NAVO en de EU, etnische integratie en politieke voorwaarden voor economische vrijheid.

Project: 'seminar leiderschapvaardigheden' – seminar voor de jongeren van SAQDA, de jongerenorganisatie van de Christian Democratic Union of Georgia (september 2006)

De EFS en SAQDA organiseerde dit seminar in september 2006. Tijdens dit seminar was er vooral aandacht voor vaardigheidsoefeningen. Zo moesten de deelnemers een speech houden en kregen de deelnemers feedback van professionele journalisten.

Kroatië / Konrad Adenauer Stichting

Project: 'seminar vrouwenparticipatie in de Kroatische politiek' – seminar voor de vrouwenorganisaties en de politieke partijen gelieerd aan de EVP in Kroatië (mei 2006)

De meeste vrouwen in Kroatië zijn hoog opgeleid maar zijn ondervertegenwoordigd in de politiek, in het bedrijfsleven en bedrijfsleven. In het Kroatische parlement is maar 15% vrouw. In Kroatië worden zeer weinig activiteiten en trainingen georganiseerd voor vrouwen. Samen met de Duitse Konrad Adenauer Stichting heeft de EFS een seminar georganiseerd waarin besproken wordt op welke manieren (door middel van projecten) vrouwen kunnen worden gestimuleerd door te dringen tot hogere posities in het maatschappelijk veld en bedrijfsleven.

Project: 'seminar over communicatie voor christen-democratische jongeren' – seminar voor jongerenorganisatie van de aan de EVP gelieerde partijen in Kroatië (september 2006)

Omdat Kroatië nog immer een zeer gecentraliseerd land is worden veel seminars vooral georganiseerd voor landelijke politici of voor mensen die uit de buurt van Zagreb komen. Vooral jongeren die op lokaal gebied politiek actief zijn vallen volledig buiten de boot wat betreft trainingen. De Konrad Adenauer Stichting en de EFS willen vooral voor hen, jonge leden van de aan de EVP gelieerde partijen, een training organiseren.

Onderwerpen die aan o.a. bod kwamen bij dit seminar waren politieke communicatie en de EU integratie met betrekking tot Kroatië.

Project: 'zomerconferentie over politieke waarden' – conferentie voor politieke partijen, beleidsmedewerkers, ambtenaren en wetenschappers (augustus 2006)

De KAS samen met de EFS, de Duitse stichting voor Christen-democratie en de Hans Seidel Stichting hebben een internationale zomerschool georganiseerd voor jonge politici afkomstig van ministeries, politieke partijen, universiteiten en NGO's met als thema 'Waarden in de politiek'. De slotspeech werd gehouden door Senator en EFS bestuurslid Jos van Gennip.

Moldavië / Christian Democratic People's Party (CDPP)

Project: 'seminars over hoe nieuwe leden te werven' – seminars voor de jongerenorganisatie Noua Generatie van de Moldavische Christen-democratische partij (maart en april 2006)

De Foundation for Christian Democracy werkt nauw samen met Noua Generatie, de jongeren afdeling van de CDPP. Deze afdeling heeft meer dan 5000 leden en is de grootste jongerenorganisatie van Moldavië. Het hoofdbestuur van de jongerenafdeling zetelt in de hoofdstad Chisinau. Veel activiteiten worden vanuit hier en door het hoofdbestuur van de jongeren georganiseerd. Echter, het aantal leden groeit snel in de andere delen van Moldavië. De lokale jongerenbesturen willen graag zelf ook veel activiteiten organiseren maar missen vaak de kennis en ervaring. Ook schort het nog wel eens aan de communicatie en afstemming tussen de lokale besturen en het hoofdbestuur in Chisinau.

In 2005 heeft het bestuur van de EFS goedkeuring gegeven aan 8 trainingen Political Management. Lokale jongeren bestuurders kregen een training met het hoofdbestuur van de Noua Generatie.

Van november 2005 tot en met juli 2006 organiseerde de Moldavische jongerenorganisatie samen met de EFS trainingen in de verschillende regio's in het land. Deze trainingen zijn opgezet naar aanleiding van de uitkomsten en bevindingen van de 8 regionale trainingen.

Tegelijk met deze regionale trainingen in 2006 zijn in de gebieden waar de trainingen werden gegeven extra activiteiten organiseren, zowel voor leden als activiteiten om nieuwe leden te werven.

Project: 'zomerschool organisatie verkiezingscampagne' – zomerschool voor de jongerenorganisatie Noua Generatie van de Moldavische Christen-democratische partij (juli 2006)

De Foundation for Christian Democracy werkt nauw samen met Noua Generatie, de jongeren afdeling van de CDPP. Deze afdeling heeft meer dan 5000 leden en is de grootste jongerenorganisatie van Moldavië. De afgelopen jaren heeft de EFS samen met de Foundation een aantal succesvolle zomerscholen georganiseerd over verschillende onderwerpen. De Foundation for Christian Democracy heeft voor dit jaar een aanvraag ingediend voor een zomerschool met als hoofdthema het organiseren van een verkiezingscampagne. De jongeren zullen namelijk een belangrijke rol spelen bij de volgende verkiezingen.

De deelnemers van de zomerschool bestonden uit actieve, jonge en talentvolle leden van de CDDP jongeren organisatie uit het hele land.

Project: 'campagnetrainingen voor campagneteam CDDP' – campagnetrainingen voor de campagnemedewerkers van CDDP (november en december 2006)

In juni 2007 vinden in Moldavië gemeenteraadsverkiezingen plaats. Op drie verschillende plaatsen in het land hebben de EFS en de Foundation for Christian Democracy (FCD) een training georganiseerd voor 90 jongeren die actief zullen zijn in de campagne. Verschillende thema's kwamen aan bod.

Project: studiebezoek jongeren CDA en gezamenlijk seminar met jongeren Noua Generatie over EU onderwerpen' – studiebezoek van jongeren CDA, CDJA, aan Moldavië gevolgd door een gezamenlijk seminar met Noua Generatie (juli 2006)

De Zomerschool naar Moldavië van het CDJA had drie doelen. Ten eerste om onderzoek te doen naar het thema 'freedom, stability and security' in Moldavië. Freedom, om de ontwikkelingen te zien van Moldavië als een ontwikkelend en democratisch land. Stability, om fact finding te doen naar de stabiliteit van de regio en security: onderzoeken hoe de relatie is tussen de EU en haar buurlanden. Ten tweede om met jongeren in Moldavië gezamenlijk trainingen te volgen over EU onderwerpen. Tenslotte om CDJA-jongeren op een intensieve wijze in contact te laten komen met jongeren in Oost-Europa met als doel om wederzijds van elkaar te leren en leefomgeving te ervaren.

In 2004 en 2005 heeft de EFS een zomerschool van het CDJA in resp. Kroatië en Turkije ondersteund.

Oekraïne / CDU en Our Ukraine coalitie

Project: 'seminars voor gemeenteraadsleden over grondwettelijke veranderingen' – seminars voor gemeenteraadsleden van partijen aangesloten bij het Ons Oekraïne Blok (juni-oktober 2006)

De EFS werkt al vele jaren samen met het Institute for Political Education. Samen met de EFS heeft dit opleidingsinstituut van het 'Ons Oekraïne Blok' in 2006 7 regionale trainingen voor nieuw gekozen gemeenteraadsleden die deel uitmaken van de coalitie 'Our Ukraine' georganiseerd. Vanwege een nieuwe wet in de Oekraïne hebben de verkiezingen in maart 2006 er anders uitgezien dan voorheen. Voortaan zullen de verkiezingen door middel van kieslijsten plaatsvinden. De meeste nieuw gekozen gemeenteraadsleden zullen onervaren zijn en hebben training nodig. Het accent van de trainingen lag op het ontwikkelen van praktische vaardigheden.

Project: 'zomerschool over Europese thema's' – zomerschool voor jongeren van jongerenorganisaties aangesloten bij het Ons Oekraïne Blok (juli 2006)

In 2006 stond Oekraïne in de EFS schijnwerpers. Het gehele jaar werd door de EFS speciale en extra aandacht gegeven aan de Oekraïne. In dit kader is er ook een zomerschool georganiseerd voor jongeren van het Ons Oekraïne Blok. Europa was het thema. 40 jongeren participeerde in de zomerschool.

Project: 'studiebezoek 10 Oekraïense jongeren' – studiebezoek van 10 Oekraïense jongeren van jongerenorganisaties aangesloten bij het Ons Oekraïne Blok (december 2006)

In het kader van het Land in de Schijnwerpersprogramma werden 10 Oekraïense jongeren uitgenodigd om een studiebezoek aan Nederland te brengen. Gesprekken met Tweede Kamerleden, lokale politici en jongeren van het CDJA stonden op het programma. Tevens werd een bezoek gebracht aan het oosten van Nederland en werd op het CDA partijbureau een interactieve training verzorgd door Instituut Clingendael.

Roemenië / Konrad Adenauer Stichting

Project: 'seminars voor gemeenteraadsleden over versterking lokale partijstructuur Democratic Party' – seminars voor gemeenteraadsleden van de Democratic Party (DP) (april en juni)

In 2005 heeft de Democratic Party (DP) zich gelieerd aan de EVP. De partij heeft een inhoudelijk koerswijziging ondergaan. De DP is de grootste partij van Roemenië. De DP heeft haar populariteit vooral te danken aan de president, en vroegere partijleider, van Roemenië Basescu. De lokale structuur is niet goed georganiseerd en er ontbreekt nog een doordacht, uitgewerkt en geïmplementeerd partijprogramma. Samen met de Konrad Adenauer Stichting heeft de KAS twee grote regionale seminars georganiseerd voor afgevaardigden van de lokale afdelingen. Doel van de seminars was om de partijstructuur te versterken.

Project: 'seminars voor Moldavische jongeren wonend en studierend in Roemenië over christen-democratie' – seminars voor Moldavische jongeren, lid van de Noua Generatie uit Moldavië en wonend en studierend in Roemenië (september en oktober 2006)

De EFS heeft de afgelopen jaren geen activiteiten kunnen ontplooiën in Roemenië omdat geen geschikte partners konden worden geïdentificeerd. Naar aanleiding van een bezoek van de EFS aan Roemenië in 2005 werd besloten om samen met de Konrad Adenauer Stichting trainingen te organiseren voor Moldavische jongeren, wonend en studierend in Roemenië en lid van de Moldavische christen-democratische partij in Moldavië. Alle thema's die tijdens de twee seminars aan bod kwamen waren christen-democratische thema's.

Project: 'seminar hoe betrek je vrouwen in de politiek?'- seminar voor de vrouwenorganisatie van de Democratic Party (november 2006)

De vrouwelijke leden van de DP hebben zich verenigd in een vrouwen organisatie. Deze organisatie is nog jong en heeft met veel praktische problemen te kampen. Ook houdt de organisatie zich intensief bezig met de vraag hoe je meer vrouwen in de politiek kan betrekken. Samen met Konrad Adenauer Stichting heeft de EFS een seminar georganiseerd voor vrouwelijke leden van de DP. Het CDA heeft, vooral vanuit het CDAV, veel ervaring met betrekking tot dit onderwerp.

Project: 'seminar voor de jongeren van de Democratic Party over partijstructuur' – seminar voor de jongerenorganisatie van de Democratic Party (november 2006)

De jongeren van de Democratic Party hebben zich verenigd in een jongerenorganisatie. Deze organisatie is zeer jong en onervaren. Aangeven is dat er behoefte is aan een training

over partijstructuur. Samen met de Konrad Adenauer Stichting heeft de EFS deze training georganiseerd. Het CDJA heeft met haar ervaring op dit gebied een belangrijke bijdrage geleverd.

Servië en Montenegro / KAS

Project: 'vaardigheidseminars voor jongeren van G17PLUS en DSS' – seminars voor de jongerenorganisatie van de aan de EVP gelieerde partijen G17PLUS en DSS (april-september 2006)

Naar aanleiding van een fact finding missie naar Servië en Montenegro in 2004 is besloten om de samenwerking met de Konrad Adenauer Stichting in dit land te intensiveren. De samenwerking in de afgelopen jaren was er een van gelijkwaardigheid. De KAS en de EFS hebben in 2006 twee seminars georganiseerd voor jongeren van de aan de EVP gelieerde partij G17 PLUS en DSS. De jeugdafdeling van deze partij is groot en is vooruitstrevend. Vooral vaardigheidstrainingen stonden op het programma.

Project: 'seminars voor jongeren in Kosovo over partijopbouw', seminars voor de jongerenorganisatie van de aan de EVP gelieerde partij LKD (juli-november 2006)

De EFS en de Konrad Adenauer Stichting hebben in 2006 voor het eerst samen trainingen georganiseerd in Kosovo. Voor de jongeren van LKD werden drie interactieve seminars over partijopbouw georganiseerd. Het doel is om in 2007 met deze trainingen door te gaan.

Turkije

Project: 'studiebezoek vrouwendelegatie AKP aan Nederland' (mei 2006)

Het Instituut voor Politiek en Publiek organiseerde een studiebezoek van 15 vrouwen van de AKP, de grootste Turkse partij aan Nederland. Het IPP neemt al een aantal jaar deel aan het Matra programma en heeft goede contacten met vrouwenorganisaties in Turkije. De EFS heeft dit bezoek mede gefinancierd en heeft een deel van programma voor haar rekening genomen. De Turkse vrouwen hebben een dag doorgebracht op het CDA partijbureau en gesproken met een afvaardiging van het CDAV.

Montenegro / Konrad Adenauer Stichting

Project: 'seminars hoe betrek je vrouwen in de politiek?' – seminars voor vrouwen die in de politiek actief zijn en een netwerk willen opbouwen voor vrouwen die in de toekomst mogelijk actief willen worden in de politiek (april-november 2006)

Naar aanleiding van een fact finding missie naar Servië en Montenegro in 2004 is besloten om de samenwerking met de KAS in dit land te intensiveren. De samenwerking in 2005 was er een zijn van gelijkwaardigheid. Besloten werd om de helft van het budget voor 2006 beschikbaar te stellen voor 4 seminars in een serie 'vrouwen in de politiek' en de andere helft beschikbaar te stellen voor activiteiten met de jeugd van G17 Plus.

Samen met de Konrad Adenauer Stichting zijn opnieuw vier seminars met als thema "Women in Politics and Society" georganiseerd. Gezien het feit dat de rol en de positie van de vrouw in Montenegro er een is van, vooral, onderworpenheid, er veel vrouwen het slachtoffer zijn van

mensensmokkel en er in toenemende mate NGO's actief zijn in de regio die opkomen voor de mensenrechten in Servië-Montenegro hebben de EFS en de KAS in Belgrado besloten vier seminars met het thema "Women in Politics and Society" te organiseren.

Regionale projecten

Robert Schuman Institute for Developing Democracy in Central and Eastern Europe te Boedapest

De EFS draagt al sinds 1991 bij aan de programma's van het Robert Schuman Institute (RSI). Net als in voorgaande jaren organiseerde het Robert Schuman Institute in 2005 series van vijf cursusweken voor christen-democratische jongeren afkomstig uit verschillende landen van Midden- en Oost-Europa. De cursisten wonen vijf weken training bij verdeeld over een periode van een jaar. De onderwerpen verschillen per cursusweek, en de deelnemers leveren van tevoren opdrachten in. In 2005 heeft de EFS een aantal van dergelijke cursusweken ondersteund. De onderwerpen van die cursussen waren "politiek Management", "media en politiek", "het opbouwen van een politieke organisatie", "jonge leiders in een democratie" en "Communicatie als een management instrument".

Fact Finding Missions

In 2006 heeft de EFS twee fact finding missions ondernomen; naar Turkije en een gecombineerde missie naar Macedonië en Albanië.

Turkije

In juni 2006 heeft een fact findingsmissie naar Turkije plaatsgevonden. Uitgebreid is gesproken met verschillende geledingen van de aan de EVP gelieerde AKPartij. De AKP is de grootste partij van Turkije. Premier Erdogan en de Minister van Buitenlandse Zaken Gül zijn van de AKP. Verder heeft de delegatie gesproken met diverse NGO's, de Nederlandse ambassade in Ankara en het Nederlands consulaat in Istanbul, de Europese Commissie en de Konrad Adenauer Stichting.

Naar aanleiding van het bezoek van de EFS aan Turkije is besloten trainingen op te zetten met de jongerenorganisatie van de AKP in Istanbul en Ankara. Deze zullen in 2007 starten.

Macedonië en Albanië

In oktober 2006 heeft een fact findingsmissie plaatsgevonden naar Macedonië en Albanië. De Konrad Adenauer Stichting was zeer behulpzaam bij de samenstelling en het organiseren van het programma. De EFS delegatie sprak met de aan de EVP gelieerde partijen, diplomaten, IRI, OVSE, NGO's en de KAS. Naar aanleiding van het bezoek aan Macedonië en Albanië heeft de EFS besloten om in 2007 samen met de KAS een serie seminars te organiseren voor jongeren van aan de EVP gelieerde partijen.

Land in de schijnwerpersprogramma

In 2006 stond Oekraïne centraal in het EFS 'Land in de schijnwerpersprogramma'.

Het programma:

Activiteit I

Trainingen voor lokale bestuurders

De EFS werkt al vele jaren samen met het Institute for Political Education. Samen met de EFS heeft dit opleidingsinstituut van het 'Ons Oekraïne Blok' in 2006 7 regionale trainingen voor nieuw gekozen gemeenteraadsleden die deel uitmaken van de coalitie 'Our Ukraine' georganiseerd. Vanwege een nieuwe wet in de Oekraïne hebben de verkiezingen in maart 2006 er anders uitgezien dan voorheen. Voortaan zullen de verkiezingen door middel van kieslijsten plaatsvinden. De meeste nieuw gekozen gemeenteraadsleden zullen onervaren zijn en hebben training nodig. Het accent van de trainingen lag op het ontwikkelen van praktische vaardigheden.

Activiteit II

Zomerschool voor jongeren

In 2006 stond Oekraïne in de EFS schijnwerpers. Het gehele jaar werd door de EFS speciale en extra aandacht gegeven aan de Oekraïne. In dit kader is er ook een zomerschool georganiseerd voor jongeren van het Ons Oekraïne Blok. Europa was het thema. 40 jongeren participeerde in de zomerschool.

De volgende onderwerpen kwamen o.a. aan bod komen:

- Wat is de rol van christen-democratische en centrum rechtse partijen in de landen van de Europese Unie en wat is de rol en ideologie van de EVP?
- Wat betekent het voor een land om lid te worden van de Europese Unie en wat betekent het voor een partij om tot een Europese familie toe te treden?
- Hoe bouw je een duurzame en goede partijstructuur op?
- De relatie tussen politiek en corruptie
- Wat betekent coalitievorming en hoe werkt dat?
- Hoe werkt een regeerakkoord?

Activiteit III

2 regionale bijeenkomsten in Nederland over Oekraïne

In twee dagen werden twee provinciale CDA afdelingen bezocht en werden bijeenkomsten georganiseerd over het werk van de EFS in het algemeen en dat van de EFS en de politieke situatie in Oekraïne in het bijzonder. Tijdens deze bijeenkomsten waren twee Oekraïense parlementsleden aanwezig.

Activiteit IV

Studiebezoek jongeren aan Nederland

10 Oekraïense jongeren werden uitgenodigd deel te nemen aan een uitwisselingsprogramma aan Nederland.

Het gehele jaar is er in de CDA media en op de website van de EFS speciale aandacht voor het EFS land in de schijnwerpersprogramma.

Programma uitwisseling Oekraïense jongeren

Zondag 11 december

09.00

Aankomst Schiphol airport

10.00-11.00

Ontbijt in Amsterdam, op het Gemeentehuis Amsterdam

11.00-13.00

Training door Gijs Weenink

13.00-15.00

Bezoek aan het Van Gogh Museum

15.00-17.00

Boottocht door de grachten

18.00-20.00

Dinner

20.00

Naar hotel in Den Haag

Maandag 12 december

09.30

Vertrek naar Deventer

11.30

Ontvangst Gemeentehuis Deventer door CDA wethouder Hiemstra en CDA Tweede Kamerlid Bart van Winsen

12.00-13.00

Wandeling door oude centrum van Deventer

13.00

Lunch

14.00

Vertrek naar Terhaar sive Droste (grens met Duitsland)

15.00

Presentatie Nederlands-Duitse grenssamenwerking

16.30

Bezoek Universiteit van Twente

18.30

Diner op Universiteit Twente

20.00-22.00

Bijeenkomst met CDA leden provincie Overijssel

22.00

Vertrek naar Den Haag

Dinsdag 13 december

09.00-11.30

Bezoek aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken

12.00-13.00

Lunch op het CDA Partijbureau

13.00-14.30

Presentatie 'Wat is het CDA?'

15.00-17.00

Interactieve training conflictsituaties door Instituut Clingendael

17.00-18.00

Buffet met medewerkers van CDA Partijbureau

Vrije avond

Woensdag 14 december

07.00

Vertrek naar Brussel

10.00-12.30

Bezoek aan het Europees Parlement

14.00-17.00

Bezoek aan de NAVO

Ontvangst door de Nederlandse missie bij de NAVO

Gesprek met de Oekraïense missie bij de NAVO

Presentatie Jan Mulder, Lieutenant Colonel Royal Dutch Army, specialist crisis management and political/military affairs at NATO headquarters

17.00-19.00

Diner in Brussel

19.00

Vertrek naar Den Haag

Donderdag 15 december

09.30-11.30

Bezoek aan de Oekraïense ambassade in Nederland

11.45-14.30

Bezoek aan de Tweede Kamer

Lunch in de Tweede Kamer met CDA parlementariërs

Gesprek met Jan Jacob van Dijk (Europa-woordvoerder) en Huibert van Rossum (beleidsmedewerker Europa)

15.30-17.30

Bezoek aan het Ministerie van Sociale Zaken en gesprek met minister De Geus

19.00

Afscheidsdiner

Vrijdag 16 december

10.00

Vertrek naar Oekraïne

Overzicht EFS trainers 2006

De EFS beschikt over een bestand van ongeveer 60 trainers. Deze trainers hebben heel gevarieerde achtergronden en expertises. Op basis van goedgekeurde projectvoorstellen zoekt het bestuur in het bestand naar geschikte personen die namens de EFS aan een project kunnen deelnemen. In het geval dat er in het bestand geen geschikt persoon gevonden wordt, zoekt het bestuur buiten het bestand naar iemand die bereid namens de EFS de trainingen te verzorgen.

De volgende mensen hebben in 2006 als trainer of spreker meegewerkt aan een of meer van de door de EFS gesteunde activiteiten:

- **Rijk van Ark**
Directeur Communicatie gemeente Amsterdam
- **Evert Jan van Asselt**
Medewerker Wetenschappelijk Instituut van het CDA
- **Marie-Louise Bemelmans-Vidéc**
Lid Eerste Kamer
- **Aart van Bochove**
Commercieel beleidsadviseur
- **Ronald van Bruchem**
Student, lid bestuur CDJA
- **Nico van Buren**
Directeur Quest Subsidies, Fractievoorzitter CDA Capelle aan den IJssel

- **Coskun Cörüs**
Lid Tweede Kamer
- **Annet Doesburg**
Griffier Provinciale Staten Flevoland
- **Wim van Eijk**
Stork Materials Technology, Amsterdam, Product Manager
- **Kathleen Ferrier**
Lid Tweede Kamer
- **Rien Fraanje**
Redacteur bij de Staatscourant
- **Titus Frankemölle**
Rector ZSC Terneuzen
- **Jos van Gennip**
Lid Eerste Kamer, bestuurslid EFS
- **Jeroen de Graaf**
Persoonlijk medewerker Minister De Geus
- **Sybrand van Haersma Buma**
Lid Tweede Kamer
- **Frank van den Heuvel**
Directiesecretaris DELTA NV
- **Eddy van Hijum**
Lid Tweede Kamer
- **Gerda Kempen**
Voormalig wethouder
- **Roel Knijff**
Predikant
- **Jan van Laarhoven**
Manager bedrijfsvoering UMC St Radboud Ziekenhuis Nijmegen, Voorzitter EFS
- **Babette Lammerts**
Commercial Recruitment Manager, Shell International
- **Tineke Lodders**
Oud Eerste Kamerlid, oud vice voorzitter CDA
- **Maria Martens**
Europarlementariër, bestuurslid EFS
- **Jan Mulder**
Luitenant-kolonel Koninklijke Landmacht, werkzaam als specialist crisisbeheersing en politiek-militaire aangelegenheden NAVO Hoofdkwartier
- **Anne Offermans**
Senior adviseur bij Justitia et Pax
- **Arie Oostlander**
Voormalig CDA Europarlementariër (1989-2004)
- **Jean Penders**
Voormalig Europarlementariër, lid EFS bestuur
- **Meüs van der Poel**
Communicatiemanager en Partner bij Politiek Online, bureau voor beleidscommunicatie en burgerraadpleging
- **Frank Pynenburg**
European Marketing Communication Manager Philips Consumer Electronics Europe
- **Marga de Rooij-Bakker**
Filosoof, Ex-directeur CLAT Nederland

- **Huibert van Rossum**
Beleidsmedewerker Europa CDA fractie Tweede Kamer
- **Loek Schueler**
Adviseur Buck Consultants, Voormalig voorzitter CDJA
- **Clarien Slot-Abeling**
HRM – en opleidingsadviseur
- **Eiko Smid**
Senior adviseur public affairs en communicatie bij bureau Dröge & van Drimmelen
- **Meindert Stolk**
Directeur CDA Partijbureau
- **Hillie van de Streek**
Uitgever Fonds Omgevingsrecht SDU, bestuurslid EFS
- **Arnoud Strijbis**
Voorlichter Ministerie van Justitie, bestuurslid EFS
- **Hester Tjalma-den Oudsten**
Fractievoorzitter CDA in Voorschoten en onderzoek/adviseur bij SGBO, onderzoeks en adviesbureau van de VNG
- **Monique Vogelaar**
Tolk
- **Klaas Jan de Vries**
free lance consultant
- **Nicolien van Vroonhoven**
Lid Tweede Kamer
- **Kilian Wawoe**
Recruiter management trainees ABN Amro Bank
- **Gijs Weenink**
Gemeenteraadslid Amsterdam, directeur Debat Academie
- **Christof Wielemaker**
Beleidsmedewerker bij het Coördinatiepunt Kwalificatiestructuur Beroepsonderwijs, Colo, Zoetermeer

IV PROGRAMMA'S IMD

Het IMD ondersteunt het democratiseringsproces in een aantal landen in Afrika, Azië en Latijns Amerika en richt zich daarbij voornamelijk op het ondersteunen van de institutionele ontwikkeling en de capaciteitsopbouw van politieke partijen. Het CDA is verantwoordelijk voor de IMD programma's in Bolivia, Indonesië, Mali, Zambia en Zuid-Afrika. In het nu volgende zullen de belangrijkste activiteiten van 2006 in deze vijf landen naar voren worden gebracht.

Bolivia

De zeer dynamische en onvoorspelbare politieke context in Bolivia, maakte het noodzakelijk de geplande activiteiten aan te passen gedurende het jaar 2006. De partner van het IMD, de Fundacion para la Democracia Multipartidaria (FBDM) - waarin alle Boliviaanse politieke partijen vertegenwoordigd zijn - heeft binnen de moeilijke politieke context toch een aantal zeer belangrijke programma's weten uit te voeren.

Grootste impact werd behaald met een programma dat samen met de nationale kiesraad en diverse multi- / bilaterale donoren in aanloop naar de verkiezingen in december was vormgegeven. De positie van de verschillende partijen ten aanzien van acht maatschappelijke thema's werden overzichtelijk naast elkaar gezet en via kranten, radiostations en televisiezenders verspreid over het hele land. De kiesraad constateerde: "Normaal gezien zorgen we dat mensen kunnen stemmen, nu hebben we voor het eerst mensen ook echt kunnen laten kiezen."

Daarnaast heeft FBDM een akkoord gesloten met de kamercommissies verantwoordelijk voor het organiseren van een grondwetgevende raad (technische assistentie, agenda bepaling, exact mandaat van de raad). Ook verzorgt FBDM de interactieve publiekscampagne rond het gehele proces van grondwetsherziening.

FBDM bewees in 2006 in staat te zijn om zowel op nationaal niveau en in alle regio's de belangrijkste politieke kopstukken aan één tafel te krijgen om politiek overleg te voeren over de meest urgente en politiek gevoelige thema's van het land (regionale autonomie, gaskwestie, grondwetgevende raad, economisch beleidskwesties,...).

Om de interne partij organisatie en democratie van de Boliviaanse partijen te versterken, heeft FBDM zowel technische, organisatorische en financiële steun verleend aan de Boliviaanse partijen op basis van individuele projectvoorstellen.

FBDM is tevens haar rol blijven spelen als informatiecentrum en heeft diverse publicaties uitgebracht over relevante politieke thema's.

Ten slotte is speciale aandacht besteed aan de jongere vertegenwoordigers van politieke partijen en sociale bewegingen middels trainingscursussen en universitaire opleidingsmodules over aspecten van democratie.

Indonesië

Het IMD programma in Indonesië heeft twee doelen. Het eerste is samenwerking tussen partijen te versterken, het tweede is bij te dragen aan institutionele ontwikkeling en democratisering in de partijen zelf. Na een aantal oriëntatie missies is besloten dat dit het

best bereikt kan worden door democratie trainingen op lokaal niveau. Een nationale stuurgroep is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van het programma, dat door hen *Komunitas Indonesia untuk Demokrasi* (KID) is genoemd. Er zijn vijf regio's geselecteerd waar democratie training zal worden gegeven (Banten, Oost Java, NTT, Lampung en Zuid Sulawesi).

In 2006 heeft het KID in een transparant en zorgvuldig proces een aantal lokale organisaties geselecteerd die de training zullen uitvoeren. Het KID bereidt deze organisaties nu voor op het trainen zelf. Er worden modules ontworpen, en er worden logistieke en organisatorische voorbereidingen getroffen. Daarnaast is een reeks Rondetafel discussies afgerond met vertegenwoordigers van politieke partijen, academici en activisten, over toepassing van democratie op verschillende beleidsterreinen.

Naast het KID programma ondersteunde het IMD nog een aantal andere activiteiten. De *International Foundation for Election Systems* (IFES) voerde een project uit in Sumatra dat tot doel had de verantwoording van volksvertegenwoordigers naar hun kiezers toe te verbeteren. De *Indonesian Academy of Sciences* (LIPI) heeft een door het IMD gefinancierde studie afgerond, die onderzocht hoe democratische nieuwgekozen volksvertegenwoordigers in de praktijk zijn. Tot slot heeft het IMD samen met de *National Democratic Institute* (NDI) en de KAS een conferentie georganiseerd voor *Muslim Democrats* uit Zuid Oost Azië. Daarin werd specifiek gekeken naar de link van Islam met democratie en politieke partijen. CDA-er Arie Oostlander nam deel met een vergelijking met de Christen Democratie op dit gebied.

Oost en Zuidelijk Afrika

Het Oost en Zuidelijk Afrika programma (ESARP), brengt oppositie- en regeringspartijen bij elkaar uit de zes landen in de regio waar het IMD een programma heeft (Kenia, Malawi, Mozambique, Zuid Afrika, Tanzania en Zambia). Veel van de politieke partijen in deze landen hebben te maken met soortgelijke problemen. Het doel van ESARP is dat partijen van elkaar leren en dat het democratiseringsproces in de regio versterkt wordt. De opzet van het programma heeft in overleg met de partijen vorm gekregen, en de thema's zijn door de partijen geselecteerd. In 2006 zijn er vier regionale conferenties georganiseerd, waar besproken is hoe de stand van zaken kan worden verbeterd aangaande 'Verbeteren van transparantie', 'Kiesstelsels', Relatie oppositie-overheid en partijfinanciering', en 'Democratie en kwetsbare groepen'. In een evaluatie bijeenkomst is vervolgens besproken hoe in 2006 een betere terugkoppeling kan worden gemaakt van de regionale aanbevelingen naar het nationale niveau.

Zuid Afrika

Het IMD programma in Zuid Afrika is klein, en richt zich op het verder versterken van het meerpartijen systeem. De Zuid Afrikaanse politieke partijen hebben aangegeven dat er in het huidige Zuid Afrika te weinig ruimte is voor debat. Daarom biedt het IMD een platform voor dialoog tussen partijen in een reeks informele en confidentiële discussie bijeenkomsten. Vertegenwoordigers van de politieke partijen hebben zo ruimte om van gedachte te wisselen over kwesties die voor iedere partij urgent zijn. In 2006 waren er drie discussiebijeenkomsten, met als thema's 'de rol van Zuid Afrika in de regio', 'armoede, ongelijkheid en HIV/AIDS', en 'het nationaliteitsvraagstuk'.

Mali

De belangrijkste doelstelling voor het IMD Mali Programma in 2006, betrof het organiseren van een tiental trainingssessies voor partij kader op nationaal en regionaal niveau. In 2004 maakten Malinese partijvertegenwoordigers, met ondersteuning van IMD, een zelfanalyse van hun partijorganisatie. Op basis hiervan ontwikkelde een team van Malinese experts trainingsmodules over de volgende onderwerpen:

- Organisatiestructuur politieke partijen
- Interne en externe communicatie
- Conflictmanagement
- Opstellen en uitwerken van partijprogramma's
- P&O en financieel beheer

Na de trainingssessies hadden de Malinese politieke partijen de mogelijkheid om individueel project voorstellen in te dienen om de opgedane vaardigheden binnen hun partij concreet verder vorm te geven.

Daarnaast faciliteerde IMD openbare debatten over maatschappelijk relevante thema's tussen politici (zoals prioritaire uitdagingen voor de Malinese democratie, financiering van politieke partijen en rol van vrouwen in de politiek), waarvan de resultaten werden gepubliceerd in toegankelijke folders en verspreid via lokale radiostations.

Een derde onderdeel betrof het opzetten van eerste contacten binnen de West Afrikaanse regio. Zo verzorgde IMD de participatie van Malinese politici tijdens een regionale conferentie waarin aspecten van de verschillende partijsystemen uit de regio werden besproken, georganiseerd door International IDEA.

Het programma in Mali kende twee grote uitdagingen gedurende de eerste maanden van het jaar. Ten eerste de beperkte actieve betrokkenheid van enkele belangrijke partijleiders. Ten tweede een dreigende fragmentatie van de IMD ondersteuning aan het grote aantal politieke partijen in Mali. Met de oprichting van een "*Caucus des Présidents*", een platform waarin de voorzitters van de vier grootste partijen, een nationale agenda voor versterking van de Malinese democratie uitwerken is het eerste probleem overkomen (de vier denken nog na over een model waarin de andere partijen ook vertegenwoordigd worden in deze *Caucus*). Ten aanzien van het tweede probleem is IMD met de partijen overeengekomen dat enkel de partijen met meer dan 15 parlementaire zetels nog in aanmerking komen voor individuele ondersteuning van IMD. Andere partijen kunnen, op basis van gedeelde behoeften (bv. mediatraining), een gelegenheidscoalitie oprichten van minimaal 3 partijen en gezamenlijk minstens 8 parlementaire zetels, om gezamenlijk ondersteuning van IMD bij hun verdere institutionalisering te vragen.

Zambia

De belangrijkste doelstelling voor het IMD Zambia Programma was het verder ondersteunen van de Zambiaanse parlementaire partijen om hun gezamenlijke uitdagingen vast te leggen in een strategisch document, op basis waarvan concrete programma's konden worden vormgegeven.

Na een intensieve onderhandelingsronde, kwamen de partijen volgende doelstellingen overeen:

- Het ontwikkelen van een “*Code of Conduct*” waarin partijen gezamenlijk gedragsregels overeenkomen voor tijdens electorale campagnes en de verkiezingen van 2006 (met daarbij een controle/monitoring systeem);
- Faciliteren van dialoog tussen politieke partijen over electorale wetgeving en grondwet
- Ontwikkelen van criteria op basis waarvan publieke financiering van politieke partijen mogelijk zou worden;
- Versterken van positie van vrouwen, jongeren en gehandicapten in de politiek;
- Versterken van de capaciteit van politiek kader op nationaal en regionaal niveau.
- Versterken van contacten binnen de regio om inzicht te krijgen in *best practices* van partijen in andere landen;

In dit verband hebben de partijen in 2006 vordering gemaakt met het opzetten van het *Zambian Center for Inter-Party Dialogue (ZCID)*, een instituut waarin de partijen zelf zorg zullen dragen voor de uitvoering van diverse activiteiten gericht op het realiseren van bovenstaande doelstellingen.

Daarnaast heeft IMD in samenwerking met de Zambiaanse partijen en een lokale NGO een handboek voor financieel beheer ontwikkeld voor de partijen.

Ten slotte heeft IMD diverse partijen ondersteund bij het organiseren van interne verkiezingen en 10 trainingen georganiseerd voor nationale en regionale partijvertegenwoordigers over financieel beheer.

V. EFS EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

In 2006 organiseerde de EFS twee regionale bijeenkomsten over de rol van het bedrijfsleven binnen ontwikkelingssamenwerking en een conferentie over het thema sport en ontwikkelingssamenwerking.

OS en bedrijfsleven

Op dinsdag 26 september organiseerde de Eduardo Frei Stichting in Utrecht een bijeenkomst over de rol van het bedrijfsleven binnen ontwikkelingssamenwerking. Sprekers waren de minister voor ontwikkelingssamenwerking Agnes van Ardenne, CDA Tweede Kamerlid Kathleen Ferrier, Ellen Mulder van het COS Utrecht en Thierry Sanders van de NCDO.

De ruim 150 aanwezigen hoorde de minister van Ardenne (Ontwikkelingssamenwerking) spreken over een van haar speerpunten in het ontwikkelingssamenwerkingbeleid. Doel is om de betrokkenheid van het Nederlandse bedrijfsleven bij ondernemen in ontwikkelingslanden te vergroten. Het stimuleren van de economische zelfstandigheid van een ontwikkelingsland is dé sleutel tot armoedebestrijding.

Veel grote bedrijven en multinationals delen de visie van de minister en voeren een actief maatschappelijk beleid. Zo biedt Shell de burger schonere brandstof, en ondersteunt de Rabobank kleine ondernemers in ontwikkelingslanden door het verschaffen van microkrediet. Het bedrijfsleven krijgt steeds meer een eigen rol in ontwikkelingssamenwerking. Kleinere MKB-bedrijven lopen echter in deze ontwikkeling achter, vaak door een gebrek aan kennis over de mogelijkheden.

De EFS organiseerde op 13 september in Leeuwarden tevens een bijeenkomst over de rol van het bedrijfsleven binnen ontwikkelingssamenwerking. Minister Van Ardenne opende de bijeenkomst met een toespraak. Een panel bestaande uit Anne Jan Zwart (voorzitter Kamer van Koophandel Leeuwarden en directeur van Ecostyle), CDA-gedeputeerde Piet Bijman (portefeuillehouder van o.a. Europese en internationale zaken), Johannes de Goede (consulent van COS-Friesland) en CDA Tweede Kamerlid Corien Jonker leverden vervolgens ieder vanuit de eigen invalshoek een bijdrage. Daarna was er debat met de minister, het panel en de zaal. Ruim 100 mensen waren aanwezig. EFS secretaris Wietze Smid zat de avond voor.

Sport en OS

De EFS en de NCDO organiseerden op 7 december van 13.00-17.00 uur in Amsterdam een manifestatie over sport en ontwikkelingssamenwerking. Lokatie was het Felix Meritis, Keizersgracht 324 in Amsterdam.

CDA Tweede Kamerlid Kathleen Ferrier en Europarlementariër Maria Martens hielden een vlammend betoog voor het belang van sport. Veel CDA lokale bestuurders met sport in de portefeuille waren aanwezig.

In september heeft het CDA namelijk een sportnetwerk opgericht. Het CDA wil een platform bieden aan al diegenen die zich met ziel en zaligheid met het thema sport bezighouden om met elkaar van gedachten te wisselen, van elkaars ervaringen te leren en om over sportonderwerpen te discussiëren. Op 26 september heeft in Utrecht de eerste bijeenkomst van het CDA sportnetwerk plaatsgevonden.

Voor de lokale politici werd een zeer inspirerende en interessante workshop georganiseerd over het thema *Sport en ontwikkelingssamenwerking en de overheid (lokaal, regionaal en*

(inter)nationaal). Centrale vragen in deze workshop waren onder andere: wat kunnen lokale, regionale en nationale overheden doen op het gebied van sport en ontwikkelingssamenwerking? Welke stappen zijn nodig om meer sport en ontwikkelingssamenwerkingactiviteiten te stimuleren?

Ook was er een speciale workshop voor iedereen die geïnteresseerd is in het thema sport en ontwikkelingssamenwerking. De feestelijke uitreiking van de Millenniumschoen Award vormde de afsluiting van de bijeenkomst. Nederlands meest betrokken topsporter bij het thema sport en OS kreeg het eerste paar Millenniumschoenen uitgereikt.

II. Sector Communicatie

De sector Communicatie van het CDA is verantwoordelijk voor de communicatie vanuit het CDA Partijbureau en landelijk bestuur richting leden, potentiële leden, media en relaties. De sector ondersteunt tevens het Partijbestuur en Dagelijks Bestuur op het gebied van woordvoering, speechschrijven en communicatieadvies.

Binnen de sector werkten in 2006 veertien communicatieprofessionals, regelmatig aangevuld met stagiaires of tijdelijke medewerkers. In 2006 stonden twee campagnes centraal, een voor de Gemeenteraadsverkiezingen in maart en een voor de Tweede Kamerverkiezingen in november. De sector was betrokken bij de strategieontwikkeling en de uitvoering van de campagnes.

Campagnes

Het jaar 2006 heeft voor de sector communicatie voor een groot deel in het teken gestaan van de Gemeenteraadsverkiezingen in maart en de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen in november. Naast werkzaamheden in het kader van de campagne gingen de dagelijkse werkzaamheden gewoon door. In verband met de campagne werd een aantal tijdelijke medewerkers aangetrokken. Jules Kortenhorst versterkte het management, terwijl Marcel Koning, afkomstig van de EO, kwam meewerken aan de congressen, campagnespotjes en de voorbereiding van de debatten. Alex Schoep dacht mee over de strategie. Wendy van Endschoot nam onder andere de spreekbeurtencoördinatie van de minister-president en andere kandidaten op zich. Andere medewerkers, die vanuit de Tweede Kamerfractie tijdelijk toetraden tot het campagne team, waren Wendy Fasten, Wytske Postma en Ilse Mols.

a) Gemeenteraadsverkiezingen

Op 7 maart 2006 vonden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. De afdeling communicatie heeft hierbij vooral een faciliterende rol richting de afdelingen gespeeld. Te denken valt hierbij aan: vormgeving van het lokale campagnemateriaal, bemensen bureau Verkiezingen, materialen die via de webwinkel besteld konden worden en de communicatie richting het kader middels de dagelijkse Keek op de Dag.

De zaterdag voor de gemeenteraadsverkiezingen, 4 maart, vond er een bustoer langs de vier grote steden plaats. De centrale organisatie van deze activiteit lag bij het cluster evenementen, dat deze dag heeft georganiseerd samen met de lokale afdelingen.

b) Tweede Kamerverkiezingen

Na de val van het kabinet in juni is er tijdens de zomer door de sector gewerkt aan de voorbereidingen van het Congres op 29 en 30 september in de RAI, het (concept-) verkiezingsprogramma, de 'vertaling' van het programma naar de vijf campagnethema's, het ontwikkelen van materialen, het faciliteren van de kandidaten (trainingen, materialen, websites, e.d.) en het ontwikkelen van de zogenoemde factsheets.

Na het Congres is de sector communicatie verhuisd naar de 'warroom' op de eerste verdieping van het CDA Bureau. De sector werd uitgebreid met tijdelijke campagnemedewerkers en ondersteund door medewerkers van de Tweede Kamerfractie.

De laatste drie weken voor de verkiezingen was het CDA bereikbaar van 's morgens 8 uur tot 's avonds 9 uur. Dat houdt in dat er in ploegendiensten werd gewerkt: een groep van 8 tot 17 uur en een groep van 11 tot 21 uur. Voor de laatste groep is elke dag gekookt.

Clusters

De sector Communicatie bestaat uit vier clusters: redactie, ledenwerving en ledenzorg, pers- en publieksvoorlichting én evenementen. De sector stond in 2006 onder leiding van Jack de Vries, die tevens campagneleider was. Vanaf juni werd hij ondersteund door Michael Sijbom, die zowel plaatsvervangend sectorhoofd als plaatsvervangend campagneleider werd. Secretariële ondersteuning kwam vanaf juni van Maran Henneberke.

1. Redactie

Het cluster Redactie is verantwoordelijk voor het ledenblad *cda.nl*, de eindredactie van CDA-uitgaven, de vormgeving en internet. Het cluster werd in 2006 uitgebreid met een nieuwe grafische vormgever, Mirella Roor, die werd aangenomen omdat de andere vormgever minder ging werken. Harry Breugom liep stage bij de webmaster (internet) en kreeg eind van het jaar een tijdelijke aanstelling als medewerker internet.

a) *cda.nl*

In 2006 zijn zes nummers van *cda.nl*; *het tijdschrift* verschenen; in februari, april, juni, september, oktober en december. Alle edities, met uitzondering van het aprilnummer bevatten 48 pagina's; het aprilnummer telt 56 pagina's.

In vrijwel alle nummers werd volop aandacht besteed aan de campagnes voor de verschillende verkiezingen in 2006 (Gemeenteraads- en Tweede Kamerverkiezingen (vervroegd) en 2007 (Provinciale Statenverkiezingen, maart 2007) en de voorbereiding daarvan.

De (externe) redacties van Vrouw & Politiek en Europa leverden aan alle nummers een bijdrage van respectievelijk drie en vier pagina's in *cda.nl*

De redactie van *cda.nl* wordt gevormd door het hoofd communicatie, die fungeert als hoofdredacteur, een eindredacteur, een (internet)redacteur, de grafische vormgever(s), de partijvoorlichter, een vertegenwoordiger van de sector politiek/bestuur, een voorlichter van de Tweede-Kamerfractie en een kleine groep externe redacteurs (vrijwilligers) die regelmatig een bijdrage leveren aan het tijdschrift.

Tevens werd voor elke redactievergadering een vertegenwoordiger van de redactie van CDAnet uitgenodigd, om mee te denken over hoe onderwerpen in/uit *cda.nl* op CDAnet (de *internetcommunity* van CDA-leden) gepresenteerd konden worden, om de interactiviteit tussen blad en de leden (van de *internetcommunity*) te versterken. De vertegenwoordiger van CDAnet droeg er zorg voor dat er zoveel mogelijk bijpassende extra informatie op CDAnet werd gepubliceerd, in de hoop zo de meerwaarde van CDAnet te benadrukken en te versterken. Dit is een aantal keren goed gelukt.

Bijsluiters

Evenals in 2005 zijn ook in 2006 diverse bijsluiters meegestuurd met *cda.nl*, waaronder provinciale katernen, maar ook – en dat is nieuw – enkele commerciële bijsluiters. De advertenties in het blad en in de vorm van bijsluiters bij het blad zijn belangrijk i.v.m. het drukken van de kosten van het blad.

b) Overige publicaties

Veel van de overige publicaties stonden eveneens in het teken van de campagnes voor de Gemeenteraadsverkiezingen en de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen.

In dat kader zijn ondermeer diverse (thema)flyers en een speciaal katern *Blik op het verkiezingsprogramma* gemaakt. Ook de eindredactie en vormgeving van het concept- en

definitieve verkiezingsprogramma voor de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen (in november 2006) heeft op de redactie van het partijbureau plaatsgevonden.

c) Vormgeving

De grafische vormgevers ontwerpen CDA-uitgaven en andere materiaal dat in de huisstijl wordt ontworpen (bijv. campagnemateriaal). Daarbij wordt op een zo creatief en professioneel mogelijk wijze gebruik gemaakt van huisstijl van het CDA.

In 2006 ging het om de volgende zaken:

- Concept-verkiezingsprogramma
- Katern verkiezingsprogramma
- Definitief verkiezingsprogramma
- 2x Uitnodiging Partijcongres
- Stropdas
- 2x Gratis lidmaatschapkaartje
- C van het CDA
- Uitgangspunten (flyer)
- Europamanifest
- Uitnodiging Schmelzerlezing
- Boekje Schmelzerlezing
- Dit is het CDA
- Ansichtkaart JPB
- Blik op sport
- Folder 50 Plus-beurs
- Flyer 'kinderen'
- Flyer 'ouderen'
- Pictogrammenfolder
- Statuten CDAV
- Personeelshandboek
- Jaarverslag 2005 SI
- CDAV-folder verkiezingen
- Lid worden CDAV-folder
- Naamkaarten SI
- Jubileumbundel
- Ledenwerffolder
- Boekje "101 successen"
- Flyer 'waar is het CDA mee bezig'
- Flyer veiligheid
- Flyer economie
- Flyer gezin
- Flyer samenleven
- Standaard voor- en achterplaat voor rapporten SI
- Banners (zaalaankleding) voor interne organisaties
- Kaartje voor www.HetDebat.com
- HRM kaart
- Statuten & Huishoudelijk reglement
- Sjaal
- CDAV 10-puntenfolder
- Kandidaten advertentie (Elly Blanksma)
- Uitnodiging personeelsfeest 29 september
- Diverse advertenties

d) Internet

In januari 2006 is een speciale website voor de gemeenteraadsverkiezingen gelanceerd. Dit moment is aangegrepen om ook de gehele website van het cda - www.cda.nl - te vernieuwen. In juni is de vernieuwde CDA-site online gegaan.

In samenwerking met reclamebureau Hemels van der Hart (HvdH) is de campagnesite voor de Tweede Kamerverkiezingen tot stand gekomen. Er is samengewerkt aan het toegankelijk maken van het verkiezingsprogramma voor het grote publiek (aansluitend bij de vijf (CDA-verkiezings)thema's). Daarnaast is samen met HvdH gewerkt aan de sites www.feitenenfictie.nl en www.janpeterbalkenende.nl.

In het najaar hebben alle kandidaat-Kamerleden de mogelijkheid aangeboden gekregen om een eigen site te onderhouden. De technische ondersteuning kwam van MyriadM.

Via externe kanalen – denk met name aan Hyves (www.hyves.nl) en YouTube (www.youtube.com) – is contact gezocht met jongeren (een 'nieuwe' doelgroep van het CDA). Begin mei is Jan Peter Balkenende op Hyves gegaan, en dat was vrijwel meteen een groot succes. Tijdens de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen is een begin gemaakt met het maken van korte filmpjes (impressies van campagnebijeenkomsten), die via YouTube verspreid worden.

2. Ledenwerving en ledenzorg

Het cluster Ledenwerving en ledenzorg werkt aan het werven van nieuwe leden en de bestaande leden zo goed mogelijk van dienst zijn.

Het cluster kreeg, na het vertrek van Mark Lablans, een nieuwe medewerker. Herman de Vries kwam direct na de zomer in dienst.

a) Ledenwerving

Het jaar 2006 is een succesvol jaar geweest voor het CDA! Niet alleen heeft het CDA de Tweede Kamerverkiezingen gewonnen. Ook heeft het CDA veel nieuwe leden geworven, waardoor het CDA wederom de grootste partij van Nederland is!

In totaal zijn 4.000 mensen lid geworden van het CDA. Deze winst heeft vooral in het tweede deel van het jaar plaatsgevonden. Een periode waarin het CDA populairder werd bij veel burgers. Deze ontwikkeling is voornamelijk toe te schrijven aan de verkiezingen voor de Tweede Kamer.

Ook heeft het CDA het aantal opzeggingen weten terug te dringen. Dit aantal lag in 2006 op 3.348. Per jaar zeggen gemiddeld 3.800 mensen hun lidmaatschap op. Ruim een derde van de opzeggers komt voort uit natuurlijk verloop. Het beperkte aantal opzeggers tegenover de 4.000 nieuwe leden betekent dat het CDA-ledental gestegen is tot 69.560.

De groei van het CDA is bijzonder, omdat het aantal opzeggingen de afgelopen drie decennia groter was dan de aanwas van nieuwe leden. Zoals gezegd komt het aantal opzeggingen de laatste jaren vooral voort uit natuurlijk verloop. De groei van het ledental van het CDA met 0,8 procent maakt 2006 tot één van de meest succesvolle jaren van het CDA wat betreft ledenwerving.

Algemene markttendens

In het afgelopen jaar is ook de markt van lidmaatschappen van politieke partijen in tegenstelling tot de meeste voorgaande jaren groter geworden. Telden de partijen in 2005 gezamenlijk 300.201 leden, in het afgelopen jaar kwam hun totaal uit op 318.144 leden. Een toename van 17.949 (16 procent). De toename van het ledental van de politieke partijen kan vooral toegeschreven worden aan de recente Tweede Kamerverkiezingen. Momenteel is 2,6 procent van de 12.264.503 kiesgerechtigden in Nederland lid van een politieke partij. In 2005 was dit 2,5 procent

Zoals gezegd is het CDA met 69.560 leden de grootste partij van Nederland, met een marktaandeel van bijna 22 procent ten opzichte van andere partijen. De sociaal-democraten blijven de tweede politieke partij met een kleine 63.000 leden. Van de gevestigde partijen groeide de SP (44.853) het sterkst, met 13,1 procent. Ook de ChristenUnie (24.156) en GroenLinks (21.383) gingen er behoorlijk op vooruit. De snelste stijger is de nieuwe partij in de Tweede Kamer, de Partij voor de Dieren. Met ruim 4.000 nieuwe leden zag zij haar ledental stijgen tot 6.370 (165,5 procent).

Aanpak ledenwerving 2006

Het CDA heeft in 2006 de succesvolle *tools* van de voorgaande jaren gecontinueerd. Hierbij gaat het voornamelijk om de frisse ledenwerffolder, de hierop aansluitende televisiespot en de ledenwerfpagina op de website.

Daarnaast heeft het CDA een aantal nieuwe *tools* ingezet. De meest succesvolle actie betreffende ledenwerving was de 'gratis-lid-actie'. Bij deze actie konden mensen vier maanden gratis lid worden van het CDA.

De lid-werft-lid-actie heeft ook positieve vruchten afgeworpen. Hierbij worden de leden die maandelijks en jaarlijks de meeste nieuwe leden hebben geworven financieel beloond.

In verkiezingstijd zijn ook diverse advertenties gezet in verschillende dag-, week- en maandbladen. Ook dit heeft een aanzienlijke bijdrage geleverd aan de stijging van het totale ledental.

Ook is er een 5 euro bonus-actie gehouden. Alle nieuwe leden die tussen 23 oktober en 23 november 2006 zijn geworven, leverden de afdelingen 5 euro bonus op per nieuw lid

Afdelingen hebben het aanbod gekregen om tijdens de verkiezingscampagne een kant-en-klare advertentie te plaatsen in een huis-aan-huis-blad naar keuze, waarbij zij 250 euro vergoed kregen. Hiervan is goed gebruik gemaakt.

In 2006 is er een speciale ledenwerfkaart gemaakt met een unieke aanbieding die afdelingen in campagnetijd konden gebruiken. Alle nieuwe leden die via deze kaart lid zijn geworden, maken kans op een lunch met Jan Peter Balkenende! Iedere afdeling kon er gratis 250 bestellen. Er zijn ongeveer 30.000 kaarten uitgezet in november.

De verenigingsconsulenten zijn ook ingezet om afdelingen te motiveren om van campagnetijd gebruik te maken om leden te werven.

Tevens is in campagnetijd de ledenwerfwedstrijd uitgeschreven, waarbij de afdelingen die procentueel het meeste aantal leden hebben geworven in het afgelopen jaar financieel beloond worden.

Daarnaast is er meerdere malen aandacht aan ledenwerving besteed in ons tijdschrift: *cda.nl*.

Nieuw dit jaar was de digitalisering van communicatie-instrumenten van het CDA. De banner op Hyves heeft een positief resultaat laten zien.

Vooruitblik

Het streven is om het totale ledental van het CDA in 2007 te vergroten. Er kan een direct verband worden gelegd tussen de contextuele factoren en het ledental van het CDA en dat maakt ledenwerving afhankelijk van het politieke klimaat. De ervaring leert en de statistieken wijzen uit dat de eerste twee jaar na de verkiezingen lastige jaren zijn. Vanuit dit perspectief is het reëel om te streven naar 4.000 nieuwe leden in 2007. Uitgaande van het gemiddelde aantal opzeggers, te weten 3.800 (waarvan ruim 35 procent voortkomt uit natuurlijk verloop) streeft het CDA naar een lichte stijging van het aantal leden, zodat het CDA richting de 70.000 leden gaat.

Wat betreft ledenwerving wordt er extra aandacht gegeven aan het betrekken van jongeren bij de partij. Relatief zijn er weinig jongeren lid van het CDA, terwijl het CDA bij de afgelopen verkiezingen de grootste partij was onder jongeren. Hier liggen kansen. Daarnaast is het investeren in jongeren investeren in de partij. Om de jongeren te bereiken zal de digitalisering van communicatie-uitingen worden geïntensiveerd. Tevens wordt de samenwerking met het CDJA aangehaald. Uiteraard worden ook de ouderen niet vergeten, want ook deze groep wordt groter.

Een tweede belangrijk speerpunt van ledenwerving is het stimuleren van de afdelingen om leden te werven. Leden en afdelingen als ambassadeurs van de partij hebben zich meerdere malen bewezen als zeer effectieve ledenwerfmethode, vanwege het persoonlijke contact.

Naast deze bovenstaande speerpunten, gaat het CDA zich richten op het verlagen van de drempels om lid te worden. Ook evaluatie en analyse gaan het komende jaar een grote rol spelen bij de marketingacties van het CDA.

Om ledenwerving en -binding de komende jaren een extra, breder georiënteerde impuls te geven én extra onder de aandacht te brengen bij het CDA, wordt er een partijbureaubrede projectgroep onder leiding van de sector Communicatie opgezet. In deze projectgroep heeft iedere sector en hebben de gelieerde organisaties zitting. Hoofddargument voor deze projectgroep is het feit dat ledenwerving en -binding niet alleen in het werkveld van de sector Communicatie ligt, maar deels ook in het werkveld van andere sectoren binnen het partijbureau.

Tenslotte

Al concluderend kan het CDA terugkijken op één van de meest succesvolle jaren wat betreft ledenwerving. Met deze positieve resultaten, met de juiste creativiteit en met veel enthousiasme gaan we ons inzetten voor 70.000 leden op 1 januari 2008.

b) Ledenzorg

Deelsessie nieuwe leden Partijcongres

Tijdens het Partijcongres in mei is weer een deelsessie voor nieuwe leden georganiseerd. Nieuwe leden kregen de gelegenheid om vragen te stellen aan Tweede Kamerleden (Maarten Haverkamp, Eddy van Hijum en Marleen de Pater). De nieuwe leden kregen tevens een lunch aangeboden en konden tegelijkertijd informeel verder spreken met de kamerleden en elkaar.

Tijdens het verkiezingscongres op 30 september boden wij een lunch aan waarbij enkele Tweede Kamerleden aanschoven.

Belactie opzeggers politiek-inhoudelijke redenen

Eerste- en Tweede-Kamerleden worden regelmatig benaderd om enkele leden die vanwege politiek-inhoudelijke redenen hun lidmaatschap opzeggen te bellen. De opzeggingen worden zoveel mogelijk gematched met de portefeuille van het Kamerlid, als ook de regio waar deze vandaan komt. De telefoontjes worden zeer gewaardeerd; een hernieuwd lidmaatschap is echter zeldzaam.

Communicatieve ondersteuning ledenadministratie

Voor de ledenadministratie zijn onder meer de volgende zaken verzorgd: eindredactie van het Handboek Leden- en Contributieadministratie 2006, brieven voor het welkomstpakket, brieven voor opzeggers (en deels verzending) en afhandeling van klachten over de ledenadministratie.

Communicatieve ondersteuning bij contributie-inning

Vanuit ledenzorg wordt ondersteuning geboden aan de sector Financiën en Interne Organisatie bij het innen van de contributie. Zo worden de diverse brieven door het cluster ledenzorg verzorgd, alsmede de interne communicatie (denk aan Q&A's t.b.v. de medewerkers die de telefoontjes moeten opvangen).

Verlotingen in CDA.nl

In het ledenblad zijn enkele verlotingen gepubliceerd. Onder meer werden sjaals, AO-boekjes over 25 jaar CDA en het boek 'Aan de kiezer' van Jan Peter Balkenende verloot.

Bureau Verkiezingen

Vanuit ledenzorg is twee dagen per week het Bureau Verkiezingen verzorgd in de periode september 2005 t/m maart 2006.

Ondersteuning beantwoording brieven partijvoorzitter

Na de Gemeenteraadsverkiezingen hebben veel leden de partijvoorzitter benaderd met hun vragen, kritiek en andere opmerkingen over deze verkiezingsuitslag. Ook het nieuwe zorgstelsel speelde daarin een grote rol. Voor de partijvoorzitter werden diverse concepten geschreven voor de beantwoording van de brieven van leden.

3. Pers- en publieksvoorlichting

Het cluster pers- en publieksvoorlichting is verantwoordelijk voor de perswoordvoering (actief en passief), ondersteuning van de media-optredens van de partijvoorzitter, zendtijd politieke partijen en het beantwoorden van publieksvragen.

a) Persvoorlichting

Persvoorlichting besteedde in 2006 veel aandacht aan de Gemeenteraadsverkiezingen van 7 maart en de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen van 22 november.

Campagne Gemeenteraadsverkiezingen

Op 7 maart vonden de Gemeenteraadsverkiezingen plaats.

In de aanloop naar deze verkiezingen vond een aantal verkiezingsbijeenkomsten plaats met premier Balkenende. Deze bijeenkomsten leidden tot veel publiciteit.

De rol van persvoorlichting bij de Gemeenteraadsverkiezingen was ondersteunend. De campagne was in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de lokale afdelingen; persvoorlichting verleende desgevraagd faciliteiten of ondersteuning.

Mediavragen over praktische zaken, zoals verkiezingsmaterialen, affiches, spotjes e.d., werden beantwoord.

De uitslagenavond op 7 maart werd gecombineerd met de opening van het nieuwe partijbureau. Media waren massaal aanwezig, om de reacties van CDA-prominenten te registreren.

Na de teleurstellende Gemeenteraadsverkiezingen trokken politiek leider Jan Peter Balkenende, fractievoorzitter Maxime Verhagen en partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt het land in om met kiezers en leden in gesprek te gaan. Een aantal van deze bijeenkomsten kreeg aandacht in de media.

Campagne Tweede Kamerverkiezingen

Deze campagne was in hoge mate een mediacampagne. Via persberichten en mondelinge perscontacten werden de media voortdurend op de hoogte gehouden van de activiteiten van partij, lijsttrekker en andere topkandidaten.

Er waren zes grote regionale verkiezingsmanifestaties in het land, en in de harde fase van de campagne was er dagelijks een zogeheten Keek op de Dag, waarin een CDA-prominent sprak over een actueel politiek thema.

Campagneleiding en persvoorlichting verschaften de media veel informatie over allerlei praktische zaken, zoals spotjes, verkiezingsmaterialen, de diverse websites (www.cda.nl en www.ikbentrotsopnederland.nl), het verkiezingsprogramma in braille, activiteiten op Hyves, de verschillende stemwijzers e.d.. Veel van deze informatie werd via persberichten gegeven. Veel media schonken aandacht aan deze zaken.

Het tijdens de campagne gepresenteerde boek 'Aan de kiezer', met daarin brieven van Jan Peter Balkenende was ook publicitair een succes.

Met name de inzet van jongeren via bijvoorbeeld het Team Toekomst, en de JP-shirts, leidden tot veel positieve publiciteit. In tal van televisieprogramma's, zoals Studio Voetbal, de

Wereld draait door en De schreeuw van de leeuw, werd het T-shirt getoond en besproken. Daarmee werden nieuwe groepen kiezers bereikt.

Partijcongressen

Het Partijcongres van 20 mei werd massaal bezocht door de media. Het Congres droeg in hoge mate bij aan een positiever beeld van het CDA in de media. De discussies over actuele thema's als Europa, kenniseconomie, no claim en koopkracht en de toespraken van partijvoorzitter Van Bijsterveldt, fractievoorzitter Maxime Verhagen en premier Balkenende kregen veel ruimte in de media.

Het tweedaagse Congres op 29 en 30 september in Amsterdam stond geheel in het teken van de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen van 22 november.

Na discussie werd het verkiezingsprogramma vastgesteld, alsmede de kandidatenlijst. De kandidaten werden gepresenteerd. Jan Peter Balkenende werd tot lijsttrekker gekozen. Heel veel media deden - soms ook rechtstreeks - verslag van het Congres.

Partijdebatten

Kenniseconomie, in relatie tot arbeidsmarkt en onderwijs

Het partijdebat over kenniseconomie, in relatie tot arbeidsmarkt en onderwijs, werd in 2006 voortgezet en afgerond.

Verscheidende mediavertegenwoordigers waren aanwezig tijdens de grote debatbijeenkomsten in Eindhoven (28 januari) en Groningen (4 februari), waar respectievelijk de ministers Van der Hoeven (OCW) en De Geus (SZW) het woord voerden.

Tijdens het Partijcongres werd het debat afgerond met stemmingen over het tienpuntenplan. Dit plan vormde input voor de Programcommissie bij het opstellen van het verkiezingsprogramma.

Europa

In het vroege voorjaar werd het manifest *Verder met Europa* gepresenteerd. Over het manifest werd gedebatteerd tijdens een aantal discussiebijeenkomsten in het land.

Het debat over het manifest werd afgerond met de behandeling van circa 180 amendementen op het Partijcongres op 20 mei.

Met name in achtergrondartikelen en analyses werd door journalisten stilgestaan bij de visie die het CDA in dit manifest verwoordde en het debat dat daarover binnen de partij plaatsvond.

Debat en presentatie verkiezingsprogramma

Op 17 augustus presenteerde de Programcommissie onder leiding van René Smit het conceptverkiezingsprogramma *Vertrouwen in Nederland, Vertrouwen in Elkaar*. De presentatie vond plaats in het Huis van de Toekomst in Amsterdam. De media waren massaal aanwezig. Er werd op radio, televisie en in de pers veel aandacht besteed aan het programma, temeer daar het CDA de eerste partij was die haar verkiezingsprogramma presenteerde. Er was dus letterlijk sprake van agendasetting.

Eerder, tijdens het proces van totstandkoming, besteedden media aandacht aan de wijze waarop het CDA debatteerde over de belangrijkste thema's. Met korte filmpjes en prikkelende stellingen op internet werden internetgebruikers gestimuleerd deel te nemen aan het debat. Media, waaronder nieuwswebsites, maakten melding van deze vernieuwende discussievormen.

Een aantal media, waaronder het Radio 1 Journaal en BNR, besteedden aandacht aan de discussiebijeenkomsten die in het voorjaar in elk landsdeel plaatsvonden. Tijdens deze bijeenkomsten konden leden en kiezers input leveren voor het programma.

Ook na de presentatie trok het programma veel media-aandacht. De discussiebijeenkomsten in alle provincies werden goed bezocht door landelijke en vooral regionale en provinciale media. Het imago van het CDA als debatpartij werd daarmee versterkt.

Ook de behandeling van de circa 800 amendementen op het Partijcongres, en de financiële doorrekening door het Centraal Planbureau, trokken de aandacht.

Programcommissievoorzitter René Smit trad enige malen op in de media, waaronder het televisieprogramma Buitenhof.

Ook Ab Klink, secretaris van de commissie en auteur van het verkiezingsprogramma, kwam in diverse media aan het woord over het programma.

De persvoorlichter begeleidde beide heren bij deze media-optredens.

Presentatie rapporten

Persvoorlichting zorgde voor mediale ondersteuning en begeleiding bij de presentatie van een aantal rapporten van partij en WI.

Op 31 mei presenteerde de stuurgroep Grote steden in het gebouw van het Leger des Heils te Den Haag het rapport *De stad spreekt*. Het rapport doet beleidsaanbevelingen op tal van terreinen, zoals onderwijs, integratie, sport en stadseconomie. Het rapport werd door Wilbert Stolte (voorzitter van de stuurgroep grote steden) aangeboden aan partijvoorzitter Van Bijsterveldt en Tweede Kamerlid Liesbeth Spies. In een aantal vakmedia werd aandacht geschonken aan het rapport.

Op 15 oktober presenteerde het Wetenschappelijk Instituut in de fabriekshal van Airborne Composite in Den Haag het rapport *Vertrouwen in ondernemers*. Het rapport werd door commissievoorzitter Jules Kortenhorst (ondernemer en kandidaat-Tweede Kamerlid) aangeboden aan premier Balkenende.

BNR en het *Financieele Dagblad* schonken aandacht aan het rapport.

Aan het eind van het jaar presenteerde het WI twee rapporten via de website van CDA en WI. Het ging om de rapporten *Investeren in participatie en Mens, waar ben je?*; *Een verkenning van het christen-democratisch mensbeeld*.

In achtergrondartikelen in met name *Elsevier* en de *Volkskrant* werd ingegaan op beide rapporten.

Overige activiteiten

Via persberichten werden met name de vakmedia op de hoogte gesteld van een tweetal debatbijeenkomsten over ontwikkelingssamenwerking en de rol van het bedrijfsleven.

Tijdens beide bijeenkomsten sprak minister Van Ardenne (Ontwikkelingssamenwerking)

De vakmedia besteedden aandacht aan de bijeenkomsten.

Via persberichten werden de media ook geïnformeerd over de oprichting van het CDA-sportnetwerk op 26 september. Tweede Kamerlid en woordvoerder sport Joop Atsma en de Utrechtse wethouder sport Harm Janssen spraken over CDA, sport en sportbeleid.

Op 7 december vond een bijeenkomst plaats over sport en ontwikkelingssamenwerking.

Tijdens deze bijeenkomst reikte CDA-Tweede Kamerlid Kathleen Ferrier de eerste Millenium

Award Schoen uit aan oud-Ajaxed Aaron Winter. De award is bedoeld voor een topsporter die zich het meest inzet voor sport-ontwikkelingssamenwerking.
De uitreiking van deze prijs leidde tot publiciteit in tal van (sport)media.

Woordvoering partij/partijvoorzitter

De woordvoering van partij en partijvoorzitter richtte zich vooral op de beide verkiezingen. Het ging daarbij zowel om de campagne als om de gevolgen van de uitslagen. In tal van media, variërend van Het Elfde Uur, het Radio 1 Journaal, het radioprogramma De ochtenden tot in *Trouw* en *NRC Handelsblad*, kwam de partijvoorzitter aan het woord over de campagnes en de resultaten van beide verkiezingen.
Persvoorlichting droeg zorg voor de mediabegeleiding van de voorzitter en waar relevant andere leden van het Dagelijks Bestuur.

De partijvoorzitter trok ook meerdere keren de aandacht met haar toespraken. Zo werd haar speech bij de opening van het Academisch Jaar aan de Islamitische Universiteit te Rotterdam (deels) afgedrukt in *Trouw*.

Opinieartikelen

Persvoorlichting is direct betrokken bij opinieartikelen die vanuit partij en VI worden aangeboden aan de media. Persvoorlichting speelt daarbij een adviserende en bemiddelende rol.

Publiciteitsagenda

Ook in 2006 verscheen er, met uitzondering van recesperiodes, een wekelijkse publiciteitsagenda. Deze agenda voorziet in een grote behoefte, hetgeen blijkt uit de plaatsing van de belangrijkste activiteiten op de ANP-agenda en uit vragen van journalisten.

b) Zendtijd Politieke Partijen

Eén van de kernactiviteiten van de partijvoorlichting/publieksvoorlichting is de verzorging van de Zendtijd voor Politieke Partijen (ZPP).

Radio

Tweewekelijks verzorgt partijvoorlichting in het kader van de ZPP een radio-uitzending van tien minuten voor de zender Radio 5.

Voor 2006 komt dat - concreet - neer op 29 reguliere uitzendingen, waarvan 19 van elk tien minuten. De uitzendingen staan altijd in het teken van de politieke actualiteit. Door de lengte van de uitzending is het mogelijk om dieper op een actueel onderwerp in te gaan. Hiervoor benaderen we ministers, staatssecretarissen, Kamerleden, Europarlementariërs en burgers. Naast politieke onderwerpen, zoals onder meer de invoering van het nieuwe zorgstelsel, terrorisme, criminaliteit, ontspoorde jeugd, mobiliteit, openbaar vervoer, waterveiligheid, de Gemeenteraadsverkiezingen, 4 en 5 mei, AOW en pensioenen, Algemene Politieke Beschouwingen, natuurlijk ook uitzendingen in het kader van de Tweede Kamerverkiezingen. Daarnaast zijn er in het kader van de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november voor de zenders Radio 1, 2, Radio 3FM en Radio 4 tien uitzendingen van elk één minuut gemaakt met een korte boodschap van lijsttrekker Jan Peter Balkenende.

Steeds blijkt een vrij vaste groep luisteraars de uitzendingen te volgen, volgens de luistercijfers naar schatting 55.000. Ook is er een vrij vaste respons.

Televisie

In 2006 verzorgde de partijvoorlichting 44 televisie-uitzendingen van elk drie minuten voor de zenders Nederland 1, 2 en 3. Hiervoor werden zes commercials geproduceerd, te weten: twee ledenwerfuitzendingen, twee verschillende campagnespotjes voor de Gemeenteraadsverkiezingen. Voor de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november is één commercial over het Gezin en één commercial over Respect gemaakt.

Kijkcijfers van de Dienst Kijk- en Luisteronderzoek laten zien dat per uitzending circa 450.000 kijkers de uitzendingen van politieke partijen volgen. Het CDA komt ook een paar keer uit op zo'n 575.000 à 600.000 kijkers.

Audiovisuele projecten

In het kader van de landelijke vrijwilligersdag is een commercial geproduceerd over de bezigheden op die dag van Jan Peter Balkenende, Maxime Verhagen, Marja van Bijsterveldt, Karla Peijs en vele anderen. Voor het Congres van 20 mei in de Jaarbeurs in Utrecht is ook een commercial over 'Het CDA in het land' geproduceerd. Dit is een campagne-impressie over de gemeenteraadsverkiezingen 2006.

c) Publieksvoorlichting

Het jaar 2006 is voor de publieksvoorlichting een intensief jaar geweest. De invoering van het nieuwe zorgstelsel, nationale en internationale ontwikkelingen, de val van het kabinet en twee verkiezingscampagnes leverden veel reacties van het publiek op. Om alle reacties snel van een antwoord te kunnen voorzien wordt tijdens de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november in de 'warroom' een kleine 'mailroom' gestationeerd. Medewerkers van de partij- en publieksvoorlichting, aangevuld met beleidsmedewerkers, persoonlijk medewerkers en medewerkers van het CDA Fractiesecretariaat beantwoorden alle reacties binnen drie dagen.

De publieksvoorlichting heeft in 2006 per e-mail 15.569 publieksreacties opgevangen. Daarnaast nog honderden telefonische reacties.

4. Evenementen

Het cluster evenementen organiseert groot- en kleinschalige partijbijeenkomsten en is tevens ondersteunend bij de (permanente) campagne. In 2006 kwam Josta Mathot, gedetacheerd vanuit de Tweede Kamerfractie, het team evenementen versterken.

a) algemene activiteiten

Nieuwjaarsontmoeting 14 januari 2006

Na het enorme succes van de Nieuwjaarsontmoeting 2004 in het gebouw van de Tweede Kamer, en op 15 januari 2005 in Hotel Figi te Zeist, vond op 14 januari 2006 de Nieuwjaarsontmoeting plaats in Ahoy, Rotterdam. Het CDA was daar te gast in de setting van het Wereldfeest met een aantrekkelijk programma en met een kleine negenhonderd bezoekers. Niet slechts een receptie, maar een heel programma eromheen met goedbezochte discussiebijeenkomsten met Clemence Ross, Agnes van Ardenne, Pieter van Geel, Maxime Verhagen en Aart Jan de Geus.

Tijdens het plenaire gedeelte van de receptie vonden er toespraken plaats van de premier, de partijvoorzitter, de lijsttrekker van Rotterdam, Leonard Geluk, en de voorzitter van het CDA-Zuid Holland, Arnoud Rodenburg.

De Nieuwjaarsontmoeting was tevens het startschot van de Campagne voor de Gemeenteraadsverkiezingen die op 7 maart plaatsvonden.

Voorafgaand aan de Nieuwjaarsontmoeting vonden diverse bijeenkomsten plaats voor de lokale lijsttrekkers en campagneleiders.

Aan bod kwamen onder meer thema's als de CDA-visie en de lokale vertaling; Campagne in een mediatijdperk en Campagne is risicomanagement.

Partijcongressen

Voorjaarspartijcongres 20 mei 2006

Na het huishoudelijk deel waarbij onder meer wijzigingen in het huishoudelijk reglement, de vaststelling van de jaarverslagen en jaarrekeningen 2005 en de verkiezing van de secretaris van de partij centraal stonden, volgde een vijftal deelsessies ('Meedenken, Meepraten' met de programcommissie, Europa, Kenniseconomie, Inkomensbeleid en Actuele Politiek) en een programma voor nieuwe leden.

In de deelsessie Europa werden de amendementen besproken die binnengekomen waren op het Europamanifest. 's Middags werd het manifest aangeboden aan de programcommissie.

Tijdens de deelsessie kenniseconomie werd de partijpolitieke discussie afgerond en werd de top-10 van kenniseconomie vastgesteld. Zowel het Europa-manifest, als de top-10 werd vervolgens tijdens het plenaire ochtenddeel aan de programcommissie aangeboden.

Alle resoluties werden behandeld en afgerond tijdens het plenaire ochtenddeel, waarin ook de fractievoorzitter van de Tweede Kamer, Maxime Verhagen, een toespraak hield.

Het middagdeel werd gepresenteerd door Arie Boomsma, presentator en programmamaker bij de EO. Hij verzorgde het meditatie moment en nam diverse interviews af met leden van de programcommissie.

Partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt werd herkozen en hield een speech. Als gastspreker hield Hans de Boer, voorzitter van de taskforce Jeugdwerkloosheid, een speech. Minister-president Balkenende sloot het Partijcongres af.

Na afloop van het Partijcongres vond er een borrel plaats, met aansluitend voor een beperkt gezelschap een surpriseparty voor de minister-president, die op 7 mei 50 jaar was geworden.

Verkiezingscongres 29 en 30 september

Door de val van het kabinet eind juni, moest het tweedaags verkiezingscongres dat eigenlijk voor 9 en 10 februari 2007 gepland stond naar voren gehaald worden. Het reeds eerder geplande Partijcongres van 4 november 2006 kwam hiermee te vervallen. Het tweedaags verkiezingscongres vond plaats in de RAI te Amsterdam. Via een speciaal voor het CDA gecreëerde site konden deelnemers, indien gewenst, een overnachting boeken in één van de hotels in de omgeving van de RAI.

Het Partijcongres van vrijdag 29 september stond geheel in het teken van de vaststelling van het verkiezingsprogramma 2007-2011. In vijf deelsessies werden alle amendementen besproken en werd er over de amendementen gestemd. Er zijn vijf amendementen doorgeleid naar het Partijcongres van 30 september.

Het Partijcongres van 30 september begon met een huishoudelijk deel met een In Memoriam (Van Amelsvoort, Van den Brink, Schut), vaststelling verslag Partijcongres 20 mei,

vaststellen Begroting 2007, memo contributievoorstel CDJA, afscheid Partijbestuursleden (Bruchem, Vlot), korte toespraak nieuwe voorzitter CDJA, Harry van der Molen, verzoek inzake kandidaatstelling Tweede Kamer, verzoek tot mandatering Eerste Kamer. Het huishoudelijk deel werd gevolgd door het plenaire politieke ochtenddeel, met daarin de bespreking van de resterende amendementen en vervolgens de vaststelling van het verkiezingsprogram 2007-2011. Tevens vond in het ochtenddeel discussie over de resoluties plaats.

Het middagdeel stond in het teken van de komende Tweede Kamerverkiezingen, met de vaststelling van de kandidatenlijst en de verkiezing van de lijsttrekker, Jan Peter Balkenende. Als gasten op de bank werden Majoor Bosshardt en Louis van Gaal geïnterviewd door Marja van Bijsterveldt. Het programma werd afgesloten met een toespraak van de lijsttrekker. De naborrel vond plaats op Strand Zuid.

Partijdiscussie Kenniseconomie

In het kader van de discussie over kenniseconomie organiseerde het cluster Evenementen drie regionale bijeenkomsten. Op 28 februari bij TNO in Eindhoven, op 21 of 4 (wordt nog navraag naar gedaan via Nicolette) februari in Groningen en op 10 juni op de TU in Delft. De bijeenkomsten waren opgebouwd uit werkbezoeken in de ochtend en discussie tussen vaksprekers en deelnemers in de middag. De discussie is afgesloten op het Partijcongres van 20 mei.

Ledendebat Defensie

Onder leiding van vice-voorzitter Lianne Dekker vond dit debat plaats in de Jaarbeurs, met inleidingen door staatssecretaris Cees van der Knaap en Tweede Kamerlid Roland Korstenhorst

Daarna volgde een open debat met de zaal (een kleine honderd deelnemers) en inleiders over de volgende onderwerpen: veiligheid (algemeen), professionalisering krijgsmacht en gevolgen, NAVO/EU-leger en wensen voor het nieuwe verkiezingsprogramma.

Schmelzerlezing, 19 april, Sociëteit de Witte te Den Haag

In het voorjaar werd de zesde Schmelzerlezing uitgesproken door oud-premier Ruud Lubbers en door Monseigneur Bär, oud-bisschop van Rotterdam en persoonlijke vriend van de familie Schmelzer.

De Schmelzerlezing vindt jaarlijks plaats en is in 2001 ingesteld als eerbetoon aan Norbert Schmelzer, vanwege zijn 50-jarige betrokkenheid en inzet voor de Christen-Democratie en voor Europa.

Christelijk Sociaal Congres, 7 juni, Green Park Hotel te Leidschendam

Op 7 juni organiseerde het CDA, samen met de Stichting Christelijk Sociaal Congres, een conferentie. Om 13.00 uur startte het plenaire deel met korte inleidingen van Marja van Bijsterveldt (voorzitter CDA), Herman Kaiser (voorzitter CSC) en een langere toespraak van Jos Werner, fractievoorzitter voor het CDA in de Eerste Kamer. Tussen 14.00 en 15.30 uur volgde een drietal deelsessies over:

- a. Inspiratie, identiteit en maatschappelijk middenveld (Korte inleidingen door Jos van Gennip (Eerste Kamerlid voor het CDA), Bas Plaisier (scriba PKN) en Hein Pieper (secretaris VKMO))
- b. Sociale cohesie, maatschappelijk middenveld en christen-democratie (met korte inleidingen van René Paas (voorzitter CNV) en Jan Jacob van Dijk (CDA-Tweede

Kamerlid en bijzonder hoogleraar christelijk-sociaal denken aan de Vrije Universiteit te Amsterdam))

- c. Maatschappelijk middenveld, vraagsturing en maatschappelijke ondernemingen (met korte inleidingen door *Wim van Leeuwen* (voorzitter Aedes) en *Jan de Vries* (CDA-Tweede Kamerlid)).

Vervolgens werd de bijeenkomst plenair afgesloten met rapportages uit de deelsessies, met een korte toespraak van René Smit (voorzitter programcommissie) en met een toespraak van toenmalig minister van Justitie Piet Hein Donner. Er namen een kleine 120 mensen deel aan de conferentie.

Zomerschool SI

De Zomerschool 2006 vond plaats van 23 t/m 25 augustus.

We hadden vijftig deelnemers met als begeleiders van de groep: Jonathan Weegink, Lizette de Koning en Dick de Vries.

Het thema van de zomerschool was: de bestuurlijke kaart van Nederland.

Zie hieronder het programma van de Zomerschool 2006:

Woensdag 23 augustus 2006:

14.00-15.00uur	Inloop met koffie/thee met lekkers.
15.00-16.30uur	Opening door M. van Bijsterveldt (Partijvoorzitter) en C. Laenen (Sectorhoofd Steenkampinstituut). Toelichting Partij-organisatie m.m.v. gelieerde organisaties.
16.30-17.15uur	Kennismakingsborrel
17.15-18.00uur	Presentatie gedachtegoed CDA, inleiding
18.00-18.45uur	Broodjesmaaltijd
18.45-19.30uur	Vervolg presentatie gedachtegoed CDA en discussie
19.30-20.15uur	Rondleiding CDA Partijbureau
20.15-22.00uur	Rondvaart Haagse grachten. Vertrek en aankomst: Buitenom 18.

Donderdag 24 augustus 2006:

08.30 uur	Na het ontbijt vertrek naar het Ministerie van Economische Zaken.
09.00-11.00uur	Ontvangst en inhoudelijke bijeenkomst op het Ministerie van van Economische Zaken m.m.v. Staatssecretaris K. van Gennip.
11.00-13.30uur	Vertrek naar en bezoek aan Bank Nederlandse Gemeenten incl. lunch.
13.30-17.00uur	Vertrek naar en ontvangst Tweede Kamer. Gesprek en discussie met Tweede Kamerleden
17.00-19.30uur	Diner in Brasserie Babilage in het teken van Europa m.m.v. A. Oostlander.
19.30-22.00uur	Terrastijd op het Plein...!

Vrijdag 25 augustus 2006:

09.00-12.45uur	Debattraining (CDA Bureau)
12.45-14.00uur	Lunch met aandacht voor de gemeentelijke politiek, m.m.v. raadsleden en wethouders.
14.00-17.00uur	Vertrek naar en ontvangst Provinciehuis Zuid-Holland. Aandacht voor de provinciale politiek

Rondje CDA

Het in het najaar van 2004 gestarte initiatief van het landelijk CDA en het CDA-Den Haag is ook in het eerste halfjaar van 2006 voortgezet. Rondje CDA is een politiek café dat elke laatste donderdag van de maand plaatsvindt in café-brasserie Dudok te Den Haag en de laatste drie keer op het CDA Partijbureau aan het Buitenom. Een prominent spreker van CDA-huize houdt een toespraak over een actueel onderwerp, waarna er debat volgt met de zaal.

De volgende sprekers en onderwerpen passeerden de revue: Minister Piet Hein Donner over veiligheid en leefbaarheid, Lijsttrekker gemeenteraadsverkiezingen Michel Santbergen over het Haagse verkiezingsprogramma, staatssecretaris Clémence Ross-van Dorp over de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Tweede Kamerlid en financieel woordvoerder Frans de Nerée tot Babberich over financieel-economisch beleid en vice-fractievoorzitter Gerda Verburg over actuele politiek. Na evaluatie met het CDA Den Haag werd besloten het tweede halfjaar niet met het Rondje door te gaan en na de verkiezingen te gaan nadenken over een andere formule.

De 50 Plus Beurs, 20 tot en met 24 september, in de Jaarbeurs te Utrecht

Traditiegetrouw is het CDA, evenals de overige politieke partijen, met een informatiestand vertegenwoordigd op de 50 Plus Beurs. Deze beurs wordt jaarlijks georganiseerd door de organisatie Plus Producties. Het CDA heeft hier ieder jaar een informatiestand in de vorm van een 'keukensetting', waarin bezoekers aan de keukentafel met kamerleden onder het genot van een kopje koffie van gedachten kunnen wisselen over maatschappelijke thema's. De volgende activiteiten worden ontplooid en onderstaande informatie verspreid:

- Informatiemateriaal over het CDA en haar standpunten, met name op het gebied van ouderenbeleid;
- Flyers in de vorm van een A4 met daarop het standpunt van het CDA over het thema dat die dag op het maatschappelijk plein centraal staat en andere belangrijke actuele thema's;
- Folders van het Landelijk Ouderenplatform (LOP);
- Informatie van het ministerie van VWS en/of SZW op het gebied van ouderenbeleid;
- Gadgets;
- Gastenboek voor boodschappen van bezoekers aan de premier en overige bewindspersonen c.q. kamerleden
- Prijsvraag;

Naast de informatiestands van de politieke partijen is er een gemeenschappelijk maatschappelijk plein waarbij iedere politieke organisatie een dagdeel toegewezen krijgt om een inhoudelijk debat te organiseren. In deze verkiezingsperiode werd in de vorm van Lingo kandidaat-lijsttrekker Jan Peter Balkenende door presentatrice Lucille Werner ondervraagd en ging hij in discussie met de talrijke aanwezigen op het plein.

Naast de inhoudelijke debatten op het maatschappelijk plein verzorgen de politieke partijen ook het "koffiedrinken met politici" op het terras bij het plein, waarop bezoekers tijdens een kopje koffie van gedachten kunnen wisselen met aanwezige politici.

De informatiestand op de 50 Plus Beurs komt tot stand door samenwerking tussen het Landelijk Ouderenplatform en een aantal medewerkers van het partijbureau. Daarnaast geven verschillende bewindspersonen en kamerleden acte de présence om inhoudelijke vragen van bezoekers te kunnen beantwoorden. De samenwerking is in 2006 prima verlopen. De beurs in het algemeen en de CDA-informatiestand trokken veel bezoekers.

Jaarplanning

Zoals altijd wordt de jaarplanning/het activiteitenoverzicht door de afdeling evenementen verzorgd. Meestal is de eerste versie, met daarin de planning van de vergaderingen voor Dagelijks Bestuur (DB), Partijbestuur (PB), Partijcongres, Provinciaal Penningmeesters-overleg en het Provinciaal secretarissenoverleg in het jaar daarop (in dit geval 2007), in juni gereed. Vervolgens wordt de planning besproken in DB/PB en wordt doorgesluist naar de gelieerde organisaties, die hun activiteiten kunnen gaan plannen aan de hand van de jaarplanning. Vervolgens wordt de jaarplanning rond september ter kennisname het land ingestuurd.

Activiteiten Programcommissie

Ledendebatten Programcommissie

22 maart: Willem II stadion te Tilburg

11 april: Tulip Inn te Hoogeveen

12 april: Jaarbeurs te Utrecht

Per bijeenkomst werd in verschillende deelsessies aan de hand van voorafgestelde thema's gediscussieerd tussen leden van de programcommissie en de jubileumcommissie en belangstellende leden. Er ontstonden levendige debatten, waarvan de uitkomsten meegenomen zijn in het verkiezingsprogramma 2007-2011.

Tweedaagse sessies programcommissie

Vanuit het cluster Evenementen werden er 2 weekenden voor de programcommissie georganiseerd. Deze werden gehouden in Hotel de Keizerskroon te Apeldoorn op 17/18 maart en 21/22 april.

Gesprekken met Maatschappelijke Organisaties

19 juni en 24 juni in de Jaarbeurs te Utrecht. Gesprekken met diverse maatschappelijke organisaties, die zich, na uitnodiging, hiervoor aangemeld hadden. Ook de uitkomsten van deze gesprekken zijn meegenomen in het verkiezingsprogramma.

Diner Programcommissie met oud-politici, 30 juni, Sociëteit De Witte

Onder het motto "Diner pensant" assisteerde het cluster Evenementen bij de organisatie van dit diner tussen oud-politici en de leden van de programcommissie. In kleine groepjes werd gediscussieerd.

Twaalf provinciale bijeenkomsten

Twaalf provinciale bijeenkomsten over het conceptverkiezingsprogramma tussen 19 augustus (Brabant) en 7 september (Zuid Holland). De bijeenkomsten werden door de provincies georganiseerd, het cluster Evenementen zorgde ervoor dat op elke bijeenkomst een spreker namens de programcommissie aanwezig was.

b) Campagneactiviteiten

Om de campagne activiteiten optimaal te kunnen afstemmen zijn alle medewerkers die bij Tweede Kamerverkiezingscampagne betrokken zijn vanaf begin oktober verhuisd naar de zogenoemde warroom. Een speciaal hiervoor ingerichte ruimte op het Buitendom, waar ook een aantal mensen beschikbaar gesteld door de fractie een werkplek vond.

Iedere ochtend vond een afstemmingsoverleg plaats onder leiding van de campagneleider of diens plaatsvervanger. De werkzaamheden werden afgestemd en men was weer op de hoogte van de dagelijkse actualiteiten. De campagnehektiek was overduidelijk aanwezig.

LPC

Het LPC, het landelijk permanente campagneteam, kwam vijf maal bijeen in Utrecht onder voorzitterschap van de campagneleider Jack de Vries. Het LPC bestaat uit vertegenwoordigers van alle provincies: de campagneleiders en medewerkers van de steunpunten.

Belangrijke bespreekpunten vormden de Gemeenteraadsverkiezingen, de Tweede Kamerverkiezingen en de voorbereiding van de Statenverkiezingen.

Aan alle campagneleiders is een MDA ter beschikking gesteld om in korte lijnen met elkaar te kunnen communiceren. In de harde fase van de campagne is wekelijks telefonisch vergaderd.

Manifestaties Gemeenteraadsverkiezingen

In het kader van de Gemeenteraadsverkiezingen werden er geen door het cluster Evenementen georganiseerde manifestaties gehouden. De bijeenkomsten die er waren, merendeel spreekbeurten van bewindspersonen, werden door de gemeentelijke afdelingen en regio's zelf georganiseerd.

Wel organiseerde het landelijk bureau traditiegetrouw een bustoer op de laatste zaterdag voor de verkiezingen.

De bus met partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt, premier Jan Peter Balkenende en de ministers Bot en Donner en een flink aantal medewerkers vertrok naar De Meern; daar sloten de ministers Peijs en Van Ardenne zich aan bij het canvassen. Tweede stopplaats was Osdorp, daarna Den Haag en tot slot Rotterdam.

Uitslagenavond Gemeenteraadsverkiezingen 7 maart

De uitslagenavond werd voorafgegaan door de officiële opening van het partijbureau aan het Buitendom door premier Jan Peter Balkenende. Door een druk op de knop daalden groene en oranje ballonnen neer en werd de speciale lamp (een geschenk van de betrokkenen bij de verbouwing) onthuld. De gasten werden door medewerkers rondgeleid.

's Avonds konden via een groot scherm in de hal de uitslagen worden gevolgd. De NOS en RTL zonden delen van de bijeenkomst rechtstreeks uit.

Manifestaties Tweede Kamerverkiezingen

In het kader van de Tweede Verkiezingen zijn er vanuit het landelijk bureau, met behulp van de provinciale afdelingen, zes grote bijeenkomsten georganiseerd.

25 oktober: Gelderland, Cultureel Centrum Harderwijk

6 november: Overijssel, Scholengemeenschap Reggesteyn in Rijssen

12 november: Limburg, de Thuis in Limburgdag, Herten-Roermond

14 november: Drenthe, Cicero Kenniscentrum in Assen

18 november: Bustoer door Brabant, afgesloten in scholengemeenschap De Rooi Pannen te Tilburg

20 november: Zuid Holland, Keukenhof te Lisse

De opzet van de manifestaties was als volgt:

Gezamenlijke maaltijd met de deelnemers aan de werkbezoeken, vervolgens een kort programma van circa vijf kwartier, met speech lijsttrekker, uitgebreid de regionale kandidaten aan het woord in diverse sessies "op de bank" en een afsluiting door één van de topkandidaten. Het geheel werd muzikaal omlijst door Ralph van Maanen.

Aansluitend was uitgebreid tijd voor informele voortzetting met onder meer signeersessies door Jan Peter Balkenende, vanwege zijn boek 'Aan de kiezer', en verkoop van campagnemateriaal en met name de 'Che-JP'-T-shirts.

De locaties waren bewust geselecteerd op uitstraling en capaciteiten. De locaties werden ingericht door een professioneel bedrijf met een vaste inrichting voor elke locatie. Podium ingericht als een huiskamer, voorzien van beeldschermen, lampen en banken in de huisstijlkleuren groen, lime en oranje. Het geheel gaf een moderne, frisse uitstraling. De manifestaties werden allemaal druk bezocht, variërend van 400 bezoekers in Tilburg tot een kleine 900 in Lisse.

Werkbezoeken voorafgaand aan de manifestaties Tweede Kamerverkiezingen

Voorafgaand aan de manifestaties was er in een aantal gevallen ruimte voor een werkbezoek van de MP binnen het kader van de door de provinciale en gemeentelijke afdelingen georganiseerde werkbezoeken. Niet alleen voor de MP werden bezoeken georganiseerd, maar ook voor andere topkandidaten die beschikbaar waren op die dagen. De werkbezoeken varieerden van bezoeken aan bedrijven, instellingen tot bezoeken aan attractieparken.

18 november week in zoverre af dat er op zaterdagmorgen en -middag met twee bussen door Brabant getoerd werd, waarbij verschillende gemeenten werden aangedaan door een groot aantal (top)kandidaten.

Tournee 22 november, Tweede Kamerverkiezingen

Dit jaar werd - voor het eerst - tot en met de dag van de verkiezingen campagne gevoerd. De grote partijen hebben daar allemaal gebruik van gemaakt. Het CDA is met een speciale bus een aantal CDA-afdelingen gaan bezoeken. De keus van de afdelingen is gemaakt aan de hand van het aantal bestelde ochtendgroeten in de voorinschrijving. De drie afdelingen die het meest besteld hadden, hebben het CDA op 22 november op bezoek gehad.

De MP, vergezeld door een aantal kandidaten, is koffie gaan schenken op druk bezochte plaatsen in Best, Gorinchem en Driebergen. Het landelijk CDA heeft hiervoor speciale bakers laten maken met het bekende 'Che-JP'-logo erop en CDA-koekjes. De gemeentelijke afdelingen zorgden voor de koffie en voor de mensen. In alle gemeenten kreeg de premier een zeer warm onthaal en was het bomvol. De actie is uitgebreid in de landelijke journaals in beeld geweest.

Uitslagenavond 22 november, Tweede Kamerverkiezingen

Voor de uitslagenavond is bewust gekozen voor een grotere locatie dan Dudok.

Uiteindelijk viel de keuze op het Lucent danstheater, waar op het hoogtepunt van de avond zich meer dan 1000 mensen verzameld hadden en het zo vol was dat men buiten in rijen moest wachten.

De avond was een prima afsluiting van een zeer enerverende en succesvolle campagne.

Nieuwe evenementen

In het kader van de doelgroepencampagne is heel bewust gezocht naar aanwezigheid van het CDA bij Jongerevenementen. Heel bewust is deelgenomen aan de EO-Jongerendag (1 dag), de EO-gezinsdag (1 dag), het Flevofestival (meerdere dagen) en de Jonge gezinnenbeurs.

Doel was om contact te maken met nieuwe doelgroepen, met jonge kiezers en door middel van prijsvragen emailadressen te vergaren.

Campagnevaardighedendag en training kandidaten Tweede Kamerverkiezingen 7 oktober 2006, in de jaarbeurs te Utrecht

Dit was een dag speciaal voor de aankomende kamerleden en voor de provinciale campagneleiders.

Door het SI werden er allerlei trainingen georganiseerd waarvoor men zich van te voren kon opgeven. Door het cluster Evenementen was er ook een klein marktpleintje ingericht met twee kramen met campagnemateriaal, waar de mensen allerlei vragen konden stellen over de webwinkel. Ook werd er een presentatie op scherm gegeven over de aankomende campagne.

Aan het einde van de dag kregen de kamerleden elk een CDA-tas gevuld met canvasmateriaal mee naar huis.

MADD: Landelijke Vrijwilligersdag, 4 november

In 2005 werd in het kader van het zilveren regeringsjubileum van Koningin Beatrix Make A Difference Day (MADD) georganiseerd. Tienduizenden Nederlanders zetten zich actief en vrijwillig in, door de handen uit de mouwen te steken en zo iets voor anderen te doen.

Ook in 2006 riep het partijbestuur alle CDA-afdelingen, -bewindspersonen, -kamerleden, -delegatieleden in Brussel en alle volksvertegenwoordigers op provinciaal en gemeentelijk niveau op om zich actief in te zetten. Ruim vijftig activiteiten zijn landelijk aangemeld en geregistreerd. Deze varieerden van hand- en spandiensten in verzorgingshuizen, uitjes voor gehandicapten, wilgen knotten, danslessen, schoonmaken van bruggen en kunstwerken.

Spreekbeurten Gemeenteraadsverkiezingen en Tweede Kamerverkiezingen

Voor het behandelen van de aanvragen voor sprekers werd een medewerker vrijgemaakt.

Aan de vele aanvragen voor Jan Peter Balkenende kon maar in beperkte zin worden voldaan. Hij had zijn agenda vrijgemaakt voor een aantal werkbezoeken en manifestaties en voor media-optredens. In de meeste gevallen is het gelukt om in goed overleg met de aanvrager tot een andere invulling te komen.

Overige faciliteiten campagne

Huisstijlsite

Tijdens de zomermaanden van 2005 is hard gewerkt aan de nieuwe huisstijlsite, waarmee leden en gemeentelijke afdelingen hun eigen drukwerk kunnen laten maken, zoals

briefpapier, visitekaartjes, maar ook drukwerk speciaal gericht op de Gemeenteraadsverkiezingen, bijvoorbeeld diverse formaten affiches, billboards, flyers.

Eind december 2005 ontvingen alle gemeentelijke afdelingen op cd-rom hun eigen logo in de nieuwe huisstijl + het bijbehorende lettertype.

Tevens werd begin januari 2006 een internet-bestelservice voor affiches gelanceerd, waarmee afdelingen via internet hun gegevens in een stramien konden invullen en dat konden verzenden naar drukkerij Deltahage in Den Haag. Men ontving dan binnen 8 werkdagen kant-en-klare affiches op A1- of A2-formaat.

Webwinkel

In september 2005 is de webwinkel van start gegaan.

Voor de Gemeenteraadsverkiezingen had de webwinkel nog met wat opstartmoeilijkheden te maken (uitverkochte voorraad, lange wachttijden voordat materiaal weer besteld kon worden).

In de zomermaanden van 2006 zijn de meeste kinderziekttes eruit gehaald en vanaf half oktober draaide de webwinkel op volle toeren. Een extra faciliteit was dat leden ook op rekening konden betalen en niet meer alleen via automatische incasso vooraf. Door middel van een unieke, aan het lidmaatschap gebonden, inlogcode kon men materiaal bestellen, dat men vervolgens binnen 3 werkdagen thuisbezorgd kreeg.

Gratis materiaal Tweede Kamerverkiezingen

Aan de afdelingen is het volgende materiaal gratis verstrekt:

Raamaffiches (nieuw formaat A3): afhankelijk van aantal leden

Bordaffiches (nieuw formaat A0): afhankelijk van aantal inwoners

Billboards: op aanvraag

Verkiezingsfolders (verkorte versie verkiezingsprogramma, tevens "handen-poster"): afhankelijk van aantal inwoners

Ochtendgroeten: setje van vijf kaarten.

Billboards: Er is actief campagne gevoerd om maar zoveel mogelijk borden in de wei te laten plaatsen. Afdelingen konden vooraf aangeven of ze een billboard wilden hebben en of ze die zelf zouden plaatsen of dat een landelijk team deze moest plaatsen. In totaal zijn er zo'n 1200 billboards verspreid in het land.

III. Sector HRM/Steenkampinstituut/Partijontwikkeling

Inleiding

De sinds 2004 bestaande sector HRM/Steenkampinstituut/Partijontwikkeling is belast met beleidsvorming en –uitvoering op de vlakken HRM, opleiding en training, partijorganisatieontwikkeling en het faciliteren van de vrijwilligers die de politieke vereniging besturen. HRM richt zich daarbij op het ontwikkelen van een HRM-instrumentarium, talentmanagement en het ondersteunen van het Partijbestuur bij landelijke/europese kandidaatstellingsprocessen. Het Steenkampinstituut is het 'label' waaronder opleidingen en trainingen worden ontwikkeld en aangeboden aan de leden. Onder partijontwikkeling tot slot ressorteert de uitvoering en alle initiatieven die genomen worden op het vlak van partijontwikkeling in het bijzonder het vitaliseren en concreet ondersteunen van de afdelingen, het Bureau-Verkiezingen en de ontwikkeling en het beheer van AfdelingenNet.

Adviesraad Steenkampinstituut

De Adviesraad Steenkampinstituut bestond in 2006 uit zes leden en is ten opzichte van 2005 qua samenstelling niet gewijzigd. De voorzitter, Dhr. dr. L.C.P.M. Meijs is door het Partijbestuur benoemd. Voorts hebben zitting dhr. M. Markerink, dhr. M.sc. R. Nieuwenkamp Phd, mw. E.C.M. Roodvoets, dhr. drs. F.A.A. Stapels en mw. M.C.W. Visser-van Doorn. De Adviesraad Steenkampinstituut heeft in 2006 twee keer vergaderd. Zij heeft zowel een controlerende als een adviserende taak. De controlerende taak bestaat uit het bewaken van een aantal punten genoemd in de intentieverklaring waarin, de door het voormalige curatorium benoemde voorwaarden waaronder zij akkoord ging met de integratie van het zelfstandige Steenkampinstituut in het CDA-secretariaat, verwoord zijn. Daarnaast brengt de Adviesraad Steenkampinstituut gevraagd en ongevraagd advies uit aan het partijbestuur over alle zaken die betrekking hebben op scholing en vorming .

Bureau Organisatie

Formatief waren er in 2006 enkele wijzigingen. Eén medewerker heeft een andere functie gekregen binnen het partijbureau, één medewerker heeft een nieuwe functie gekregen binnen de sector, er is één nieuwe medewerker aangetrokken en één medewerker verrichtte in het kader van haar reïntegratie buiten de sector werkzaamheden op een andere functie. Deze formatieve ontwikkelingen zorgden het afgelopen jaar, mede door het feit dat er twee verkiezingen plaats vonden (een gepland en één niet) voor een bijna onacceptabele werkdruk. De sector heeft desondanks nagenoeg haar hele activiteitenplanning in dit extreem drukke jaar toch kunnen uitvoeren, plus aan nog een aantal niet geplande additionele verzoeken kunnen voldoen. Realisatie van al deze activiteiten is te danken aan de enorme inzet, loyaliteit en collegialiteit van de medewerkers onderling én hun vermogen om zelfstandig en autonoom de noodzakelijke werkzaamheden te zien, daarin prioriteiten te stellen en de bereidheid elkaar daarbij te ondersteunen. We mogen en kunnen daar zeer trots op zijn. De waardering voor hetgeen gepresteerd is, is ook meerdere malen expliciet door het partijbestuur en de partijvoorzitter uitgesproken.

Binnen de sector hebben in 2006 in totaal 10 mensen gewerkt (inclusief sector hoofd).

Formatieoverzicht

Naam	Onderdeel	In dienst	functie	Contract	Fte
Jacqueline Verhagen	SI		Sr. Stafmedewerker	vast	0,75
Lyke Blok	SI/HRM/PO SI	Vanaf 1 -9	Sector secretaresse Stafmedewerker	vast	0,80
Simon Geleijnse	SI	Tot 1-08	Stafmedewerker	tijdelijk	1
Harma Alting-de Jong	SI/HRM/PO	Vanaf 1-11	Sectorsecretaresse	tijdelijk	1
Anja Fonville	SI	Tot 1-10	Administratief medewerker secretariële ondersteuning	vast	0,55
Wouter van den Beukel	HRM		Stafmedewerker	tijdelijk	1
Carla van Jaarsveld	HRM		Administratief medewerker	tijdelijk	0,4
Rob Govers	HRM		Sr. Stafmedewerker	vast	1
Markus Flamman	PO		Stafmedewerker	tijdelijk	1
Carel Laenen	SI/HRM/PO		Sectorhoofd	vast	1

Landelijk aanbod

De opleidingen en trainingen worden onder het label 'Steenkampinstituut' aangeboden aan de leden van het CDA. Het aanbod bestaat uit landelijke en regionale activiteiten. In het kader van het landelijk aanbod zijn in 2006 de volgende activiteiten georganiseerd en uitgevoerd;

Kaderschool

In september 2005 is de Kaderschoolleergang 2005-2006 van start gegaan met maar liefst 56 deelnemers op twee locaties te weten, Utrecht en Zwolle. Veel veranderingen in het programma ten opzichte van het voorgaande jaar zijn er niet geweest, al blijven er uitaard via voortschrijdend inzicht continue ontwikkelingen zichtbaar. Van deze Kaderschoolleergang zijn er uiteindelijk van de 56 deelnemers 51 afgestudeerd. Van de niet-afgestudeerden hebben 5 wel het gehele programma doorlopen.

Voor de leergang 2006-2007 is op basis van het grote aantal aanmeldingen in het jaar daarvoor voor de locatie Zwolle opnieuw gekozen voor deze plaats naast Utrecht. Een relatief groot aantal mensen dat daardoor het jaar daarvoor op de wachtlijst stond, was echter niet meer in de gelegenheid of minder geïnteresseerd om de kaderschool dit jaar te gaan volgen. Ondanks een aantal aanmeldingen van 58, zijn we hierdoor én mede door het onverminderd handhaven van de toelatingseisen, met een iets kleinere groep (23

deelnemer) in Zwolle van start gegaan. In Utrecht is wel met een groep van 25 aan het nieuwe kaderschool jaar begonnen.

Op basis van de uitstekende ervaringen van de Kaderschoolleergang 2005-2006 is de in september 2006 gestarte leergang 2006-2007 begonnen met het Kaderschoolweekend. In het weekend is de eerste dag volledig gewijd aan de ideologische historie van de partij en haar uitgangspunten. Deze stevige basis is nodig om het einddoel voor nog meer deelnemers bereikbaar te maken. Met name het zelfstandig toepassen van het gedachtegoed op de actualiteit was namelijk geen gemakkelijke opgave gebleken. Door de onverminderd grote belangstelling voor de kaderschool en het hoge niveau dat bereikt is, is het Steenkampinstituut met recht trots op dit topstuk binnen haar totale opleidingsaanbod.

Zomerschool

Op 23, 24 en 25 augustus heeft wederom de 'Zomerschool voor jong talent' plaatsgevonden. Het doel van de Zomerschool was ook dit jaar om jonge CDA-leden een uitvoerige kennismaking met het CDA en de politiek te bieden. De doelgroep bestond uit leden die niet ouder waren dan 35 jaar en maximaal anderhalf jaar lid van de partij zijn. Nadat we vorig jaar 40 deelnemers mochten verwelkomen, zaten we dit jaar weer op de maximale omvang van 50 deelnemers! De afdeling HRM heeft ook nu weer nadrukkelijk met de deelnemers gesproken (tijdens en na de zomerschool) met als doel talenten te kunnen spotten.

De zomerschool is dit jaar georganiseerd door medewerkers van buiten het Steenkampinstituut te weten; Simon Geleijnse en Josta Mathot (m.m.v. de vrijwilligers Dick de Vries, Lizette de Koning en Jonathan Weegink)

Het programma van de Zomerschool bestond dit jaar uit de volgende activiteiten: een toelichting op de Partij-organisatie, een inleiding in het CDA-gedachtegoed, een rondvaart door de Haagse grachten, een inhoudelijke bijeenkomst op het Ministerie van Economische Zaken, bezoeken aan de Bank Nederlandse Gemeenten, de Tweede Kamer en het Provinciehuis van Zuid-Holland, een debattraining, een bijeenkomst over gemeentelijke politiek, en een diner in het teken van Europa.

Medewerking aan het programma werd verleend door: Partijvoorzitter Marja van Bijsterveldt-Vliegthart, Europarlementariër Corien Wortmann-Kool, oud-Europarlementariër Arie Oostlander, Staatssecretaris Karien van Gennip, de Tweede-Kamerleden Mirjam Sterk, Maarten Haverkamp, Jan ten Hoopen, Jos Hessels, Aart Mosterd, Sybrand van Haersma Buma, Bob van Beers, de politiek assistenten Marjolein Voslamber, Jack de Vries en Linda van Beek, het sectorhoofd HRM/SI Carel Laenen, de directeur van het fractiebureau Marco Zoon, fractie-medewerker Jonathan Weegink, Eerste-Kamerlid Gerrit Terpstra, Statenfractielid van Zuid-Holland Hans Demoed, de raadsleden/wethouders Wil Vonk (Den Haag), Karen Duys (Rotterdam), Adri Bom-Lemstra (Westland), Joost Bleijie (Leiden), Marga Vermue-Vermue (Borsele), Niek van Doeveren (Delft), Ellen Nauta-van Moorsel (Oegstgeest) en Moniek van Sandick (Leiden) en de trainers Paul Ruitenbeek, Marco Houthuijzen, Thijs de Jong en Jos Denissen en oud-wethouder en lid van de Trevicommissie Gerben Karssenbergh.

De deelnemers hebben tevens een debattraining gevolgd en verschillende verenigingen binnen het CDA, zoals het CDJA (Harry van der Molen), het CDAV (Karin Hoentjen) en het ICB (Nicolette Bos), hebben zich aan hen voorgesteld. De 'onverwachte ontmoeting' op donderdagavond met onze minister-president Jan Peter Balkenende die inmiddels een traditie lijkt te worden, is zeer gewaardeerd door de deelnemers.

Debattoernooi 2006

Politici en debatteren zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Onder het motto debatteren is te leren organiseert het Steenkampinstituut ieder jaar opnieuw het CDA debattoernooi. Voor het eerst is er in 2006 (21 januari) gekozen voor de Oxfordvorm, waarin 4 teams tegelijkertijd tegen elkaar debatteren. In deze vorm is het namelijk aan alle teams om zo onderscheidend mogelijk te zijn en niet enkel om voor of tegen te zijn. Nieuw dit jaar was ook dat de professionele debatjury werd bijgestaan door een inhoudelijke CDA jury! Als Steenkampinstituut willen we namelijk juist CDA'ers opleiden die denken vanuit het gedachtegoed en het gedachtegoed kunnen verwoorden. Juist ook in debatten. In totaal, en dat was ook de maximum capaciteit, hebben er 40 teams van 2 personen deelgenomen. Een week voorafgaand aan het toernooi is er door de Wereldkampioen Oxforddebatting Lars Duursma een masterclass gegeven om de deelnemers vaardiger te maken in de Oxfordvorm.

Wethouderscursus

De invoering van het dualisme in 2002 heeft veel betekend voor de lokale politiek. Vele wethouders hebben de eindstreep niet zonder kleerscheuren gehaald en vele ervaren wethouders hebben de omslag gebruikt om nieuwe uitdagingen aan te gaan. De roep om een CDA-wethouderscursus voor alle nieuwe wethouders van CDA-huize werd dan ook vanuit verschillende zijden actief ondersteund. Zo waren er zittende wethouders die hun nieuwe collegae een wat warmer bad gunden, langzittende wethouders die graag hun expertise over wilden dragen en potentiële wethouders die gezien hadden hoe het ook met je af kan lopen. Alle denkbare steun is met open armen begroet en gebruikt om de cursus te ontwikkelen én te organiseren. De ontwikkeling van de wethouderscursus is gestart met een klankbordgroep van oud-wethouders en slechts maximaal 4 jaar zittende wethouders. Zij hebben zich gebogen over de vraag wat ze gezamenlijk gemist hadden toen ze begonnen en wat ze aan kennis, vaardigheden en aan netwerken graag wilde overdragen. Hieruit is een lijst voortgekomen met aanbevelingen voor de op te zetten cursus. Deze lijst is met verschillende oud en zittende wethouders in Nederland in interviews besproken. Deze besproken lijst, tezamen uiteraard met het door HRM opgestelde competentieprofiel, zijn leidend geweest voor de opzet van zowel de wethouderscursus deel I als deel II. In deel I stond voor een groot deel de aanloop naar het wethouderschap toe centraal. In deel II het 'zijn' van een CDA-wethouder.

Deel 1

Aan deel I, georganiseerd in januari 2006 (dus vóór de verkiezingen) namen maar liefst 42 potentiële wethouders deel. Hoogtepunt van deze tweedaagse vormde het bel-uur waar de potentiële wethouders gedurende een uur live konden bellen met maar liefst 100 zittende CDA-wethouders om van hen te vernemen wat de tips en valkuilen voor de eerste 100 dagen zijn. Inhoudelijk stonden twee thema's centraal: het voeren van college-onderhandelingen en de verschillende speelvelden waarop de wethouder acteert. In het enthousiasme van de deelnemers voor deze cursus, zien we ook duidelijk een trend terug zoals die in andere sectoren van de samenleving al langer gaande is. Namelijk dat mensen zich graag willen ontwikkelen.

Tussen deel I en deel II

Meer dan 100 zittende wethouders hadden zich bereid verklaard als coach te willen optreden voor nieuwe wethouders. Alle 42 wethouders en diegene die zich meldde voor Deel II, hebben het verzoek gekregen een coach uit het bestand te kiezen en daarmee alvast kennis te maken zodat zij vanaf de dag van de benoeming als wethouder een coach zouden

hebben. Alle wethouders die deelnamen aan deel II van de cursus hebben hier gebruik van gemaakt.

Voor alle 100 zittende wethouders is een coachingsinstructie gemaakt en zijn op drie plaatsen in Nederland: Steenwijk, Den Bosch en Den Haag voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten is door zittende wethouders kennis gemaakt met de verschillen tussen adviseren, mentoring en coaching. In de loop van 2006 is dit coachingsbestand nog regelmatig gebruikt om nieuwe wethouders die niet meer deel konden nemen aan de cursus toch enigszins van dienst te kunnen zijn.

Deel II

Deel II van de wethoudercursus is tweemaal gegeven, in april en in mei. In april met 17 deelnemers en in mei met 14 deelnemers. Het merendeel van de deelnemers had ook deel I gevolgd en met name de uit Noord-Brabant afkomstige deelnemers gaven aan de verkiezingen verloren te hebben maar de college-onderhandelingen door deel I gewonnen te hebben!

In deel II is veel aandacht geweest voor de CDA'er als wethouder, zowel bij het innemen van standpunten als de wijze van opereren als wethouder. Gedenkwaardig voor de beginnende wethouders zullen de gehouden speeches zijn geweest voor de aanwezige media.

Fractievoorzitterscursus

Met het competentieprofiel in gedachten en de positieve ervaringen van de wethouderscursus is er een cursus van 4 dagdelen voor fractievoorzitters ontwikkeld en landelijk uitgevoerd in Den Haag en in Eindhoven in juni. De verschillende rollen van de fractievoorzitter kwamen hier uitvoerig aanbod. De rol van teamleider, de rol van woordvoerder en van strateeg. Uiteraard was er voldoende gelegenheid om met elkaar te bespreken hoe je als fractievoorzitter het CDA het beste kunt profileren en aan kunt geven hoe het CDA zich onderscheidt van andere partijen, zelfs daar waar de standpunten niet afwijkend zijn.

In Den Haag namen 15 mensen deel en in Eindhoven 10

Training zittende kamerleden

Traditiegetrouw wordt voor alle zittende Tweede-Kamerleden in de eerste en laatste week van het zomerreces een opleidingsactiviteit georganiseerd. Door de vervroegde verkiezingen en de wetenschap dat er op korte termijn weer campagne gevoerd diende te worden is de nadruk gelegd op de presentatie van de kamerleden. Dit thema is op drie verschillende wijzen uitgewerkt.

Een workshop werd geheel gewijd aan het voorkomen van het kamerlid. Hoe wil je overkomen en welke kleding, haardracht, make-up is daarbij dan ondersteunend en welke juist niet. De adviezen van de stylisten waren uiteraard zeer persoonlijk van aard. In de workshop canvassen werd gewerkt met acteurs. De acteurs speelden het publiek dat canvassende kamerleden tegen kunnen komen. Ook voor het 'huisbezoek' werden zij ingezet.

In de derde workshop lag het accent op het non-verbale aspect van de presentatie. Hoe zorg je ervoor dat je verhaal overtuigend overkomt.

Training en opleiding kandidaat Tweede-Kamerleden

Na vaststelling van de lijst van 75 kandidaten is er voor deze groep een aantal activiteiten georganiseerd:

1. Ter gelegenheid van het uitkomen van het concept Verkiezingsprogramma een avond op 31 augustus voor alle mensen op de lijst. Op deze avond werden de contouren en hoofdlijnen van het programma geschetst.
2. In groepen van 3 tot 5 personen is een dagdeel georganiseerd voor het doorspreken van het verkiezingsprogramma met een sterke nadruk op het doorgronden ervan, en het in staat zijn om bij ieder onderwerp eigen voorbeelden aan te geven (september t/m oktober).
3. Groepen van 3 tot 5 personen zijn een gehele middag/avond getraind door een zeer ervaren mediatrainer. Deze training speelde zich af voor de camera. De nadruk lag hier vooral op het doordenken en effectief overbrengen van de centrale campagne thema's. De groepen waren zo samengesteld dat mensen met dezelfde leerwensen en/ of media-ervaring bij elkaar geplaatst waren. (september tot en met oktober)
4. Op een gezamenlijke dag op 7 oktober was voor de 75 mensen op de lijst veel aandacht voor de campagne strategie, de aangebrachte wijzigingen in het verkiezingsprogramma en voor debatvaardigheden. Deze dag werd in samenwerking met de sectorcommunicatie georganiseerd.

Campagnevaardighedendag

Op 7 oktober is samen met de sector Communicatie voor ongeveer honderd lokale en provinciale campagneleiders een campagnevaardighedendag georganiseerd. Dit ter voorbereiding op de naderende Tweede-Kamerverkiezingen. Het ochtendprogramma was in handen van het Steenkampinstituut, het middagprogramma werd door de sector communicatie vormgegeven. Na een motiverende aftrap door Jan Peter Balkenende en een uitleg over de campagne strategie door Campagneleider Jack de Vries vonden er rondetafelgesprekken plaats. Doel van deze gesprekken was de aanwezige campagneleiders ervaringen met elkaar uit te laten wisselen. Daarnaast rouleerden speciaal geselecteerde deskundigen langs de tafels om hun best practices uit de doeken te doen. Ook was er op deze ochtend gelegenheid deel te nemen aan een praktische training canvassen.

In de middag maakten de campagneleiders via een interactieve markt kennis met de campagneproducten.

Vaardighedendag

De geplande vaardigheden dagen in het najaar van 2006 zijn komen te vervallen, vanwege ad hoc geplande activiteiten in het kader van de Tweede-Kamerverkiezingen op 22 november.

Afdelingendag

De afdeling partijontwikkeling organiseerde op 22 april voor bestuurders van lokale afdelingen in februari een Afdelingendag in NH Hotels in Utrecht. Een fantastisch mooie ambiance. Het Steenkampinstituut was betrokken bij deze activiteit middels het meedelen over het vormgeven van de diverse workshops welke op deze dag werden aangeboden.

Buitenlandproject Georgië.

Op verzoek van het Netherlands Institute for Multiparty Democracy, waarin het CDA participeert, heeft het Steenkampinstituut in de tweede week van december een train-de-trainers gegeven aan de zes (stabiele) politieke partijen in Georgië. Doel was deze partijen te helpen bij het opbouwen van een stabiele en gedegen partijorganisatie. De train-de-

trainerssessie had als hoofdonderwerpen strategische planning en interne partijopbouw. Daarnaast is er echter ook veel aandacht besteedt aan trainersvaardigheden. In totaal zijn van iedere partij 4 potentiële trainers getraind.

Regionaal aanbod

Aspirant-raadsledencursus

De in 2005 ontwikkelde cursus voor aspirant raadsleden is vooral in de maanden januari en februari in de diverse provincies gegeven. Gegevens hierover zijn terug te vinden in de gegevens van het regionaal scholingswerk per provincie.

College-onderhandelingen

Op het snijvlak van regionaal en landelijk aanbod heeft de training collegeonderhandelingen plaatsgevonden. Het regionaal scholingswerk heeft de locaties en data geboekt en gezorgd voor de inschrijving van de deelnemers en de verdere organisatorische zaken die daarbij horen. Landelijk zijn de trainers opgeleid en verdeeld over de data en is de promotie van deze trainingen die allen in januari en februari gegeven zijn. Uiteindelijk is deze training 16 maal gegeven wat een groot succes mag heten. Als we de vele verhalen mogen geloven heeft deze training een groot aandeel gehad in het winnen van de onderhandelingen in vele gemeenten.

Vernieuwde cursus gemeentefinanciën.

Door de vele nieuwe raadsleden die dit jaar mochten aantreden was de roep om de cursus gemeentefinanciën erg groot. Op basis van de reacties die we regelmatig uit het veld hebben mogen ontvangen is de gehele cursus opnieuw opgezet en zijn de docenten opnieuw bijgeschoold. De cursus is nu, veel meer dan voorheen, gericht op het niet-financiële raadslid.

Door het regionaal scholingswerk is de cursus verscheidene malen georganiseerd.

Cursus CDA-gedachtegoed

Het Steenkampinstituut ontleent haar meerwaarde onder andere uit de link die in het aanbod met het gedachtegoed gezocht wordt. De Kaderschool staat volledig in het teken van het CDA-gedachtegoed, maar ook in andere trainingen en cursussen wordt er veel en steeds meer aandacht aan besteed. Toch ontbrak er in het aanbod nog een korte cursus voor het geïnteresseerde CDA-lid of voor lokale politici. Speciaal voor hen is een cursus van 4 dagdelen ontwikkeld waarin er dieper op het gedachtegoed ingegaan wordt en er veel aandacht is voor de toepassing van het gedachtegoed op lokale kwesties.

Uit het bestand van KANS (Kaderschool Alumni Network Steenkampinstituut) zijn er trainers/docenten voor deze cursus geworven. Deze mensen zijn in september opgeleid in het gebruik van het cursusmateriaal. Naar alle waarschijnlijkheid zal, zodra deze trainers in 2007 daadwerkelijk de cursus gaan geven, het materiaal nog worden aangepast en aangescherpt.

Regionaal Scholingswerk

Voor de contactpersonen van het regionaal scholingswerk zijn in maart en in september een tweetal zogeheten contactdagen georganiseerd. Deze staan traditiegetrouw in het teken van wederzijdse informatie-uitwisseling en ontmoeting met elkaar. Tussentijdse contacten tussen het Steenkampinstituut en de contactpersonen verloopt grotendeels via mail en telefoon.

Door de feitelijk krappe bezetting van het Steenkampinstituut is het dit jaar niet gelukt naast de activiteitenplanning alle verzoeken van de contactpersonen te honoreren. Zo is helaas de

curcus Oppositievoeren niet ontwikkeld, evenals het ontwikkelen van draaiboeken voor het organiseren van werkbezoeken/excursies.

De contactdagen zijn gebruikt om een start te maken met het bespreken van de totale visie van de sector met de contactpersonen. Onderdeel daarvan is dat de contactpersonen niet alleen zorgdragen voor regionale opleidingen en trainingen, maar ook oog krijgen voor het scouten van talent en op de hoogte zijn van hoe ze talent in de partij de weg kunnen wijzen.

In het overzicht van het regionaal scholingswerk zal aangegeven worden welke opleidingsactiviteiten regionaal georganiseerd zijn door de contactpersonen. Het is goed daarbij op te merken dat er daarnaast ook veel activiteiten plaatsvinden ten behoeve van opleiding en training in de regio die niet geregistreerd worden, omdat er geen kosten aan verbonden zijn. Dit gebeurt bijvoorbeeld met fracties die rechtstreeks het Steenkampinstituut bellen voor een trainer. Het Steenkampinstituut benadert in dat geval een trainer en ondersteunt de trainer in vele gevallen bij de ontwikkeling van maatwerk. Deze activiteiten zijn veelal niet terug te vinden in de rapportage van het regionaal scholingswerk en ook het Steenkampinstituut zelf heeft hier nog geen goede vorm van registreren voor bedacht. In 2007 willen we er aan werken deze zogeheten 'maatwerk vragen' beter te registreren en in beeld te krijgen.

Deelnemersaantallen regionaal scholingswerk 2006

Friesland	
Effectief presenteren/debatteren	13
Aspirant-raadsledencursus deel 1 (CDA en gemeentebestuur)	30
Workshop program schrijven / verkiezingscampagne	9
Aspirant-raadsledencursus deel 2 (de raad, de gemeente en CDA-raadslid)	31
Aspirant-raadsledencursus deel 3 (Presentatie/debatvaardigheden)	29
Collegeonderhandelingen	16
Excursie Tweede Kamer	49
Gemeentefinanciën in het duale bestel	16
Optimaal functioneren fractievoorzitters + wethouders (Fr,Gr, Dr)	17
Excursie Tweede Kamer	50
Excursie Tweede Kamer	47
Intervisie / Terugkomdag aspirant-raadsleden	11
Vrouwen met ambitie: CDAV-netwerkdag	41
Excursie Tweede Kamer	47
Campagnevaardigheden nu / start campagne TK/PS	62
Gemeentefinanciën in duale stelsel deel 2	11
Effectief besturen CDA-afdeling	12
Optimaal functioneren als fractievoorzitter	9
Excursie Provinciehuis	22
Kennismaking / teambuilding kandidaat-Statelieden	23
<i>Subtotaal cursussen / trainingen</i>	<i>330</i>
<i>Subtotaal excursies</i>	<i>215</i>
Totaal	545

Groningen	
Bezoek en advies afdelingen (14 afdelingsbesturen)	
Themadag diftar en recycling (CDAV afdeling Groningen)	22
Themadag jongeren in Oost-Groningen	27
Themadag verhouding Christendom-Islam	73
Themadag vrouwen in het Westerkwartier	15
Cursus 2 verkiezingen in het vooruitzicht	27
Thema-avond Zorgverzekering	52
Optimaal functioneren fractievoorzitter	17
Cursus met Henk de Haan	17
Vorbereiding Themadag met mw. Ross-van Dorp	31
Themadag met minister Veerman	160
Cursus ruimtelijke ordening	8
Thema-avond verkiezingscampagne: Hoe doe je dat?	32
Debattraining (gemeentelijke fractieleden)	9
Training collegeonderhandelingen	13
Totaal	503

Drenthe	
Debattraining	15
Aspirant-raadsledencursus	9
Cursus rechtmatigheid	10
Debattraining	5
Cursus gemeentefinanciën	9
Totaal	48

Overijssel	
Cursus gemeentefinanciën in het duale bestel	14
Oppositie voeren	12
Cursus ruimte en wonen	5
Debattraining (fractie afd. Hardenberg)	13
Ontwerpen actieplan n.a.v. evaluatie GVR 2006	21
Coachen beginnende raadsleden	5
Studiereis Brussel	20
Aspirant-raadsledencursus (1)	7
Teambuilding Bestuur/fractie	15
Aspirant-raadsledencursus (2)	31
Training collegeonderhandelingen	15
Aspirant-raadsledencursus (Hardenberg/Ommen)	9
Cursus ledenzorg afd. Hardenberg	9
Aspirant-raadsledencursus	36
Teambuilding fractie+wethouders afd. Hellendoorn	12
Totaal	224

Gelderland	
Aspirant-raadsledencursus	13
Cursus gemeentefinanciën	10
Training fractie	11
Raadsledendag	106
Training college-onderhandelingen	12
Aspirant-raadsledencursussen	31
Teambuilding	13
Teambuilding	13
Training college-onderhandelingen	16
Presenteren en debatteren	13
Training Snelleen	6
Teambuilding	14
Cursus gemeentefinanciën	9
Terugkomdag Aspirant-raadsleden	3
Teambuilding	18
Cursus gemeentefinanciën	8
Debattraining	11
Totaal	307

Flevoland	
Aspirant-raadsledencursus	18
Kennis- en ontmoetingsdag	53
Totaal (schatting)	71

Noord-Holland	
Aspirant-raadsledencursus Heemstede	16
Aspirant-raadsledencursus IJmond-Beverwijk	14
Cursus gemeentefinanciën Purmerend	14
Cursus onderhandelen	11
Aspirant-raadsledencursus Hilversum	13
Taken & verantwoordelijkheden afdelingen	23
Aspirant-raadsledencursus Den Helder	11
Training debatteren Purmerend	10
Introductiedag nieuwe leden	35
Teambuilding Broek op Langendijk	11
Totaal	158

Zuid-Holland	
Cursus gemeentefinanciën	7
Debattraining	8
Cursussen afdeling Graafstroom	14
Cursus nieuwe leden Zuid-Holland Noord/Midden	17
Cursus nieuwe leden Zuid-Holland Zuid	10
Training collegeonderhandelingen	20
Aspirant-raadsledencursus	19
Assertiviteitstraining vrouwelijk CDA-leden	10

Cursus Snellezen	16
Terugkomdag nieuwe raadsleden	10
Cursus afdeling Capelle (fractieleden en bestuur)	13
Cursus afdeling Voorburg (fractieleden en bestuur)	14
Totaal	158

Utrecht	
Cursus gemeentefinanciën	6
Omgaan met de media	7
Cursus CDA-gedachtegoed kandidaat-Statenleden	18?
Cursus nieuwe leden	9
Cursus gemeentefinanciën	7
Cursus Ruimtelijke ordening	4
Training college-onderhandelingen	18
Training speech schrijven	5
Aspirant-raadsledencursus	18
Kandidaten gemeenteraad + bestuursleden Utrecht	25
Totaal	86

Noord-Brabant	
Aspirant-raadsledencursus Eindhoven	15
Debattraining Oss	7
Conceptprogramma CDA voor leden	85
Themadag (schatting)	110
Totaal	217

Zeeland	
Intervisiebijeenkomst bij aspirant-raadsleden	7
CDA-gedachtegoed bestuur en fractie Goes	13
Cursus gemeentefinanciën	11
Training collegeonderhandelingen	9
Terugkombijeenkomst aspirant-raadsleden	14
Totaal	54

Limburg	
Communicatietraining fractie Helden	14
Cursus gemeentefinanciën	10
Aspirant-raadsleden cursus Heythuizen	15
Aspirant-raadsledencursus Kerkrade	15
Aspirant-raadsledencursus Weert/Nederweert	20
Aspirant-raadsledencursus Beek	15
Training collegeonderhandelingen	
Teambuilding AB CDA Limburg	16
Aspirant-raadsledencursus Landgraaf	11
Totaal	116

HRM activiteiten

De twee senior stafmedewerkers HRM en een medewerker hebben enerzijds de taak om beleid in het kader van HRM voor te bereiden en uit te werken en anderzijds zijn zij belast met de uitvoering en/of de coördinatie van de uitvoering. Binnen dit takenpakket zijn in 2006 de volgende activiteiten uitgevoerd.

HRM-Internetpagina

Begin 2005 is een eigen HRM-pagina binnen www.cda.nl 'live' gegaan. In 2006 is deze pagina verder uitgebouwd als communicatie-instrument naar verschillende doelgroepen binnen de partij. B.v. in het kader van het kandidaatstellingsproces voor de Tweede en Eerste Kamer is de HRM-pagina ingezet als digitaal informatieloket. Nieuwe kandidaten troffen hier relevante informatie aan over het gehele proces. Ook informatie van de Scouting- en Loopbaancommissie is hier te vinden. Daarmee heeft de HRM-Internetpagina een belangrijke positie verworven als communicatiemedium voor de diensten van HRM richting de verschillende doelgroepen.

Vacatureoverzicht

Gedurende het gehele jaar (behalve de zomerperiode) verschijnt 2 keer per maand, elke twee weken, een vacatureoverzicht om CDA'ers te attenderen op de posities binnen de partij, het openbaar bestuur, het maatschappelijk middenveld of bedrijfsleven. Hiertoe worden openbare vacaturesites geraadpleegd en tevens interne vacatures opgenomen. Ook wordt de afdeling HRM door allerlei organisaties getipt op vacatures. In het vacatureoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen vrijwilligers-, junior-, midcareer- en seniorfuncties. Het overzicht wordt inmiddels verstuurd aan circa 600 CDA'ers.

Voeren van oriëntatiegesprekken

CDA-leden kunnen met de stafmedewerkers een afspraak maken voor het voeren van een zgn. oriëntatiegesprek. In 2006 hebben meer dan 50 van dergelijke gesprekken plaatsgevonden. In dit gesprek staat de oriëntatie van CDA'ers op de mogelijkheden om binnen de partij of daarbuiten actief te zijn centraal. HRM kan bij het realiseren daarvan wellicht een rol vervullen door het uitgebreide netwerk waarover deze dankzij de CV-databank kan beschikken.

HRM-databank

Vanuit het CDA en ook vanuit het openbaar bestuur, maatschappelijk middenveld en bedrijfsleven doen verschillende organisaties en personen regelmatig een beroep op de afdeling HRM voor het leveren van namen van CDA'ers. Daartoe is een HRM-databank ontwikkeld waarin CV's en overige gegevens van CDA'ers geregistreerd zijn. In deze databank worden NAV-gegevens van CDA'ers geregistreerd, maar ook door hen gevolgd opleidingen, werkervaringen, kwaliteiten, wensen en ambities. Het verwerken van CV's in de databank en het beheer van hun gegevens ligt bij de administratief medewerker HRM. In de databank worden momenteel circa 1800 CV's van CDA'ers beheerd.

In 2007 is de implementatie van een nieuwe ledenadministratie voorzien. Aan dit systeem zal een HRM-module gekoppeld worden die het beheer van CV's eenvoudiger en efficiënter moet maken. In 2006 zijn in nauw overleg met de afdeling ICT de specificaties voor de HRM-module in kaart gebracht.

Ondersteuning van netwerken

De afdeling HRM houdt voortdurend contact met vele verschillende netwerken binnen en buiten het CDA. Zij ondersteunt bestaande netwerken en steekt energie in het bouwen en onderhouden van nieuwe netwerken. Voorbeelden van bestaande netwerken zijn de Dertigers, Labyrint (het netwerk van CDA-ambtenaren bij de Rijksoverheid) en de zogeheten 'Schlemmerbijeenkomsten'. Meestal is sprake van een ondersteunende en coördinerende rol vanuit de afdeling HRM. Daarnaast speelt de afdeling HRM veelal een faciliterende rol bij de opbouw van nieuwe CDA-netwerken. Dan valt te denken aan Club 25 en KANS (Kaderschool Alumni Netwerk Steenkampinstituut). De afdeling HRM ondersteunt de betreffende netwerken bij het organiseren van verschillende netwerkbijeenkomsten, al dan niet met gastsprekers. Het contact met al deze verschillende netwerken is bovenal bedoeld om voeling te krijgen en te houden met de vele verschillende leden van het CDA.

Schlemmerbijeenkomst

Het idee van de eerder genoemde 'Schlemmerbijeenkomsten' is ontstaan vanuit de reünies van de verschillende Zomerscholen van het Steenkampinstituut. De bedoeling van deze reünies is dat de jonge CDA'ers, vaak met veel talent en ambitie, elkaar blijven ontmoeten. Om dit in breder perspectief ook toe te passen, is het concept van de Schlemmerbijeenkomst bedacht: aan de hand van inhoudelijke discussie en spreker(s) ontmoeten jonge CDA'ers (tot 35 jaar) elkaar en vormen zij hun eigen partijnetwerk. Op 16 februari 2006 is een tweede Schlemmerbijeenkomst gehouden.

Labyrint

Labyrint is het netwerk van Rijksambtenaren met CDA-affiniteit. Het is in 2004 ontstaan vanuit de behoefte een kennismakingsborrel te organiseren voor ambtenaren met een CDA-achtergrond. De bedoeling van de bijeenkomsten, die eens per twee maanden plaatsvinden, is dat men elkaar in een informele setting kan ontmoeten en ervaringen kan uitwisselen. De HRM-medewerker maakt deel uit van de stuurgroep die de verschillende bijeenkomsten voorbereidt en sprekers en deelnemers uitnodigt. In 2006 zijn zeven bijeenkomsten georganiseerd.

KANS

KANS staat voor het Kaderschool Alumni Netwerk Steenkampinstituut en biedt de afgestudeerde deelnemers aan de Kaderscholen van de afgelopen jaren de gelegenheid om elkaar te ontmoeten. Voor de afdeling HRM is dit een belangrijk netwerk, omdat vele ex-kaderschooldeelnemers ooit met deze opleiding begonnen zijn omdat zij zich actief wilden inzetten voor de partij. De eerste bijeenkomst van KANS heeft plaatsgevonden op 6 oktober 2005. Als vervolg daarop is een stuurgroep geformeerd die zich, met ondersteuning van de HRM-medewerker, richt op vervolgactiviteiten van KANS. Op 20 mei 2006 heeft tijdens het Partijcongres de tweede KANS-bijeenkomst plaatsgevonden.

Coördinatie dertigers

Eén van de HRM-medewerkers is gedurende 2006 opgetreden als contactpersoon voor De Dertigers. De Dertigers vormen een netwerk dat jonge professionals een platform biedt om hun ideeën over de maatschappij en het Christen-Democratisch gedachtegoed verder te ontwikkelen. De Dertigers zijn een aan het CDA gelieerd netwerk van ruim 200 christen-democratische dertigers. Zij komen in 12 verschillende groepen, in de diverse steden, maandelijks bijeen om te discussiëren over diverse politieke onderwerpen. De Dertigers willen laten zien dat politiek betrekking heeft op allerlei vlakken en zeker niet saai hoeft te zijn. Regelmatig organiseren de Dertigers spraakmakende bijeenkomsten; op 16 oktober 2006

vond een bijeenkomst met Aart-Jan de Geus plaats en op 11 november 2006 was Ben Bot te gast. Het Dagelijks Bestuur van het CDA faciliteert het bestuur van de Stichting De Dertigers door middel van het beschikbaar stellen van een HRM-medewerker voor maximaal 4 uur per week. De werkzaamheden zijn coördinerend, administratief en deels inhoudelijk ondersteunend van aard.

Kandidaatstellingsproces Tweede Kamerverkiezingen 2006

In het najaar van 2005 is begonnen met de procesmatige en inhoudelijke voorbereiding op de Eerste en Tweede-Kamerverkiezingen van 2006/2007. Op procesmatig vlak is een intern activiteitschema opgesteld, heeft overleg plaatsgevonden met het Dagelijks Bestuur en het Partijbestuur als het gaat om de te hanteren termijnen in het kandidaatstellingproces. Ook is een start gemaakt met het schrijven van een draaiboek met het oog op die verkiezingen. Wat de inhoudelijke voorbereiding betreft is gewerkt aan het opstellen van de profielschetsen van fractie en de individuele Kamerleden en de te volgen werkwijze van de vertrouwenscommissies. Vervolgens is besluitvorming voorbereid omtrent de samenstelling van de vertrouwenscommissie. Bij dit alles heeft de afdeling HRM een beleidsvoorbereidende, ondersteunende en organisatorische rol toegewezen gekregen. Dit hield in concreto in de secretariatsvoering van de Selectiecommissie Tweede Kamer, het begeleiden van de sollicitatieprocedure met alle bijbehorende correspondentie (contacten met de kandidaten en de daarbij horende follow-up), het voorbereiden van de lijstvaststelling door het Partijbestuur en de totstandkoming van de definitieve kandidatenlijst door middel van de stemming van de gemeentelijke afdelingen. Vervolgens heeft HRM de volledige statutair en wettelijk verplichte activiteiten uitgevoerd tot en met het op de dag van de kandidaatstelling indienen van de kandidatenlijst bij de Kiesraad.

Assesment/kennismakingsdag

In het kader van het samenstellen van de kandidatenlijst is een assessmentdag georganiseerd waarop het dagelijks bestuur en de politiek leider, Jan Peter Balkenende met een groot aantal potentiële nieuwe kamerleden kennis kon maken en vooral een beeld kon krijgen van een aantal noodzakelijke vaardigheden van de kandidaat-kamerleden. Deze dag maakte onderdeel uit van de kandidaatstellingsprocedure. De afdeling HRM heeft deze dag samen met het Steenkampinstituut opgezet en uitgevoerd.

Alle potentiële nieuwe kamerleden kregen op deze dag een vijftal opdrachten. De eerste opdracht was het schrijven van essay over de kennis die dit potentiële kamerlid dacht mee te brengen in de kamer. Dit essay diende thuis geschreven te worden en vormde de input voor het interview. Allen werden individueel door een "politieke" interviewer aan de tand gevoeld tijdens een half uur durend interview.

Op basis van de zes mogelijke onderwerpen die in verkiezingstijd een rol zouden kunnen spelen, kregen alle aanwezige kandidaten de opdracht een presentatie voor te bereiden. Pas op de dag zelf kregen ze het exacte onderwerp op. De vierde 'proeve van bekwaamheid' vormde het Oxforddebat. Wederom kregen de deelnemers pas op de dag zelf te horen welke stelling (rond een van de zes onderwerpen) zij dienden te verdedigen. Hierbij namen zij telkens de CDA-positie in. Tegenover hen bevonden zich ingehuurd professionele debaters. De dag werd afgesloten met een informeel gesprek met DB-leden

Kandidaatstellingsproces Eerste Kamerverkiezingen 2007

Als vervolg op de besluitvorming van het Partijbestuur over de kandidaatstellingsprocedure voor de Eerste-Kamerverkiezingen heeft het Dagelijks Bestuur een Selectiecommissie in het leven geroepen met het mandaat kandidaten voor de Eerste Kamer te werven en de kandidaten te beoordelen op geschiktheid voor het lidmaatschap van de Eerste Kamer. De afdeling HRM heeft het secretariaat gevoerd ten behoeve van de Selectiecommissie. Naast de verslaglegging van de beraadslagingen van de Selectiecommissie zelf en de rapportage van de gesprekken met kandidaten, heeft HRM het gehele kandidaatstellingsproces organisatorisch begeleid. Uit deze verantwoordelijkheid vloeiden voorts de gehele interne communicatie tussen de Selectiecommissie enerzijds en het Dagelijks Bestuur en Partijbestuur anderzijds, de contacten met de kandidaten en de daarbij horende follow-up. Binnen het kandidaatstellingsproces zijn twee andere commissies door HRM gefaciliteerd, te weten de Onderzoekscommissie en de Toetsingscommissie.

Scoutingcommissie

De afgelopen jaren is gebleken dat het 'zicht op talenten' niet ideaal is. In dit kader is in augustus 2005 de Scoutingcommissie geïnstalleerd, die tot taak heeft om talentvolle CDA'ers te scouten, te spreken en te kwalificeren voor politieke of bestuurlijke functies. Deze Scoutingcommissie staat onder voorzittersschap van Geert Jansen, CdK te Overijssel en bestaat uit 13 leden. In 2006 zijn door de commissie 6 gesprekken gevoerd. In het najaar van 2006 is de opzet en werkwijze van de commissie gewijzigd ten einde haar effectiviteit te vergroten. Een van de stafmedewerkers voert het secretariaat van de commissie.

Loopbaancommissie

Deze commissie is sinds begin 2006 actief. Er blijkt een grote behoefte te bestaan aan counseling, advisering en begeleiding van oud-volgtijdspolitici, denk aan wethouders, deputés, Tweede Kamerleden etc.

De commissie bestaat uit een kern met drie vooraanstaande CDA-leden. Daaromheen functioneert een 'inner- en outer circle' van CDA-ers die ingeschakeld kunnen worden naargelang de vraag van oud-volgtijdspolitici tijdens een loopbaangesprek.

Na de raadsverkiezingen van maart 2006 is een Loopbaandag (Oud-wethouderdag) georganiseerd voor niet-terugkerende wethouders. Deze dag voorzag in een grote behoefte. Met een 40-tal oud-wethouders zijn gesprekken en vervolgesprekken gevoerd vanuit de doelstelling van de commissie: begeleiden, klankborden, adviseren en het aanbieden van een netwerk. Eind 2006 is een begin gemaakt met het voeren van loopbaangesprekken met oud Tweede Kamerleden die na de verkiezingen van 22 november 2006 niet zijn teruggekeerd. Een van de stafmedewerkers voert het secretariaat van de Loopbaancommissie en organiseert activiteiten in dit kader.

Wethouderspool

Om tegemoet te komen aan mogelijke vragen van gemeentelijke afdelingen naar 'wethouders van buiten de eigen gemeente', zowel voor direct na de gemeenteraadsverkiezingen als tijdens de raadsperiode zelf, heeft de afdeling HRM een pool met namen van beschikbare en geschikte oud-wethouders ter beschikking. HRM heeft geregeld succesvol kandidaten aangeleverd uit de wethouderspool. N.a.v. de 'Oud-wethouder Loopbaandag' zijn een groot aantal oud-wethouders op eigen verzoek opgenomen in deze pool.

Activiteiten in het kader van Partij ontwikkeling

De stafmedewerker van Partijontwikkeling heeft enerzijds de taak om beleid in het kader van partijontwikkeling voor te bereiden en uit te werken en anderzijds is hij belast met de uitvoering en/of de coördinatie van de uitvoering.

Beleidsontwikkeling

In het kader van beleidsontwikkeling en het uitwerken/nader invullen van beleid, ondersteunde de stafmedewerker Partijontwikkeling het secretariaat van de Trevicommissie, de commissie die gevraagd en ongevraagd adviezen uitbrengt op het terrein van partijvernieuwing en partijdemocratisering aan het Dagelijks Bestuur. In verband met de ziekte en het daarop volgende overlijden van de voorzitter van de Trevicommissie, Jan Bart Mandos, is de Trevicommissie in 2006 slechts één maal bijeen geweest. Het accent lag daardoor in 2006 op de uitvoerende activiteiten.

Beleidsuitvoering

AfdelingenNet

Er is gestaag doorgewerkt aan het uitbouwen, positioneren en doorontwikkelen van AfdelingenNet als het centrale digitale informatie loket. Zeker rondom de gemeenteraadsverkiezingen voorzag dit medium in een grote behoefte, gegeven de tientallen bezoeken per dag van afdelingsbestuurders en campagneleiders die voor de gelegenheid lid waren gemaakt. De site is dit jaar compleet vernieuwd en opnieuw gerubriceerd. Verder is er meer werk gemaakt van het beheer en het actueel houden van de site.

AfdelingenNet biedt de volgende dienstverlening:

- het is een databank met gestandaardiseerde documenten die provinciale en lokale afdelingsbesturen, consultants en provinciale steunpunten faciliteren bij het uitvoeren van bestuurstaken (denk bijvoorbeeld aan ontheffing- en vrijstellingsformulieren, spreekbeurtenregelingen, subsidieaanvragen etc. etc.)
- Een digitaal discussieplatform van en voor afdelingen met als doel het uitwisselen van ideeën en ervaringen. Ook is er een forum waar over actuele politieke thema's gestemd kan worden.

Bureau Verkiezingen

Het Bureau Verkiezingen was geactiveerd om de gemeentelijk afdelingen adequate ondersteuning te bieden bij hun voorbereidingen op de gemeenteraadsverkiezingen van 2006. Voor alle vragen omtrent de procedures, reglementen, regelingen rond de raadsverkiezingen konden afdelingen hier terecht. Vanaf september 2005 tot en met 7 maart 2006 (de dag van de gemeenteraadsverkiezingen) is het bureau iedere werkdag bereikbaar geweest. Doordat de benodigde kennis en expertise binnen het bureau was samengebracht, voorkwam dit het 'zwerven' van telefoontjes en vragen van afdelingen door de organisatie en werd de service op dit punt richting de afdeling drastisch verbeterd. AfdelingenNet vervulde binnen het Bureau Verkiezingen het eerste informatiemedium. Primair konden afdelingsbestuurders daar terecht en ook daarnaar werd doorverwezen voor algemene informatie. In tweede instantie werd telefonisch informatie verstrekt. Een belangrijke rubriek op AfdelingenNet was 'Veel gestelde vragen' die steeds geactualiseerd werd en gevoed werd door het Bureau Verkiezingen.

Afdelingendag

Op zaterdag 22 april 2006 heeft in Utrecht onder regie van Partijontwikkeling de afdelingendag met als titel "De vitale afdeling naar 2025" plaatsgevonden. Ruim 60

deelnemers hebben op deze dag deelgenomen aan diverse activiteiten, waaronder een vergadering van de lokale afdeling, ledenwerving en een discussie workshop. De inhoud van de workshops is ingevuld door het Steenkampinstituut. De workshops werden geleid door onder andere Prof. Dr. Lucas Meijs die is verbonden aan de bedrijfskunde faculteit van de Erasmus Universiteit in Rotterdam en daar de leerstoel vrijwilligersmanagement bekleed en Roland Kortenhorst, Tweede-Kamerlid.

Projectgroep Regionalisering

Het Dagelijks Bestuur heeft in 2005 een projectgroep ingesteld met het doel advies uit te brengen over de wijze waarop de dienstverlening verbeterd kan worden door de dienstverlening van het landelijk CDA-Secretariaat te regionaliseren. Partijontwikkeling voerde het secretariaat van deze projectgroep tot begin 2006. De werkgroep is toen ontbonden en besloten is om met de voorlopige uitkomsten verder te gaan in de regio.

SPITS-methode

Deze methode, die beoogt dat gemeentelijke afdelingen op een meer effectieve en efficiënte wijze bestuurd worden, is na succesvolle pilots in 2005 in een 10-tal afdelingen in meerdere provincies aangeboden. Conform de methode zijn onder andere door middel van een Jaarwerkplan, de activiteiten gedurende het hele jaar gepland en ook bestuurs verantwoordelijk gemaakt voor de verschillende benoemde activiteiten. In de meeste afdelingen heeft deze methodiek een bijdrage geleverd aan het vitaliseren en enthousiasmeren van de afdelingen. Precies waar deze methode voor is ontwikkeld

Ronde tafelgesprekken

Partijontwikkeling heeft een nieuwe reeks gesprekken georganiseerd tussen de landelijke partijvoorzitter, mevr. Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart en de lokale afdelingsvoorzitters. Aan de hand van een vooraf vastgestelde agenda werden zaken aan de orde gesteld die de vereniging en organisatie betreffen. Aan de hand van de gespreksverslagen is bezien of en hoe de dienstverlening aan de afdelingen ook geoptimaliseerd kan worden. De gesprekken zijn in het voorjaar van 2006 gevoerd.

Subsidies

Op de begroting van het CDA is een post opgenomen van € 250.000,- voor projecten. De stafmedewerker partijontwikkeling heeft een procedure opgesteld waarin de voorwaarden staan benoemd op basis waarvan afdelingen subsidie kunnen aanvragen voor projecten op het gebied van opleiding, ledenwerving, ledenactiviteiten, etc. Partijontwikkeling heeft deze regeling vervolgens gepromoot, vragen daarover beantwoord, de aanvragen in behandeling genomen en de administratieve verwerking verzorgt. Hierdoor is een groot deel van deze subsidiepot goed en effectief besteed aan projecten die de vereniging op lokaal niveau hebben versterkt.

IV. Sector Financiën en Interne Organisatie

Na de verbouwing en verhuizing in 2005 heeft het jaar 2006 vooral in het teken gestaan van de verdere afronding en verfijning van onze huisvesting en faciliteiten. Inmiddels is ons pand al een echt thuis voor onze medewerkers en bezoekers.

In aanloop naar de verkiezingen op 22 november 2006 heeft ook de sector financiën en interne organisatie veel extra werkzaamheden uitgevoerd. Een goed voorbeeld daarvan is het inrichten en onderhouden van een speciaal ingerichte ruimte voor de campagne op de eerste etage.

Huishoudelijke Dienst – huisvesting

De dienst heeft als hoofdtaak het bevorderen van de arbeidsomstandigheden in de brede zin van het woord, zowel voor de werknemers als voor degenen die het CDA Partijbureau gebruiken als vergaderlocatie. Dat heeft betrekking op het schoonhouden van het pand, het ontvangen van gasten en voorzien in de catering en ook de werkomstandigheden handhaven volgens de 'arbeidsomstandigheden wetgeving'. Gegeven de nieuwe regels vallen ook zaken als beveiliging van het pand en de bedrijfshulpverlening onder deze werkzaamheden.

Concrete producten en diensten die worden opgeleverd zijn de volgende:

- Een prettige ontvangst voor gasten van het CDA Partijbureau met koffie en broodjes
- Goed ingerichte werkplekken
- Schone werkkamers, vergaderruimtes, toiletten
- Een goed onderhouden gebouw.
- Een toegankelijk en opgeruimd archief
- Een lunchgelegenheid voor de medewerkers
- Een goede ontvangst van bijzondere gasten inclusief warme maaltijd

Het jaar 2006 was voor de huismeester en de huishoudelijke dienst een hectisch jaar. Het wennen aan de nieuwe locatie en de recente verhuizing heeft zo af en toe zijn tol geëist. In de loop van het jaar is alles echter in rustiger vaarwater gekomen. Door samenwerking aan te gaan met een extern schoonmaakbedrijf is de continuïteit van de huishoudelijke dienst goed geregeld.

De vergaderfrequentie is toegenomen in ons nieuwe pand, omdat de mogelijkheid bestaat om vergaderingen te beleggen met een capaciteit tot 100 personen en dat er meerdere vergaderzalen aanwezig zijn.

Het personeelsrestaurant biedt mogelijkheden om, zowel voor het personeel als voor bezoekers, een gezellige borrel te organiseren en een goede maaltijd te gebruiken.

Systeembeheer

Het onderdeel systeembeheer wat belegt is binnen de sector financiën en interne organisatie bied aan de medewerkers van het CDA Partijbureau en gelieerde organisaties volledige kantoorautomatisering (KA) aan. De dienst behelst een werkplek ingericht met pc; een telefoon en print faciliteiten. Systeembeheer draagt zorg voor het up-to-date houden van de KA en recovery faciliteiten. Tevens bied systeembeheer ondersteuning bij functionele en technische vragen van de gebruiker.

Gedurende het jaar hebben de medewerkers van systeembeheer en de webmaster hun handen vol gehad aan het up-to-date houden van de KA en internet.

Het inrichten van de speciale ruimte voor de campagne, inclusief werkplekken voor tijdelijke medewerkers, heeft ook behoorlijk wat tijd in beslag genomen.

De meeste medewerkers zijn in de loop van 2006 voorzien van een MDA, een mobiele telefoon met internet en mailfunctie. Ook de provinciale voorzitters en campagneleiders hebben tijdelijk een MDA ontvangen. Dit alles om de bereikbaarheid en de beschikbaarheid van nieuws te verbeteren.

Ledenadministratie

De bijdragen van de leden vormen een belangrijke bron van inkomsten voor de partij. Tevens vormen zij de basis van de partij in het algemeen en wordt er gecommuniceerd met deze leden. Dat kunnen individuele leden zijn maar ook groepen van leden zoals afdelingsbesturen, gemeentelijke afdelingen en provinciale afdelingen.

Groepen van leden worden vastgelegd in de ledenadministratie. Dat vraagt een goede communicatie met andere afdelingen en gelieerde organisaties.

De ledenadministratie is ook een essentiële bron van informatie voor ledenzorg en ledenbehoud. Ook in de ledenwerving is de afdeling al vroeg betrokken. Wanneer potentiële leden belangstelling toonden ging dit gepaard met toezending van een informatiepakket.

Een belangrijke rol is weggelegd voor de ledenadministratie bij evenementen. Naast het feit dat alle aanmelders via de ledenadministratie worden vastgelegd vervult de administratie een cruciale taak bij de aanlevering van de bestanden en bij de complete organisatie van het evenement.

Concrete producten en diensten die werden opgeleverd zijn de volgende:

- Ledenlijsten voor afdelingen en provincies (digitaal en papier)
- Bestandsselecties voor het secretariaat, afdelingen en provincies
- Contributieverzoeken, herinneringen en overige mailings
- Handboek ledenadministratie (met boekhouding)
- Welkomstpakketten
- Ledenservice

Als bekend werd in 2006 gestart met de implementatie van het nieuwe ledenadministratiepakket. De vervroegde verkiezingen deden een groot beroep op de aanwezige capaciteit van de IT- mensen en de medewerkers van de ledenadministratie. Ondanks deze werkzaamheden, konden de eerste fases van het implementatietraject voortgang vinden. Het traject kende echter ook een aantal lastige vraagstukken, waardoor de reguliere service vanuit de ledenadministratie naar de afdelingen onder druk kwam te staan. Naar verwachting zal het gehele traject in de loop van 2007 zijn afgerond en kunnen de afdelingen weer volop gebruik maken van de diensten.

Receptie en telefonie

Gasten worden aan de balie ontvangen en mensen die contact zoeken met het CDA worden naar de juiste contactpersoon doorgeleid. Daarbij fungeert de afdeling als overloop van andere afdelingen bijvoorbeeld voor de verzending van mailings en secretariële ondersteuning.

De gehele postverwerking vindt ook plaats bij de receptie. De inkomende post wordt gesorteerd. De uitgaande post gefrankeerd op de juiste kostenplaats.

Concrete producten en diensten die werden opgeleverd zijn de volgende:

- Professionele ontvangst van bezoekers
- Professionele afhandeling van telefoongesprekken
- Gesorteerde post
- Ontvangen faxen
- Compleet verzorgde mailings
- Uitleen fietsen, auto e.d.

In verband met de veiligheid van medewerkers en bezoekers is in de loop van 2006 een systeem geïntroduceerd met bezoekerspassen. Zo is altijd duidelijk wie er waar aanwezig is.

Voor de vele avondvergaderingen is er een avondreceptioniste/gastvrouw aangenomen.

Zij verzorgt de ontvangst en zorgt voor koffie, thee en eventueel de maaltijd.

Ook heeft zij taken op het gebied van het afsluiten van het pand.

Financiële administratie

De medewerkers van financiën zorgen er voor dat de sectoren steeds op de hoogte zijn van de stand van hun bestedingen ten opzichte van de begroting. Daarmee wordt uiteraard ook nadrukkelijk rekening gehouden met de subsidiemogelijkheden zoals die voor een partijbureau worden aangeboden door verschillende ministeries. Tevens wordt de salarisadministratie gevoerd door de boekhouding.

Concrete producten en diensten die worden opgeleverd zijn de volgende:

- Goedgekeurde jaarrekening van het secretariaat en alle gelieerde organisaties
- Tussentijdse analyses en maand- en kwartaalrapportages
- Voortgangsoverzichten besteding subsidieerbare posten
- Begroting van secretariaat en begroting van alle gelieerde organisaties
- Activiteitenplanning en activiteitenoverzicht
- Financiële overzichten per provincie
- Salarisstroomkjes
- Pensioenoverzichten
- Geboekte en betaalde facturen
- Bewaken subsidieregeling ministeries BZK en BuZa
- Beheer en inrichting grootboekadministratie

Naast deze reguliere werkzaamheden, heeft de financiële administratie in de tweede helft van het jaar veel werk gehad aan de verwerking van alle financiële zaken rondom de campagne voor de Tweede Kamer.

V. Gelieerde Organisaties

V.1 Wetenschappelijk Instituut voor het CDA

Verkiezingsprogramma

De werkzaamheden van het WI in 2006 stonden voor een belangrijk deel in het teken van de op 22 november gehouden vervroegde verkiezingen.

Directeur dr. A. Klink was secretaris van de programmacommissie. Drs. P. van der Burg, mr. dr. J.E. Nijman, mr. drs. H.P.A. Knops en drs. E.J. van Asselt fungeerden als secretaris van verschillende themacommissies. De heer Klink en Van Asselt waren tevens lid van de begeleidingscommissie Financiële paragraaf, die verantwoordelijk was voor de doorrekening van het verkiezingsprogramma door het Centraal Planbureau.

WI-Rapporten

De volgende rapporten verschenen in 2006:

Vertrouwen in ondernemers.

Het rapport werd geschreven door de heer drs. K.B. Benne van Popta. De commissie stond onder leiding van drs. J.T.H.M. Kortenhorst mba. De overige leden waren ir. J. P. M. Burger, dr. M.E.M. Doorewaard, ir. J. Hak, I. van Haren, J. ten Hoopen (adviserend lid), mr. drs. J.C. de Jager, mr. N.J.J. van Kesteren, T. de Lange, drs. J. Maljers, mr. dr. R. Nieuwenkamp, mr. K.S. Visscher en drs. E.J. van Asselt. Drs. W.A. Geijtenbeek bood waardevolle ondersteuning tijdens de totstandkoming van het rapport. Het rapport werd in het najaar, nog voor de verkiezingen gepubliceerd.

Project maatschappelijke vernieuwers

In het najaar verscheen een drieluik over maatschappelijke vernieuwers waarin voorbeelden van maatschappelijk relevante innovaties naar voren werden gehaald. Aan het project is ook een website gekoppeld: www.maatschappelijke-vernieuwers.nl. Het project wordt in 2007 vervolgd.

Gezocht: maatschappelijke vernieuwers. Gevonden: de ondernemer

Het eerste deel van een drieluik bevat twaalf interviews met ondernemers die een maatschappelijk relevante innovatie naar de markt brachten op het gebied van duurzaamheid, mobiliteit, gezondheidszorg, onderwijs en landbouw. De commissie die de selectie van bedrijven maakte bestond uit drs. Y.J. Akkerman, drs. E.J. van Asselt, drs. A. Bakas, drs. W. Gort, drs. D.T.M. Gruijters, drs. M. Heinsbroek, ir. K. Joosten, prof. dr. J.P.M. Sanders en J. Uhl MBA. Spring Associates verzorgde het projectmanagement.

Gezocht: maatschappelijke vernieuwers. Gevonden: de burger en de professional

Het tweede deel van het drieluik ging over burgers en professionals en werd samengesteld door drs. M. Jansen.

Gezocht: maatschappelijke vernieuwers. Gevonden: het gezin

Drs. P. Cuyvers droeg zorg voor het derde deel van het drieluik over maatschappelijke vernieuwers. Het bevat interviews met gezinnen in Nederland en het buitenland en toont de veranderingen die het gezin ondergaat.

Gezocht: maatschappelijke vernieuwers. Gevonden: de ondernemer, de burger en de professional, het gezin

Een inlegboek, geschreven door dr. A. Klink en drs. E.J. van Asselt, vertolkte de rode draad van de drie delen.

Investeren in participeren

Deze publicatie over arbeidsmarkt, overheidsfinanciën en fiscaliteit is tot stand gekomen door een klankbordgroep onder leiding van mr. Y.C.M.T. van Rooy. De overige leden van de klankbordgroep waren prof. dr. A.F.P. Bakker, drs. H. Borstlap, prof. dr. A.L. Bovenberg, prof. dr. P.H.J. Essers (adviseur), D. Terpstra, dr. H.H.F. Wijffels, M. van Winden MBA, dr. A. Klink en mr. F.J.F.M. de Neree tot Babberich (adviseur). Drs. E.J. van Asselt was secretaris van de klankbordgroep. Dezelfde personen vormden eerder de klankbordgroep van het rapport 'Zekerheid op maat'. Er verscheen begin 2007 ook een achtergrondstudie bij het rapport, getiteld: 'The Scandinavian model. Not as desirable as it seems', geschreven door T. Willems en drs. E.J. van Asselt.

Mens waar ben je? Een verkenning van het christen-democratisch mensbeeld

Het rapport werd geschreven door dr. T.O.F. van Prooijen, ondersteund door een klankbordgroep bestaande uit dr. G.J. Buijs, prof. dr. F. Mommaers, prof. dr. P.J.M. van Tongeren, prof. dr. H.E.S. Woldring en mw. drs. W.R.C. Sterk (vanuit de Tweede Kamer). Vanuit de Vrije Universiteit werd het project ondersteund door prof. dr. H.M. Vroom.

Das Gesundheitswesen im Spannungsfeld von Nationalstaat und EU-Binnenmarkt. Ein niederländischer Beitrag zur Frage der Kompatibilität nationaler Gesundheitssysteme und Reformmodelle mit dem EG-Recht

Met het oog op de discussie in Duitsland over het gezondheidszorgstelsel is een vertaling gemaakt van het WI-rapport 'Zorg tussen Lidstaat en interne markt. Zorgverzekeringen, EG-recht en particulier initiatief'. Het rapport is begin 2007 op de markt gebracht door de Duitse uitgever Lucius Verlag. Het is tot stand gekomen in samenwerking met de Konrad Adenauer Stiftung (KAS) uit Duitsland, en bevat ook een voorwoord van mr. W.K. Staudacher, Generalsekretär van de KAS.

Christen Democratische Verkenningen

Wederom verschenen vier nummers van het kwartaal tijdschrift van het WI. Drs. M. Jansen fungeerde als hoofdredacteur en redactiesecretaris was drs. J. Prij.

Het lentenummer onder redactie van prof. dr. C.G. Koedijk, drs. J. Prij en drs. R. Scherpenisse ging over 'De vergeten woningmarkt',

Het zomernummer, dat ook als boek verscheen, had als titel: 'Zonder geloof geen democratie'. De kernredactie bestond uit dr. E.P.N.M. Borgman, prof. dr. G.J.M. van den Brink en drs. M. Jansen.

Het herfstnummer, dat vanwege de belangstelling ook als boek is uitgegeven, ging over 'De nieuwe Schoolstrijd!', en stond onder redactie van drs. M. Jansen, drs. G. de Jong en dr. A. Klink.

Het winternummer was getiteld 'Noblesse Oblige' en verscheen onder redactie van mr. F.A.M. van den Heuvel, drs. J. Prij en drs. P. van Velthoven.

Eind 2006 bestond de redactie uit de volgende personen: mr. F.A.M. van den Heuvel, drs. M. Jansen (hoofdredacteur), drs. G. de Jong, dr. A. Klink, mr. dr. H.-M.Th.D. ten Napel, drs. J.

Prij (redactiesecretaris), dr. J.W. Sap, J. Schinkelshoek (voorzitter), dr. P.J.G. van Velthoven, mr. drs. J.N. van Vroonhoven-Kok.

De adviesraad bestond eind 2006 de volgende samenstelling: dr. G. van den Brink, prof. dr. A.L. Bovenberg, drs. P. Cuyvers, mw. prof. dr. L. Eldering, prof. dr. S.C.W. Eijffinger, prof. dr. M. Herweijer, mw. M.J.C. van den Muijsenberg-Geurts, prof. dr. J.S. Reinders, drs. P.W. Tettersoo.

Media

Middels velerlei radio- en televisieoptreden en krantenartikelen was het WI aanwezig in de media. Ook werden lezingen, presentaties en cursussen gegeven in binnen en buitenland, onder ander voor de Kaderschool van het Steenkamp Instituut.

Internationale samenwerking

Het WI participeerde in de persoon van mw. drs. E.M. den Otter in het European Ideas Network, een netwerk van christen-democratische en conservatieve denktanks in Europa. Op verschillende manier werd samengewerkt en contact gehouden met de Kunrad Adenaur Stiftung, het Wetenschappelijk Instituut voor de Duitse CDU.

Bestuur

Het bestuur van het WI bestond eind 2006 uit de volgende personen: mr. R.J. Hoekstra, drs. B. Kamphuis (vice-voorzitter), mr. F.A.M. van den Heuvel (penningmeester), mw. J.M. van Bijsterveldt-Vliegthart, mw. mr. G.M.M. Blokdijk-Hauwert, mw. mr. C.G. Breedveld-De Voogd, prof. dr. S.C.W. Eijffinger, mw. drs. M.P.S. Gadella-van Gils, mw. dr. ir. R. Janssen-van Rosmalen, prof. dr. R.A.H. van der Meer, en prof. dr. H.M. Vroom, en dr. A. Klink (adviseur).

Stichtingsraad

De stichtingsraad van het WI kwam twee keer bij elkaar. Op 20 april sprak in het openbare gedeelte minister van Justitie mr. J.P.H. Donner over de positionering van het CDA. Op 28 september werd in besloten kring gesproken over het jaarplan van het WI in 2007.

Medewerkers WI

In 2006 werkten de volgende personen bij het WI: drs. E.J. van Asselt (wetenschappelijk medewerker), mw. E. ter Borg (secretariaat), drs. P. van den Burg (wetenschappelijk medewerker), mw. R. van Haaren (bureaumanager tot juli), drs. M. Jansen (wetenschappelijk medewerker/hoofdredacteur CDV), dr. A. Klink (directeur), mr. drs. H.P.A. Knops, mr. dr. J.E. Nijman (wetenschappelijk medewerker), drs. J. Prij (redactiesecretaris CDV), drs. M. Servaes-Loos (wetenschappelijk medewerker), mw. drs. E.M. den Otter (bureaumanager vanaf augustus), T. Willems (stagiair juni-sept)

Literatuurlijst

P. van de Burg, 'Links gooit met modder over het armoedebeleid', *Trouw*, 13 oktober 2006.

M. Jansen (met A. van der Burgt), 'Stop onteigening beroepseer', *Volkskrant*, 6 april 2006.

M. Jansen (met G.J.M. van den Brink en D.W.J.M. Pessers), 'SP luisterde wél naar zorgen op de werkvloer', *Trouw* 1 december 2006.

A. Klink (met J.W. de Beus, R.B. Andeweg, F.R. Ankersmit en F.C.M.A. Michiels), 'Doorbreek de vicieuze cirkel van ontevreden kiezers en onzekere gekozenen', *NRC Handelsblad*, 28 januari 2006.

A. Klink (met A.L. Bovenberg), 'Leerplicht totdat je kunt werken', *NRC Handelsblad*, 23 februari 2006.

A. Klink, 'Het CDA neemt de vergrijzing al jaren', *Trouw*, 8 september 2007.

A. Klink (met J. Schinkelshoek), 'Geen debat in land van arrogante opiniemakers', *NRC Handelsblad*, 8 november 2006.

J.E. Nijman, 'Een verleidende overheid wordt niet vertrouwd' (Bespreking van WRR rapport: Vertrouwen in de buurt), in *CDV Lentenummer 2006, De Vergeten woningmarkt*, pp. 168-172.

J.E. Nijman, 'Middelbare school Centrum verdient steun. Ouders willen monumentaal voormalig ROC-gebouw Westerstraat onderwijsbestemming teruggeven', *Parool*, 5 juli 2006.

J. Prij, 'Ban het spook van Plato uit!' (Bespreking van Jonathan Sacks: Leven met verschil. Menselijke verscheidenheid in een tijd van botsende culturen), in *CDV Zomernummer 2006, Zonder geloof geen democratie*, pp. 339- 342.

J. Prij, Een vegetariër die de zegeningen van de vleesconsumptie beschrijft (Bespreking van Ger Groot: Het krediet van het credo), in *CDV Zomernummer 2006, Zonder geloof geen democratie*, pp. 326-329.

V.2 Bestuurdersvereniging

Inleiding

Algemeen

Het verslagjaar werd gekenmerkt door een groeiende samenwerking met (afdelingen van) het partijbureau en gelieerde organisaties. Er werd gezamenlijk een aantal bijeenkomsten georganiseerd, bijvoorbeeld met het CDJA en de afdeling HRM van het partijbureau. Daarnaast werd gezamenlijk een aantal producten ontwikkeld, zoals het materiaal voor functioneringsgesprekken in raadsfracties. Ook heeft de Bestuurdersvereniging waar mogelijk meegewerkt wanneer extra inspanningen nodig waren, bijvoorbeeld tijdens de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen of op CDA-congressen. In het kader van het vergroten van de naamsbekendheid is de Bestuurdersvereniging aanwezig geweest op de partijcongressen en andere partijbijeenkomsten met een stand met informatiemateriaal. Ook kon het partijbureau voor diverse bijeenkomsten met succes een beroep doen op het bestand met BSV-leden. Hetzelfde gold voor leden van de Tweede Kamerfractie. De secretaris leverde zijn bijdrage aan de vergaderingen van het MT-GO (Managementteam/Georganiseerd overleg).

Door de ontwikkeling van de website en de nieuwsbrief heeft de Bestuurdersvereniging de service aan de leden een extra impuls kunnen geven.

Gemeenteraadsverkiezingen

De gemeenteraadsverkiezingen in maart 2006 waren een belangrijke gebeurtenis voor de BSV. De teleurstellende uitslag betekende per saldo een verlies van bijna 300 leden. De Bestuurdersvereniging slaagde er wel in, meer dan vorige jaren, oud-politici aan zich te binden via het buitengewoon lidmaatschap. Voor de administratie betekenden de gemeenteraadsverkiezingen enkele maanden werk voor het verwerken van de mutaties.

Leden, bestuur en medewerkers

Leden

Het lidmaatschap van de CDA-bestuurdersvereniging is voor leden van (deel)gemeenteraden en Provinciale Staten en voor wethouders en gedeputeerden van CDA-huize gekoppeld aan hun functie. Daarnaast kunnen ook andere bestuurders, oud-bestuurders en bijvoorbeeld afdelingsbestuurders van gemeentelijke CDA-afdelingen, lid worden.

Per 31 december 2006 telt de vereniging 3.295 leden. De verdeling is als volgt:

Commissaris van de Koningin	4
Gedeputeerde	
- uit de Staten	22
- van buiten de Staten	3
Statenlid	220
Statengriffier	1
Burgemeester	
- burgemeester	130
- waarnemend burgemeester	4
Wethouder	
- uit de raad	309
- van buiten de raad	75
Gemeenteraadslid	1.953
Voorzitter deelgemeenteraad	1
DB-lid deelgemeenteraad	8
Deelgemeenteraadslid	35
Secretaris Deelgemeente	1
Gemeentesecretaris	10
Raadsgriffier	2
Waterschapsbestuurder	103
Buitengewone leden	474

Opgemerkt moet worden dat deze opsomming een dubbeling bevat: ongeveer de helft van de waterschapsbestuurders is tevens statenlid, wethouder of raadslid.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur was op 31 december 2006 als volgt:

- Mr. G.J. Jansen (Geert), commissaris van de Koningin in Overijssel (voorzitter);
- A.G.J. Strien (Ton), fractievoorzitter in Houten (vice-voorzitter);
- mr. W. van den Berg (Wil), burgemeester van Ferwerderadiel (bestuurlijk secretaris);
- drs. F.H. Buddenberg (Rik), burgemeester van Pijnacker-Nootdorp;
- mr. M. van Dongen (Riné), wethouder in Waalwijk;
- J.F.A. Alberts (Frits) wethouder in Borger-Odoorn;
- M.H.P. Gresnigt-Raemaekers (Marleen), oud-wethouder en -raadslid in Weert;
- W.J. de Graaf (Wybe), dijkgraaf waterschap Zeeuws-Vlaanderen;
- T.J. Romeyn (Hans), burgemeester van Heiloo;
- I.J.J. Rijzebol (Ijzebrand), statenlid in Groningen;
- P.J. van der Vinne (Pieter), wethouder in Tubbergen;
- W.Chr. Vroegindewej (Willemien), burgemeester van Bolsward.

Er is een vacature voor Flevoland en Gelderland.

Het bestuur heeft in 2006 drie maal vergaderd, te weten op 23 februari, 15 juni, en 7 september.

Medewerkers

De personele samenstelling was op 31 december 2006 als volgt:

- drs. D.A.C.A. Gudde (Dirk), secretaris (35 uur);
- mr. C.T. Boersma (Carmen), eindredacteur Bestuursforum (32 uur);
- A.J. Breeuwsma (Relus), communicatiemedewerker (30 uur);
- E.M. Jansen-Keuvelaar (Els), administratief medewerker (28 uur).

In 2006 is gewerkt met dezelfde formatie als in het eraan voorafgaande jaar. Het tijdelijke contract met Relus Breeuwsma, websitebeheer, werd verlengd en zijn functie werd in omgedoopt tot "communicatiemedewerker". Carmen Boersma, eindredacteur van Bestuursforum kreeg in overleg een kleine uitbreiding van haar aanstelling tot 32 uur. Els Jansen bleef op haar post als secretaresse en medewerkster ledenadministratie. Secretaris Dirk Gudde kondigde in december zijn vertrek aan, in verband met zijn aanstaande benoeming tot wethouder, in januari 2007. De procedure voor zijn opvolging werd onmiddellijk in gang gezet, waarbij gekozen werd voor werving via het eigen BSV- en CDA-netwerk.

Om bij te springen bij het verwerken van de mutaties naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen is gebruik gemaakt van enkele oproepkrachten die enkele uren tot enkele dagen hielpen bij het invoeren van gegevens: Mária Jansen, Suus Groot en Simone van Steijn.

Bijeenkomsten:

Voorjaarsledenraad

De Voorjaarsledenraad vond plaats op 21 april te Utrecht. Tijdens de vergadering is afscheid genomen van de bestuursleden Greetje de Vries-Leggedoor, die acht jaar penningmeester is geweest van de vereniging en Ria Mulder-Bornhof.

Na het huishoudelijk gedeelte werd er, na een inleiding van Meindert Stolk, gediscussieerd over de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen.

Tot slot werd besloten 'Nieuwe verhoudingen tussen overheden' als jaarthema te kiezen.

Waternetwerkdag

De Jaarlijkse Waternetwerkdag vond plaats op 28 april bij 'Waternet' te Amsterdam, de organisatie waarin het totale waterbeheer van Amsterdam en omgeving is ondergebracht. 35 Aanwezigen luisterden naar de inleidingen van Rein van der Kluit (Unie van Waterschappen); Joseph Vos (dijkgraaf), Evert van der Meide (beleidsmedewerker VNG) en Henk Bleker (gedeputeerde). Na de lunch was er een excursie per boot.

Oud-wethoudersdag

Samen met de afdeling HRM van het partijbureau organiseerde de Bestuurdersvereniging op 9 juni in de Beatrixhal van de Jaarbeurs te Utrecht een dag voor oud-wethouders. 36 Van de wethouders die na de raadverkiezingen niet meer in een college terugkeerden maakten van dit aanbod gebruik. Door verschillende workshops (onder meer van Clarien Slot) en inleidingen (onder meer van Marja van Bijsterveldt) werden de oud-wethouders in de gelegenheid gesteld ervaringen uit te wisselen en zicht te krijgen op de mogelijkheden voor een vervolg van hun carrière. Ook van de mogelijkheid persoonlijke gesprekken te voeren over toekomstmogelijkheden (met onder meer W. Kuipers (VNG), Liesbeth Spies (Tweede Kamer) en Rob Govers (afdeling HRM) werd veel gebruik gemaakt.

De evaluatie liet zien dat deze dag zeer op prijs gesteld werd.

Statendag

De Statendag werd in 2006 op 16 juni georganiseerd door Noord-Holland. Tijdens het ochtendgedeelte sprak Maxime Verhagen over het bestaansrecht van de provincie. 's Middags waren er traditiegetrouw diverse excursies.

Nieuwe raadsledendag

Voor de nieuwe raadsleden na de verkiezingen organiseerde de Bestuurdersvereniging samen met het Steenkampinstituut op 17 juni in Hogeschool Domstad de Nieuwe raadsledendag, gevuld met praktische workshops en lezingen. De dag werd gemiddeld met het rapportcijfer 8 gewaardeerd en er waren bijna 50 aanwezigen.

Burgemeestersborrel

De jaarlijkse burgemeestersborrel vond plaats op 8 september op het Partijbureau. Een twintigtal burgemeesters luisterde naar de inleiding van prof. A.C. Zijdeveld, die sprak over het nog te verschijnen WI-rapport 'Staatkundige vernieuwing'. Ook waren er korte toespraken van Marja van Bijsterveldt en vanuit de Tweede Kamerfractie. Een rondleiding door het nieuwe Partijbureau completeerde deze middag.

Jonge bestuurdersdag

Een samenwerkingsproject met het CDJA was de Jonge-bestuurdersdag op 23 september in Stadskaats Oudaan te Utrecht. Het thema van de middag was 'Jong in de politiek; het is gewoon een fase'. Inleidingen werden verzorgd door Nienke Wijnants (over het 'dertigersdilemma') en Bart Krol (voorzitter afdeling Utrecht, oud-wethouder). Zowel het thema als het aspect van ontmoeting werden door de 32 aanwezige jongeren (bestuursleden van CDJA-afdelingen en leden van de BSV onder de 35) erg gewaardeerd.

Sportnetwerkbijeenkomst

De Bestuurdersvereniging werkte mee aan de sportnetwerkbijeenkomst op 26 september te Utrecht, georganiseerd door het partijbureau. De bijeenkomst was bedoeld voor alle CDA-politici met sport in de portefeuille, CDA'ers werkzaam voor (sport)organisaties en andere geïnteresseerden. Staatssecretaris Clémence Ross, Tweede Kamerlid Joop Atsma en de sportwethouder van Utrecht Harm Janssen werken mee aan deze dag.

Bestuurdersdag

De Bestuurdersdag (7 oktober, provinciehuis den Bosch) had als thema 'Nieuwe verhoudingen tussen de overheden'. Door onder meer een samenloop van bijeenkomsten kende deze dag een lagere opkomst dan normaal: 93 personen. Als hoofdsprekers traden op: oud-minister Piet Hein Donner en Theo Bovens (voorzitter van de VNG-commissie Toekomst Lokaal Bestuur). Mevrouw Sophie van Bijsterveldt leidde de discussie. Het middaggedeelte van de Bestuurdersdag bestond uit workshops en een stadswandeling. Workshops gingen onder meer over: websites bouwen voor politici, politica in een mannenomgeving en debatteren.

Najaarsledenraad

De Najaarsledenraad werd gehouden op 17 november in Utrecht. Er is uitgebreid gesproken over de structuur van de vereniging. Besloten werd de huidige samenstelling van het algemeen bestuur (afgevaardigden uit alle provinciale afdelingen) te handhaven. Eventueel kan door het algemeen bestuur een dagelijks bestuur worden ingesteld. De Ledenraad wordt vervangen door een Algemene Ledenvergadering. Ieder lid van de vereniging heeft hier stemrecht. Deze vergadering zal naast een bestuurlijk karakter vooral informatief zijn.

Lenny Geluk en Ellen van Hoogdalem namen afscheid van het bestuur. Als nieuwe bestuursleden worden benoemd de heren Alberts (Drenthe), de Graaf (Zeeland) en Romeyn (Noord-Holland).

Na het huishoudelijke gedeelte is aan de hand van stellingen gediscussieerd over het jaarthema 'Nieuwe verhoudingen tussen overheden'.

Bestuursforum

Bestuursforum is in 2006 weer 10 keer verschenen. In juni en augustus zijn dubbelnummers verschenen.

In augustus/september verscheen het themanummer. Gekozen was voor het thema 'Hoe word je een herkenbaar CDA-politicus?'. Naast een aantal theoretische beschouwingen, vertelde een aantal lokale/provinciale CDA-bestuurders hoe zij de CDA-filosofie toepassen in de praktijk.

Het oktobernummer is iets naar voren gehaald en verscheen eind september in verband met de Bestuurdersdag. Hierin werd in een paar artikelen alvast een voorzet gegeven voor de discussie over de nieuwe verhoudingen tussen overheden.

De in oktober 2005 gestarte serie in verband met de gemeenteraadsverkiezingen werd voortgezet. Het accent ligt hier op verdieping van vaardigheden.

Nieuw zijn de ledenaanbiedingen. Onder meer is een actie gedaan voor een abonnement op CDV.

Het columnistenbestand voor Europa lokaal is uitgebreid. Europarlementarier Corien Wortmann-Kool zal regelmatig een bijdrage leveren.

Personele wijzigingen

Er is een aantal nieuwe leden tot de redactie toegetreden: Geart Benedictus (Statenlid Friesland), Gerben Karssenberg (oud-wethouder Hilversum) en Geeske Telgen-Swarts (raadslid Ede). De redactie is hiermee weer op volle sterkte. Marianne van Hall heeft afscheid genomen van de redactie.

De samenstelling van de redactie was op 31 december 2005 als volgt:

- dr. E.J. Janse de Jonge (Eric), gedeputeerde in Noord-Brabant (voorzitter);
- mr. C.T. Boersma (eindredacteur);
- dr. G. Benedictus (Geart), statenlid Friesland;
- M.H.L. Depondt-Olivers (Mirjam), oud-wethouder Maastricht;
- mr.drs. H. Doornhof (Hugo), raadslid in Nijkerk;
- drs. D.A.C.A. Gudde, secretaris CDA-bestuurdersvereniging
- dr. Y.J. van Hijum (Eddy), Tweede-Kamerlid;
- mr. G.A. Karssenberg (Gerben), ambtenaar Lelystad
- mr.drs. A.J.G. Poppelaars (Toine), gedeputeerde in Zeeland;
- mr.drs. J.W.E. Spies (Liesbeth), Tweede-Kamerlid;
- G.M. Telgen-Swarts (Geeske), raadslid Ede;
- drs. P.W. Tetteroo (Patrick), raadslid Lelystad;
- drs. R. Vrugt (René), raadslid in Alphen aan den Rijn;
- drs. J. Wienen (Jos), burgemeester van Katwijk.

Website: www.cda-bestuurdersvereniging.nl

De website van de Bestuurdersvereniging biedt de (gast)leden van de vereniging en de abonnees van Bestuursforum de mogelijkheid om informatie te vinden en om met elkaar in contact te komen, ook wel digitaal netwerken genaamd. De website biedt een moderne, digitale invulling van de netwerk- en informatiefunctie van de vereniging.

Op de website staat onder meer informatie over de Bestuurdersvereniging, de afdelingen en de activiteiten die georganiseerd worden, zowel landelijk als provinciaal. Tevens brengt de website actueel nieuws op het gebied van lokale en provinciale politiek, themadossiers over diverse actuele onderwerpen, bijna alle artikelen uit Bestuursforum en links naar andere relevante sites.

Per 1 januari 2006 beschikt de Bestuurdersvereniging over een volledig vernieuwde website. Deze website is zowel voor de gebruiker als de beheerder gebruiksvriendelijker en biedt tal nieuwe mogelijkheden.

Voor de nieuwe website zijn gedurende 2006 de volgende mogelijkheden ontwikkeld:

- een aanmeldingsmogelijkheid voor evenementen en bijeenkomsten;
- een overzicht van veel gestelde vragen en antwoorden;
- een databank met initiatiefvoorstellen (zowel gemeentelijk als provinciaal)
- publicaties

In het kader van de diverse verkiezingen zijn het landelijke program en de landelijke kandidatenlijst gepubliceerd, de handreiking Gemeenteprogram 2006-2010 en de verkiezingsprogramma's van elke provincie.

In 2006 is gemiddeld een keer per maand een digitale nieuwsbrief verzonden. Op deze wijze kan het secretariaat snel communiceren met de leden, hen informeren en/of vragen stellen. De bezoekersaantallen van de site nemen na het versturen van een nieuwsbrief aanmerkelijk toe.

Van de forum/discussie mogelijkheid is in 2006 minder gebruik gemaakt dan verwacht. In 2007 zal bekeken moeten worden of het systeem vereenvoudigd kan worden.

Diversen

Deskundigennetwerk

In 2006 is een aanvang gemaakt met de opbouw van een deskundigennetwerk. Het is de bedoeling dat leden van de Bestuurdersvereniging in de toekomst per beleidsveld een overzicht kunnen ontvangen waarin van deskundigen op een bepaald gebied met contactgegevens zijn vermeld. De eerste contactlijst is inmiddels klaar en te vinden op de website. Het gaat om deskundigen op het gebied van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Vraagbaakfunctie

De secretaris beantwoordde vele vragen van leden, over rechtspositionele, politiek-tactische of juridische kwesties. Door de nieuwe rubriek 'Vraag en antwoord' op de website werden de antwoorden aan alle leden ter beschikking gesteld.

Marketing

Om de bekendheid van de Bestuurdersvereniging te vergroten en de producten van de vereniging beter onder de aandacht te brengen, is meer aandacht gegeven aan marketing. De Bestuurdersvereniging is met een stand aanwezig geweest op de partijcongressen van het CDA en er is een nieuwe folder gemaakt. Daarnaast is er een aantal ledenaanbiedingen geweest.

V.3 CDAV

Algemeen

Het CDAV is een organisatie gelieerd aan het CDA en heeft ongeveer 4500 leden. Om elkaar te ontmoeten zijn op lokaal, provinciaal en landelijk niveau CDA-vrouwen actief in netwerk-bijeenkomsten, ledendagen, scholingsactiviteiten en debatteerdagen. Het CDAV tracht hiermee zijn doelstellingen te verwezenlijken. Het CDAV heeft op alle niveaus vertegenwoordigers in de besturen van plaatselijke/regionale en provinciale CDA-afdelingen, Partijraad, Partijbestuur, Dagelijks Bestuur en CDA gelieerde organisaties.

Specifieke CDAV doelstellingen:

- a) het bevorderen van de politieke bewustwording bij vrouwen;
- b) het bevorderen van de integratie van vrouwen in de partij;
- c) het leveren van een eigen inbreng op het politieke beleid;
- d) het vervullen van een vertegenwoordigende rol in de daarvoor in aanmerking komende nationale en internationale vrouwenorganisaties;
- e) het bij het Partijbestuur voordragen van vrouwen voor functies binnen en buiten de partij, en in de politieke vertegenwoordigingen;
- f) het adviseren van het Partijbestuur en de besturen van partijverbanden met betrekking tot de in sub a en b genoemde onderwerpen.

Vorig jaar heeft het CDAV een nieuwe voorzitter aangetrokken. In 2006 heeft deze zich met instemming van het bestuur, teruggetrokken. Het bestuur heeft besloten om niet direct op zoek te gaan naar een nieuwe voorzitter, maar zich eerst goed te bezinnen op het functieprofiel en de gewenste aansluiting bij de samenstelling van het huidige bestuur. Hierbij is advies gevraagd van Manita Knoop. De taak van voorzitter is door de vice-voorzitter Hester Maji overgenomen. In 2007 wordt de werving van de voorzitter gestart.

Karin Hoentjen is als politiek medewerker van het CDAV weggevalen, omdat zij een nieuwe baan binnen het bureau heeft geaccepteerd. Echter, na het vertrek van haar opvolger is Karin bereid gevonden haar oude taak deels wederom op zich te nemen, naast haar reguliere taken voor het CDA-bureau.

Gebruikelijke jaarlijkse activiteiten waren de nieuwjaarsbijeenkomst op 7 januari en de ledendag met het jaarthema 'Werk aan de winkel!'.

Tijdens het bestuursweekend op 7 en 8 juli in Lunteren heeft het bestuur zich beraden op de toekomst van het CDAV. Het is een grote groep enthousiaste vrouwen die ook veel bereiken. Echter ...

Doordat we beschikking over slechts één medewerker, zijn we ook kwetsbaar.

Als kleine organisatie moet het CDAV zich vooral richten op haar hoofddoel, namelijk: meer vrouwen in (politieke) besturen. Aangevoerd is dat besturen met een evenredige vertegenwoordiging mannen en vrouwen beter functioneren. De combinatie zorgt voor completere en daardoor betere besluiten. Willen we dat doel bereiken, dan zullen we genoodzaakt zijn keuzes te maken. We kunnen (helaas!) niet alles!

Dat heeft geleid tot een aantal uitgangspunten en besluiten.

1. Het hoofddoel voor de komende jaren is: 'Missie 50/50'.
2. We maken een meerjaren programma om de bijbehorende resultaten te bereiken,
3. dat noodzaakt tot het maken van keuzes: niet alles kan!

"We wilden wel een vrouw maar ze was niet te vinden" is een opmerking die, wat het CDAV betreft, de wereld uit moet, te beginnen met het CDA!

Het bestuur ziet er als volgt uit:

A.S.M. Andela (Anne Sophie) tot juli 2006

W.H. Majij (Hester)

G.J.M. Kempen-van Dommelen (Gerda)

L. Spee-Roupe van der Voort (Lucy)

P.J.M. Wijman-Loots (Ellie)

A. van den Nieuwboer (Alice)

H.J. van de Streek (Hillie)

K.J. van der Veen (Kyra)

A. Callewaert (Arinda)

E.C. Hoentjen (Karin)

voorzitter

vice-voorzitter en waarnemend voorzitter

2^e vice-voorzitter en coördinator

regiegroep In- & externe

vertegenwoordigingen

penningmeester

secretaris

coördinator regiegroep Communicatie,

Pers en Publiciteit

coördinator regiegroep Buitenland

coördinator regiegroep Diversiteit (ZMV)

coördinator HRM en projecten

politiek medewerker

CDAV en de netwerkstructuur

Vergaderingen Bestuur en Netwerk Provinciale Vertegenwoordigers

Het bestuur van het CDAV heeft in 2006 gemiddeld één keer per twee maanden vergaderd. In dit jaar zijn drie netwerkbijeenkomsten voor provinciale vertegenwoordigers georganiseerd in april, mei en december. Een netwerkbijeenkomst bestaat uit twee onderdelen: discussie over CDAV inhoudelijk- en organisatorische zaken en zo mogelijk een lezing/gesprek met een gastspreker over een actueel onderwerp. De netwerkbijeenkomsten zijn in 2006 wisselend bezocht. De provinciale voorzitters hebben uiteraard hun zorgen geuit over de ontstane situatie na het vertrek van de voorzitter Anne-Sophie Andela. Maar toonden begrip voor aftreden en ondersteunden de aanpak van het bestuur om zich eerst te richten op een goede analyse voor een functieprofiel. Er zijn meerdere vertegenwoordigers van de provinciale CDAV's welkom en aanwezig.

Regiegroepen

Regiegroep In- en Externe vertegenwoordigingen

Een regiegroep In- en Externe vertegenwoordigingen is niet meer actief. Externe vertegenwoordigingen beperken zich tot die in de Nederlandse Vrouwen Raad en het Politiek Vrouwen Overleg en worden gedaan door G.J.M. Kempen-van Dommelen (Gerda), vice-voorzitter van het CDAV. Verder is H.J. van de Streek (Hillie) namens het CDAV afgevaardigd in het bestuur van Eduardo Frei Stichting en J.G.M. Assen (Anneke) in de Raad van Bestuur van het Wetenschappelijk Instituut.

De NVR (Nederlandse Vrouwen Raad) heeft in een algemene vergadering in mei 2006 ingestemd met een Statutenwijziging. Gerda Kempen had zitting in de werkgroep Statutenwijziging. Ook is in deze vergadering mevrouw B.H. Scheffer-Versluis (Dieny) gekozen als vice-voorzitter van de NVR. Dieny is een zeer actief CDAV lid en Provinciaal CDAV bestuurder.

De NVR conferentie 'De Maakbare Mens' over biotechnologie met eicellen en stamcellen en wat het voor vrouwen betekent, is mede voorbereid door Ria Smits-Ostendorf, lid van het CDAV. Dit project gaat verder in 2007 liefst samen met lidorganisaties.

Het PVO (Politiek Vrouwen Overleg) bestond in 2006 uit de vrouwen- en emancipatie-organisaties van CDA, PvdA, VVD, D'66 en Groen Links (tevens voorzitter in 2006). De activiteiten zijn sterk beïnvloed door de verkiezingen in gemeenten en de vervroegde verkiezingen voor de Tweede Kamer.

Tijdens vijf reguliere bijeenkomsten zijn actuele ontwikkelingen binnen de partijen besproken. Zo is ingegaan op de aanbevelingen die eind 2005 door het PVO aan de programma-commissies zijn gedaan en is aandacht besteed aan het zoeken naar vrouwelijke kandidaten. Verder zijn deze bijeenkomsten gebruikt om gesprekken met bewindspersonen voor- en na te bespreken. Er is overleg gevoerd met de ministers Dekker (VROM), Remkes (Binnenlandse Zaken) en De Geus (SZW). De tussenrapportages van de Visitatie Commissie Emancipatie waren uitgangspunt voor de agenda bij deze gesprekken.

Het CDAV bestuur heeft in de tweede helft van 2006 een voorstel tot het instellen van een regiegroep en/of werkgroep 'Emancipatie in brede zin' geaccordeerd. Brede aandacht voor emancipatiezaken is nodig. Door het voortijdig terugtreden van de voorzitter en vervroegde TK verkiezingen is de werkelijke instelling nog niet gerealiseerd.

Regiegroep Communicatie, Pers en Publiciteit

De samenstelling aan het einde van 2006 is als volgt: Mw. B. Oprins-Gosens (Berti), Mw. K. van der Veen (Kyra), Mw. M. Chorus-Menken (Mária), Mw. J.M. Stam (Jean Marie), Mw. A. van Loon (Annelie) en coördinator Mw. A. van den Nieuwboer (Alice). Mevrouw Oprins heeft aangegeven in 2007 terug te treden uit de Regiegroep.

De Regiegroep is twee keer bijeen geweest. Het CDAV is meegegaan in de nieuwe huisstijl van het CDA. Dat betekent dat ook de website is aangepast. Deze site is nog niet optimaal. Dit komt deels doordat het partijbureau onvoldoende wijzigingen heeft doorgevoerd.

Anderzijds heeft het CDAV geen 'webmaster' of iemand die de site actueel houdt en in staat is een deskundig beheer te voeren. Wij hopen door een nieuwe vaste medewerker in 2007 op het bureau, meer structurele aandacht aan de site te kunnen geven.

De Regiegroep heeft in 'CDA.nl Het Magazine' de pagina's 'Vrouw & Politiek' gecoördineerd. Vrouw & Politiek is 6 keer verschenen in 2006. Hierin is aan diverse onderwerpen aandacht besteed, met name Tweede Kamerverkiezingen en voorbereiding op het jaarthema '50/50 in besturen', kinderopvang en emancipatiebeleid, vrouwen en de Europese Unie.

Aan het begin van het jaar is met de voorzitter een plan opgezet, in samenspraak met Communicatie van het partijbureau, om gericht externe publiciteit te gebruiken om de standpunten van het CDAV kenbaar te maken. Dit plan is niet nader tot uitvoering gebracht en zal met de nieuwe voorzitter worden herzien.

Regiegroep Buitenland

De Regiegroep Buitenland houdt zich bezig met gendervraagstukken en de positie van vrouwen in internationaal perspectief door het signaleren, behartigen en ondersteunen van vrouwenbelangen in internationaal verband.

Leden

De Regiegroep bestaat uit de leden Hillie van de Streek (voorzitter, bestuurslid CDAV), Ellettha Schoustra (secretaris), Monique Vogelaar, Esther de Lange, Joyce Oskam, Jeannette Wolters, en Femmy Bakker. De adviseur vanuit de Tweede Kamer is Kathleen Ferrier en vanuit het Europees Parlement Corien Wortmann. De ex-leden Lily Hutjes en Irene Zijlstra zijn vanuit ons vrouwen netwerk (o.a. VN, ontwikkelingsorganisaties, verwante vrouwenorganisaties) adviseur van de Regiegroep. Als nieuwe adviseur is toegetreden Angelique Zonneveld.

Vertegenwoordigingen

Formele vertegenwoordigingen: leden van de regiegroep hebben binnen de partij zitting in de Eduardo Freistichting (EFS) en in de CDA Commissie Buitenland. Eén lid van de regiegroep was namens het CDAV vertegenwoordigd in de ad-hoc CDA werkgroep Europa, ter opstelling van het CDA Europa Manifest.

Informele vertegenwoordigingen: daarnaast zijn er leden vertegenwoordigd in de Stuurgroep Internationaal Werk van de Nederlandse Vrouwen Raad, is er één bestuurslid van de NCDO en vertegenwoordiger naar VN/Habitat. Eén lid heeft zitting in de EVP-werkgroep Campaign and Media. Leden van de regiegroep staan op de lijst van trainers van de EFS, terwijl met het NIMD eveneens overleg wordt gevoerd over mogelijkheden te worden ingeschakeld voor gendertrainingen.

Door de EVP-Vrouwen is Hillie van de Streek in oktober tijdens het EVP-Vrouwen congres te Bratislava gekozen als Secretaris-Generaal van de EVP-Vrouwen. Dit gebeurde op voordracht van het CDAV. Zij was reeds adjunct Secretaris-Generaal van de EVP-Vrouwen.

Activiteiten

De regiegroep is in het verslagjaar zeven maal bijeen geweest op het partijbureau voor haar reguliere vergaderingen.

In januari werkte de Regiegroep mee aan de organisatie van de CDAV nieuwjaarsbijeenkomst in Utrecht. In het najaar werd samen met Corien Wortmann de organisatie van de nieuwjaarsbijeenkomst voor 2007 voorbereid, met als thema de 'Roadmap for Gender Equality'. De EVP-Vrouwen bijeenkomsten van april in Brussel en van oktober in Bratislava zijn bezocht door een delegatie CDA-vrouwen. In vervolg op de vergadering in Brussel organiseerde de regiegroep een werkbezoek voor CDA-vrouwen aan Corien Wortmann in Brussel, waaraan door circa 30 vrouwen werd deelgenomen. In Bratislava sprak oud-voorzitter van het CDAV, Jet Creemers, over armoedebestrijding en schuldhelpverlening.

In mei ontving het CDAV een delegatie vrouwen van de Turkse AK Partij die een werkbezoek bracht aan Den Haag.

Internationale samenwerking heeft dit jaar binnen de regiegroep een prominente plaats ingenomen. In juni werd een goed goed bezochte discussiebijeenkomst georganiseerd over de door Minister Van Ardenne uitgebrachte nota over haar beleid. Als gastspreker trad Joan Ferrier, de directeur van E-Quality, op.

De door de regiegroep geformuleerde resoluties over de Lissabon-strategie zijn geaccepteerd. Tevens heeft de regiegroep namens het CDAV bij het CDA Congres van juni een resolutie voorgelegd over mensenhandel / vrouwenhandel, welke unaniem werd aanvaard. Ook de verkiezingen van 22 november hebben de aandacht van de Regiegroep gehad, door het indienen van amendementen op het verkiezingsprogramma, en daarn door het geven van concrete adviezen aan de informateur.

Regiegroep Diversiteit

In 2006 is de naam van de regiegroep Zwarte Migranten en Vluchtelingen vrouwen gewijzigd in CDAV Diversiteit. De leden van de regiegroep zijn van mening dat de nieuwe naam beter recht doet aan de doelgroep. De wijziging is in de CDAV bestuursvergadering van 15-03-2006 goedgekeurd.

In de eerste helft van 2006 is de regiegroep een aantal malen bijeen geweest en is over diverse thema's gesproken, met name huiselijk geweld en in het bijzonder eerge-relateerd geweld. Vanuit de regiegroep is deelgenomen aan diverse activiteiten rond dit thema. Op 23 januari heeft de coördinator samen met de toenmalige voorzitter van het CDAV een gesprek gevoerd met TK-lid mevrouw K. Ferrier en mevrouw B. Steunenbergh. Tezamen met het ICB is een brief gestuurd naar het partijbestuur, waarin werd opgeroepen actie te ondernemen in de richting van migrantenchristenen. De tweede helft van 2006 zijn de leden van de regiegroep op hun eigen wijze actief geweest voor de Tweede Kamerverkiezingen. De coördinator is wegens zwangerschapsverlof de rest van het jaar niet actief geweest.

De samenstelling van de regiegroep is ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar: F. Aktas (Fatma), E. Krind (Elena), E. Pors (Elisa), W. Smit (Welmoed), M. Tam-Burke (Martha), K. Van der Veen (Kyra, coördinator), en L. Villamil Salcedo (Lourdes). Als adviseurs treden op: R. Bharos (Rachel), G. Goei (Grace) en G. S. Kelekçi (Geertje Semra). De coördinator heeft tevens zitting in het ICB namens het CDAV.

Andere activiteiten

Tweede Kamer verkiezingen

In 2006 zijn de Tweede Kamerverkiezingen gehouden. Het CDAV heeft een flyer gemaakt waarop alle vrouwelijke kandidaten staan genoemd met naam en foto. Onder het motto: 'Stem regionaal, stem vrouw' is deze folder breed verspreid.

Nieuwjaarsbijeenkomst

Het CDAV heeft 2006 ingeluid met een nieuwjaarsbijeenkomst in het teken van 'Zorg zonder grenzen'. Deze bijeenkomst is in samenwerking met mevrouw R. Oomen-Ruiten georganiseerd. Zij sprak over zorg zonder grenzen voor iedereen toegankelijk. De heer P. Omtzigt sprak over kansen van het levensloop en pensioenstelsel in Nederland. Na afloop kregen deelnemers de mogelijkheid gezamenlijk te lunchen en met elkaar te netwerken. De Nieuwjaarsbijeenkomst heeft inmiddels een traditioneel karakter en de opkomst kent een stabiel aantal vrouwen uit het hele land (tussen 70 – 100 deelnemers).

Jaarthema 2006

Uit praktische overwegingen (zie ook bestuursweekend) is besloten het jaarthema 2005 "Werk aan de winkel!", over vrouwen in het midden- en klein bedrijf en de agrarische sector, nog een jaar door te laten lopen. De resultaten van het jaarthema zijn met name terug te vinden in de, door het CDAV, ingediende amendementen op het verkiezingsprogramma.

Loopbaandag

In 2006 heeft geen loopbaandag plaatsgevonden.

Contacten

Het CDAV heeft binnen de verschillende geledingen van de partij contactpersonen die de belangen van het CDAV in die betreffende organisatie behartigen

Contact Eerste Kamer

In het jaar 2006 is er geen formeel contact geweest met de Eerste Kamer. Informele bilaterale gesprekken hebben in dit jaar wel plaatsgevonden.

Contact Tweede Kamer

In 2003 is het CDAV gestart met maandelijkse gesprekken met de woordvoerder emancipatie, de heer N. Eski. De gesprekken hebben altijd betrekking op actuele onderwerpen, die op dat moment in de Kamer spelen. Indien noodzakelijk vindt ook ad hoc overleg plaats. In 2006 is dit overleg wel gecontinueerd.

De heer B.J. van Bochove is onze contactpersoon in de Tweede Kamer.

Contact Europese Parlement

In het jaar 2006 is er uitgebreid contact geweest met het Europese Parlement. Dit contact kreeg namens het CDAV m.n. informeel gestalte door de Regiegroep Buitenland. Aan het einde van het jaar is bekend geworden dat de voorzitter van de Regiegroep, Hillie van de Streek, op het jaarlijkse Congres van de EVP-Vrouwen in oktober jongstleden in Bratislava is benoemd tot Secretaris Generaal van de EVP-Vrouwen. De benoeming vond plaats op voordracht van het bestuur van het CDAV, dat haar ambities in deze richting van harte heeft ondersteund. Haar taak bestaat uit twee elementen. In de eerste plaats zal zij samen met de voorzitter, het Duitse Europarlementslid Doris Pack, de politiek-strategische lijn van de EVPV uitzetten. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor de organisatie van activiteiten en het onderhouden van contacten namens de EVPV.

Contact CDA

Vanuit het CDA bestuur is algemeen bestuurslid B. van Haaften (Brigitte) de contactpersoon.

V.4 CDJA

1. Inleiding

Het jaar 2006 is voor het CDJA een bijzonder intensief jaar geweest. Er zijn een groot aantal politieke activiteiten georganiseerd en veel jongeren zijn enthousiast gemaakt voor de christendemocratie. Het was voor het CDJA een jaar van verandering. Het bestuur werd personeel gewijzigd. Ook de organisatie veranderde, naar aanleiding van nieuwe statuten. Het najaar van 2006 stond in het teken van de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen. Het CDJA was hierin buitengewoon zichtbaar door haar actieve participatie in de campagne. Na jaren van teruglopende ledenaantallen is net zoals in 2004 en 2005 wederom een forse ledengroei gerealiseerd. De verkiezingen voor de Tweede Kamer hebben hieraan bijgedragen.

In dit jaarverslag zal een overzicht worden gegeven van de activiteiten die in 2006 door diverse onderdelen van het CDJA zijn georganiseerd en in welke mate deze activiteiten hebben bijgedragen aan het betrekken van jongeren bij de politiek. Aangezien het totale aantal CDJA activiteiten zeer groot is, zal in dit jaarverslag veel globaal worden behandeld.

2. Bestuur

2.1 Dagelijks Bestuur

Gedurende 2006 zijn enkele wijzigingen opgetreden in de samenstelling van het Dagelijks Bestuur (DB) van het CDJA. Het Dagelijks Bestuur heeft in 2006 de volgende leden gekend:

Ronald van Bruchem	- voorzitter (t/m mei 2006)
Harry van der Molen	- voorzitter (vanaf juni 2006)
Wendy Hofmans	- secretaris
Herman Graaff	- penningmeester
Olger van Dijk	- politiek (t/m mei 2006)
	- 2 ^{de} vice-voorzitter (t/m mei 2006)
Janneke Beumer-Dorst	- politiek (vanaf juni 2006)
Maarten Neuteboom	- communicatie
	- 1 ^{ste} vice-voorzitter (vanaf juni 2006)
Joanneke van den Nieuwboer	- organisatie (t/m mei 2006)
	- 1 ^{ste} vice-voorzitter (t/m mei 2006)
Rob Hammenga	- organisatie (vanaf juni 2006)
	- 2 ^{de} vice-voorzitter (vanaf december 2006)
Marieke de Haan	- vorming (t/m november 2006)
Geert Meijering	- vorming (vanaf december 2006)
Joost van Ginkel	- ledenwerving (t/m november 2006)
	- 2 ^{de} vice-voorzitter (juni – november 2006)

Het Dagelijks Bestuur heeft in 2006 **20 maal** vergaderd. Daarnaast is er in augustus een **Dagelijks Bestuursweekend** georganiseerd dat aan teambuilding en gezamenlijke verdieping is besteed. De leden van het Dagelijks Bestuur hebben in 2006 gemiddeld 20 – 25 uur per week aan het CDJA besteed. Naast allerlei intern organisatorische taken, zijn de leden van het Dagelijks Bestuur tevens actief in de externe vertegenwoordiging van het CDJA. Zo zijn er vele formele en informele overleggen geweest met andere politieke jongerenorganisaties, volksvertegenwoordigers en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld.

2.2 Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur (AB) is in 2006 **10 maal** bijeengekomen te Utrecht en Den Haag. Tevens is in oktober een **Algemeen Bestuursweekend** georganiseerd waar uitvoerig de ruimte is geweest voor politieke standpuntbepaling. De opkomst bij bijeenkomsten van het Algemeen Bestuur was in 2006 over het algemeen hoog. Tijdens de reguliere vergaderingen zijn organisatorische zaken aan de orde gekomen en hebben politiek inhoudelijke discussies plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in het vaststellen van nieuwe CDJA standpunten in de vorm van resoluties en notities, waaronder:

- Uitzetting Iranese vluchtelingen
- Luchtkwaliteit (over een goed bronbeleid)
- Europees gemeenschappelijk landbouwbeleid
- Volkshuisvesting

Daarnaast zijn op de Partijcongressen van het CDA diverse resoluties ingediend, waaronder:

- Wijzigingsvoorstellen voor het verkiezingsprogramma, onder meer op het gebied van onderwijs, zorg en internationaal beleid
- Aanleg van wegen in en om het Naardermeer
- Flexibilisering van het ontslagrecht
- Leerrechten

2.3 Congres

In 2006 zijn **twee Congressen** georganiseerd:

- 26 & 27 mei 2006: Almelo
- 10 & 11 november 2006: Gilze

De opkomst is bij beide Congressen groot geweest. De Congressen bestaan uit twee delen:

- **Algemene Ledenvergadering**
- **CDJA-Raad**

De CDJA-Raad is een orgaan van het CDJA gericht op inhoudelijke discussie. Met behulp van een raadsstuk, geschreven door een enthousiaste schrijfgroep, wordt gediscussieerd over belangrijke maatschappelijke thema's. De CDJA-Raad vormt dan ook een belangrijke

rol in de vorming van jongeren en de voorbereiding op functioneren in het latere politiek-bestuurlijke circuit. In 2006 zijn twee raadsstukken aangenomen:

- Het Politiek Actie Pamflet (een vijfjaarlijks raadsstuk met standpunten over zeer uiteenlopende onderwerpen)
- Het sociale gezicht

Na het aannemen van een raadsstuk begint een nieuwe schrijfgroep met het schrijven van een nieuw raadsstuk. Daarna wordt het raadsstuk naar de raadsfracties gestuurd, waar op decentraal niveau individuele leden kunnen participeren.

Het raadspresidium bestond in de eerste helft van 2006 uit Marianne van der Sloot, Anton van der Vloet, Rob Doorn en Wietse Burger. De tweede helft van 2006 (vanaf mei) bestond het raadspresidium uit Rob Doorn en Wietse Burger.

3. Secretariaat

Het CDJA is één van de weinige politieke jongerenorganisaties met betaalde krachten in dienst. Dit heeft veel voordelen: professionelere aanpak over de gehele linie, betere ledenadministratie en archiefbeheer, goede ondersteuning van werkgroepen, afdelingen en bestuur. Het secretariaat verzorgt de ondersteuning aan het Algemeen- en Dagelijks Bestuur, de commissies en de organisatie in het land. In 2006 heeft het CDJA twee medewerkers gehad. Moniek Lunenburg heeft tot en met september de functie van officemanager vervuld. Vanaf september is Helen Klinkhamer de functie van officemanager en campagnemedewerker vervuld.

Er zijn statutair gezien twee personen die optreden als werkgever: de penningmeester en de voorzitter van het landelijke CDJA. De eerste was Herman Graaff. De tweede was tot mei 2006 Ronald van Bruchem en vanaf juni 2006 Harry van der Molen. Sinds 2001 werkt het CDJA met een bestuurlijk secretaris. In 2006 is deze functie vervuld door Wendy Hofmans.

Arnoud Strijbis was in 2006 vertrouwenspersoon.

4. Afdelingen

Naast het centrale niveau zijn er binnen het CDJA ook vele afdelingen op decentraal niveau actief. In 2006 waren er in totaal 37 afdelingen actief. Elke afdeling organiseert activiteiten, welke gedeeltelijk door het landelijke CDJA worden gefinancierd. De activiteiten variëren van borrels, discussieavonden tot excursies naar de Tweede Kamer of ludieke acties in de regio. In totaal zal het om ongeveer **160 activiteiten** gaan.

Fryslân:	Afdeling Fryslân
Groningen:	Afdeling Groningen
Drenthe:	Afdeling Drenthe Afdeling Hoogeveen
Overijssel:	Afdeling Overijssel Afdeling Hellendoorn Afdeling Enschede-Hengelo Afdeling Tubbergen Afdeling Oldenzaal-Losser Afdeling Twenterand Afdeling Zwolle
Flevoland:	Afdeling Flevoland Afdeling Urk
Gelderland:	Afdeling Nijmegen Afdeling Arnhem Afdeling Ede-Wageningen Afdeling Apeldoorn Afdeling Harderwijk Afdeling Putten Afdeling Aalten
Utrecht:	Afdeling Utrecht
Noord-Holland:	Afdeling Amsterdam-Noordholland Afdeling Alkmaar Afdeling Haarlem
Zuid-Holland:	Afdeling Rotterdam Afdeling Den Haag Afdeling Voorburg/Leidschendam Afdeling Leiden Afdeling Delft
Zeeland:	Afdeling Zeeland
Noord-Brabant:	Afdeling Noord-Brabant (met vier regiocommissies) Afdeling Woensdrecht

Limburg:	Afdeling Limburg
	Afdeling Maastricht
	Afdeling Horst-Nederweert
	Afdeling Kerkrade
	Afdeling Helden
	Afdeling Echt-Susteren

4. Werkgroepen

Naast decentrale afdelingen heeft het CDJA ook een groot aantal actieve landelijke werkgroepen, waar per sector politiek inhoudelijke thema's worden besproken. In de werkgroepen worden de standpunten van het CDJA uitgedacht en voorbereid. In 2006 zijn in totaal 9 werkgroepen actief geweest. Werkgroepen komen gemiddeld om de één á twee maanden bij elkaar. In totaal gaat het om ongeveer **60 activiteiten**. Bovendien zijn in 2006 ook diverse **excursies** georganiseerd, zijn diverse Kamerleden en ministers bezocht en is er zelfs een **beleidsweekend** door een werkgroep georganiseerd.

Binnenlandcommissie:

- Justitie & Binnenlands Bestuur
- Milieu, Infrastructuur & Ruimte
- Sociaal Economische Zaken
- Onderwijs
- Landbouw
- Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Buitenlandcommissie:

- Europa
- Vrede & Veiligheid
- Ontwikkelingssamenwerking & Mensenrechten

6. Commissies

Het CDJA heeft een groot aantal commissies, die allen zeer actief zijn in het organiseren van bepaalde activiteiten voor het CDJA. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de activiteiten die in 2006 door de commissies zijn georganiseerd.

Organisatiecommissie (OC)

De organisatiecommissie heeft in 2006 diverse activiteiten georganiseerd:

- Bezoek Eerste Kamer
- Vijf debatten in het kader van de verkiezing van de nieuwe CDJA-voorzitter (Den Haag, Maastricht, Tilburg, Utrecht en Groningen)
- Discussieavond Israël en de Palestijnse gebieden (in samenwerking met werkgroep OS&MR) in Ede-Wageningen
- Diner met burgemeester Gerd Leers, open voor leden en georganiseerd in Rotterdam
- Jaarlijkse barbecue te Utrecht
- Debat met Maxime Verhagen te Leiden
- Excursie naar Schiphol
- De Jonge Kamer, debat tussen verschillende politieke jongerenorganisaties in de oude zaal van de Tweede Kamer in Den Haag, gezamenlijk georganiseerd met andere PJO's

Vormingscommissie

De vormingscommissie is verantwoordelijk voor de organisatie van activiteiten op het gebied van vorming en scholing. De commissie heeft in 2006 diverse activiteiten georganiseerd:

- Het jaarlijkse bezinningsweekend vond in september plaats op het waddeneiland Schiermonnikoog. Thema van het weekend was 'Geloven in Europa'. Eén van de gastsprekers was Willem Aantjes.
- Twee introductieweekenden voor nieuwe leden in maart en oktober, bestaande uit onder meer een rondleiding door de Tweede Kamer en een training 'Politieke Stromingen'.
- Landelijke trainingen ('Back to the roots' en een mediatraining) en lokale trainingen christendemocratie en debatvaardigheid.

Redactiecommissie

Het CDJA heeft een zeer actieve redactiecommissie. In 2006 is vijf maal het zeer professionele ledenmagazine 'Interruptie' uitgebracht. Behalve de vijf reguliere uitgaven is in verband met de verkiezingen voor de Tweede Kamer ook nog een verkiezingsspecial uitgebracht. Naast inhoudelijke verdieping wordt ook aandacht besteed aan allerlei organisatorische zaken. Behalve onder leden bestaat er ook in toenemende mate onder mensen buiten het CDJA interesse in dit ledenblad. De oplage is verder gestegen tot 2200 exemplaren.

Internetcommissie

De internetcommissie zorgt ervoor dat de site van het CDJA de leden en andere bezoekers optimaal van informatie kan voorzien. De website is deels gerestyled en de toepassingsmogelijkheden voor lokale CDJA-afdelingen worden uitgebreid.

Commissie Internationaal Secretariaat (CIS)

Het CDJA is niet alleen actief in Nederland, ook in Europees verband wordt gewerkt aan het betrekken van jongeren bij de christendemocratische politiek. Meerdere malen per jaar worden in diverse Europese plaatsen **YEPP-activiteiten** georganiseerd (Youth of the European Peoples Party, de jongerenorganisatie van het EPP). Een aantal CDJA'ers werd afgevaardigd om naar deze bijeenkomsten te gaan, onder meer in Servië en Hongarije. Daarnaast is in 2006 een studiereis (summerschool) georganiseerd naar Moldavië, waarbij werd samengewerkt met de christendemocratische jongeren van Moldavië.

BALV / statutenwijzigingen

De Mont Blanc-commissie is eind 2004 opgericht om het CDJA kritisch door te lichten. In 2005 heeft de commissie diverse bijeenkomsten georganiseerd welke uiteindelijk hebben geleid tot het rapport 'Op naar de top', waarin een groot aantal voorstellen zijn gedaan om de organisatie van de vereniging te verbeteren. In 2006 is een Bijzondere Algemene Ledenvergadering (BALV) georganiseerd waarbij tal van wijzigingsvoorstellen zijn aangenomen. De wijzigingsvoorstellen hebben geleid tot statutenwijzigingen in november.

7. Overige activiteiten

Gemeenteraadscampagne

In het kader van de gemeenteraadsverkiezingen op 7 maart 2006 is een tentenactie uitgevoerd. Deze actie werd uitgevoerd op vele plaatsen in het land en werd landelijk onder de aandacht gebracht door in Utrecht tijdens de actie een petitie aan Karla Peijs te overhandigen. De actie heeft tevens in vele lokale media de aandacht gehaald.

Primary

Met het oog op de vaststelling van de kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezingen heeft het CDJA een primary georganiseerd, waarbij leden van het CDJA zichzelf konden kandideren om namens het CDJA voor de kandidatenlijst te worden voorgedragen. Aan de uiteindelijke debatten namen drie kandidaten deel. De primary werd gewonnen door Olger van Dijk, die door het CDJA dan ook als jongerenkandidaat is voorgedragen.

Jubileum

In 2006 bestond het CDJA 25 jaar. In dat kader is er een jubileumfeest georganiseerd voor leden en oud-leden. Ook de nieuwjaarsborrel stond in het teken van dit jubileum. Tot slot is ook een jubileumboek uitgegeven waarin 25 jaar CDJA geschetst wordt.

Tweede Kamercampagne

Het jaar 2006 stond onmiskenbaar in het teken van de Tweede Kamerverkiezingen. Het CDJA heeft deze periode aangegrepen om het CDA te ondersteunen, zichzelf te profileren en om nieuwe leden te werven. Voor de ondersteuning van de CDA campagne werd 'Team

TKMST' opgezet waarin enkele tientallen jongeren op afroep zichtbaar waren voor de campagne. Hierdoor werden veel CDJA leden zichtbaar in de media. Als eigen campagne heeft het CDJA een T-shirt met daarop de heer Jan Peter Balkenende afgebeeld geïntroduceerd. Wat begon als een ludieke actie tijdens een CDA congres groeide uit tot een megasucces. Ruim 8000 shirts werden via internet verkocht. De opbrengst ging naar een goed doel: het Communarte project van Elkin Ramos (vertegenwoordigd door Stichting Vluchteling). Ook is er een specifieke campagne opgezet rond de jongeren op de kandidatenlijst van het CDA. Het betrof Sander de Rouwe (plaats 46) en Olger van Dijk (plaats 56). Hierbij werd specifieke aandacht besteed aan de studentensteden. Bestuursleden van het CDJA draaiden intensief mee in de vele politieke debatten die gehouden werden op hogescholen en universiteiten.

Promotieactiviteiten

In 2006 is veel aandacht besteed aan ledenwerving. Op diverse locaties in Nederland zijn promotieactiviteiten ondernomen, waaronder de HBO/WO-dagen op hogescholen en universiteiten. Het CDJA is dit jaar op vele locaties aanwezig geweest. Tevens is het CDJA aanwezig geweest op festivals waar grote groepen jongeren bijeengekomen, zoals het Flevofestival, de EO-jongerendag en de Katholieke JongerenDag.

07021063